

A KASSAI M. KIR. ÁLLAMI SZLOVÁK TANÍTÁSI NYELVŰ
GIMNÁZIUM (A IV-VIII. OSZT. REÁLGIMNÁZIUM)

I.

ÉVKÖNYVE

AZ 1938—39. ISKOLAI ÉVRŐL.

KÖZZÉTETTE:
Dr. HUTLASZ JÁNOS
IGAZGATÓ.

I.

VÝROČNÁ ZPRÁVA

UH. KRÁL. ŠTÁTNEHO GYMNÁZIA S VYUČOVACOU
REČOU SLOVENSKOU KASSA

ZA ŠKOLSKÝ ROK 1938—39.

ÚVEREJNIL:
Dr. JÁN HUTLASZ
RIADITEL.

»SZENT ERZSÉBET« - NYOMDA R. - T. KASSA. 1939—2177.

**A KASSAI M. KIR. ÁLLAMI SZLOVÁK TANÍTÁSI NYELVŰ
GIMNÁZIUM (A IV-VIII. OSZT. REÁLGIMNÁZIUM)**

I.

ÉVKÖNYVE

AZ 1938—39. ISKOLAI ÉVRŐL.

KÖZZÉTETTE:

Dr. HUTLASZ JÁNOS
IGAZGATÓ.

I.

VÝROČNÁ ZPRÁVA

**UH. KRÁL. ŠTÁTNEHO GYMNÁZIA S VYUČOVACOU
REČOU SLOVENSKOU KASSA**

ZA ŠKOLSKÝ ROK 1938—39.

UVEREJNIL:

Dr. JÁN HUTLASZ
RIADITEĽ.

Slovenská
pedagogická
knížnica
Bratislava

Z 1365

Magyarok és szlovákok.

Magyarország történetében a szlovák kérdés külön fejezetet jelent, amely nem hasonlítható egyetlen más hazai nemzetiség történetéhez, fejlődéséhez sem. Ennek az elkülönülésnek a ténye és értéke abban van, hogy a szlovákság a magyar állam 900 éves életének folyamán a Szent Korona, a Sacra Corona leghűségesebb tagjai közé számított. Szt. István államépítése óta századok multak el, de a szlovákság benne él az állami kötelékben és nem gondol sem egyedi, sem nemzeti különállásra. Története, hagyománya épen ellentétes a horvátokéval, akik »gens Croatica« néven nevezettek. A szlovákokról ilyen megkülönböztető nemzeti, közösségi név nem fordul elő.

Szlovák szeparációs szándékokról a XIX. sz. közepéig nem tud a történelem, addig teljesen államalkotó és céljai, vágyai egyek a magyarságéval. Ez a tiszta hungarizmus érthető is, hisz a szlovákságnak nem volt nemzeti hátvédállama, amely maga felé húzta volna. Különben is a magyar állam, a patria Hungarica — lévén természetes állampolitikai keretje a Kárpátok alatti népeknek, az Intelmek értelmében kellemes lakást és emberi boldogulást nyújtott a szlovákságnak, úgyhogy más haza, »élettér« keresésének a gondolata nem vetődhetett fel nála.

Ez az államalkotó tevékenység és hazafiság nagy segítségére volt a magyar államnak és a szent-istváni állameszmének. A szlovákság ugyanis a hazai lakosság 22—24%-át tette ki, ami nagy hasznára volt a vezető népnek minden időben, de különösen akkor, amikor háború, vagy más vérveszteség során száma módfelett leapadt. A szlovákság ugyanis mindig egynek vehető volt szándékában és munkájában a magyarsággal és így nem egyszer hasznosan közreműködött abban, hogy az államot, Szt. István örökségét minden súlyos veszély ellenére is fenn lehetett tartani, sőt felvirágoztatni.

Az évszázados magyar-szlovák sorsközösség nemcsak érzelmi adottság, hanem természetes jelenség is. A kárpát-medencei népet a magyar pacifikáló erő és tulajdonság nevelte nemzetté, mondhatnók úgyis, hogy a magyarság ölen nevelkedtek. Ez a nevelés,

illetve fejlődés több évszázadnyi időre terjed. Az itteni szláv népcsoportok ekkor még az egyedi összekötő kapcsok híján elszigetelten, foszlányszerűen éltek a gens Hungarica keretén belül. Ez volt az összetartó anyaguk. Életmegnyilvánulásaiuk beleolvadtak a magyarországi jellegbe, szóval egyik sem, természetesen a szlovákság sem élt külön nemzeti életet, nem csinált külön történelmet. Ezt a tényt a szlovák tudomány is elismeri. Miškovič A. pl. a következőképpen látja ezt a folyamatot: »Magyarország lett a hazájuk. Nemcsak polgári kötelességeiket és munkájukat végezték, hanem közreműködtek szociális, politikai és kulturális életének emelésénél is. Így lesz a magyar történelem részben a szlovákság történelme is. Szt. István, Magyarország megalapítója az új állam boldogságát és jólétét nem tette egyetlen egy nyelv kiváltságává, hanem az összes nemzeteket részeseivé tette mindazoknak a jogoknak, előnyöknek, kötelességnek és feladatnak, amelyeket nyújt, vagy megkövetel az állam.«

A magyar-szlovák államnemzet-egység nemcsak azokban a korokban élt, amikor még nem alakult ki az egyéni szlovák nemzet, hanem később is, az önálló és öncélú szlovák nemzet életében is. A jóviszony, a szlovák államhűség és az a gondolat, hogy a Szt. István-alkotta birodalom a természetes hazájuk, évszázadok alatt és óta élt, amire számos adatot, tanúságot mutat fel a történelem. A sok példa közül a jelen előadásunkban csak a jellemzőbbeket ragadjuk ki.

Az első nyomokat a népi irodalomban, a népköltészetben találjuk meg s a legelső szlovák irodalmi termék Szt. István harcairól szól, amelyekben a szlovákság is résztvett a szent király oldalán — a népi ének tudósítása szerint. A nép magáénak mondja e történetet és küzdelmet, s lelkesen szól a keresztény Magyarország győzelméről a pogányság felett. A nép lelkében folytonosan él ez a tudat. A hézagok adatok szerint a XVI. sz. népköltészetének is a hazafiság, a haza-féltés a központi gondolata. Janus Sylvanus humanista költő, aki a cseh nyelv keretén belül szólalt meg és akiben sokan az elveszett magyar Erdősi-Sylvester Jánost sejtik, ilyen népköltészeti emlékek nevét jegyezte fel, amelyek Zrínyi hősi haláláról, Lajos király vereségéről, a murányi várról stb. énekeltek.

A lassan kiképződő szlovák nemzet azonban világosan és érthetően is megszólaltatta ezt a hangot, úgyhogy a sejtés és a töredékes emlékek bizonyossága mellett biztos adatok is kifejezésre juttatják magyarországi talajiságát. A XVI. században, amikor a cseh gyarmatosító törekvések különösen erősek voltak keleti irányban, Mytis Tamás, cseh humanista költő Hymnodiae c. könyvét »Trencsén városának, Magyarország díszének és virágjának« ajánlotta.

A városi tanács elfogadta az ajánlást, amely a talajelőkészítés egyik részlete volt, a köszönő levélben azonban kimutatta magyar érzelmeit, hazafiságát és a magyar-szlovák sorsközösség tudatát. »Clarissime vir et poëta doctissime — írják — duos libellos de sacra pagina deductos abs Te accepimus; unde studium et voluntatem Tuam erga gentem Hungaricam et ei adjunctam Slavorum nationem experimur. Tibi etiam utriusque gentis causa, Hungaricae et Slavorum, agimus gratias, quia de ecclesia et republica istarum nationum honeste sentis et nullis provocatus meritis, Te nobis amicum longe otissimum exhibes.«

A XVI. században egy-két ponton lényeges változás áll be a magyar-szlovák viszonyban. A reformációval megindult anyanyelvi törekvések háttérbe szorítják a latint, azaz rést ütnek a latin nyelv uralmán, a magyarországi élet egyik legfontosabb tényezőjén. A latin a szlovákság egy részénél csak közigazgatási és néhol társadalmi nyelv lett. A szlovákság ennek következtében némileg eltolódik a közös kultúrforrásoktól. Különösen a szlovák evangélikusok kiválása jelentős, akiknek történelmi elmozdulása félig-meddig a magyarországi hagyomány megtöréseként is felfogható. Az evangélikusság leszakad a ország kulturális emléiről, átveszi a cseh nyelvet, kulturát és nem egy helyen az életmódot is. Elősegítette az irány megerősödését a csehek állandó beszivárgása, bevándorlása is, mivel a csehek Észak-Magyarországon nagyobb vallási és egyéni szabadsághoz jutottak, mint hazájukban. A bevándorlók magukkal hozták bő és virágzó kulturájukat, amit a még irodalmi nyelvvel sem rendelkező szlovákság azonnal átvett.

A hagyomány azonban ennek ellenére sem szakad meg. A katolikus lakosság tovább ápolja és így az a nép többségében él. De gondoskodtak róla a magyarországi intézmények és a társadalmi rétegződés is; a rendiség, a nagyszombati egyetem, közös nevelőintézetek stb. Így ebben él a nép és a magas réteg egyaránt. A sorsközösség érzésének hangja csillan ki a népköltészetből. A török pusztítás aránylag kevésbé érintette a szlovák vidéket, népiséget, a nép mégis foglalkozik vele. Érdeklődik, együttérez a szenvedőkkel és örül a keresztény seregek győzelme felett. A törökben közös és kegyetlen ellenséget lát. Zrinyi Miklós alakja is így került be a szlovák népköltészetbe. Magyarországnak, a hazának és a kereszténységnek védőjét csodálták benne és a haza és a kereszténység védelmében tanusított hősiességét énekelték meg.

A közösségtudat a sok közös baj és szenvedés során egyre érik, míg a XVII. században eléri legtudatosabb és legtisztább formáját.

Megfogalmazását az első szlovák történeti iskola végzi el. A szlovák nép épen ebben az időben, a XVIII. sz. végén ért el kiképződése folyamán ahhoz a ponthoz, amikor sorsalakító tényezővé vált benne a léttudat és észrevette nemzeti sajátosságait. Kulturálisan, társadalmilag, nyelvben és szokásban kihasította magát a gens Hungaricából és határt vont maga köré. Ez a folyamat azonban kimondottan kulturális volt és a nemzeti különválás a hazai kereteken belül ment végbe és külsőleg semmi, sem állami, sőt még közigazgatási elkülönülést sem vont maga után. »A szlovákok — írja Rapant — a magyar állam teljes jogú lakói és a többi lakossal, még a magyarokat sem kivéve, teljesen egyenrangúak. A szlovákokat kielégíti a magyarországi élet és ezért nem törekednek olyan intézmények kiépítésére, amely a hagyomány-adta helyzetet megbontaná. Az ország leglelkesebb védői és hazafiai, akik mindenütt a magyar-szlovák államnemzeti egységet hangsúlyozzák. Rohonyi, aki a nyelvi harcokban magyar-ellenes álláspontra helyezkedett, ezt írja: »Nunc genus Hungaricum sumus et genus unum«.

Ezt az egységet védte a történeti iskola is, amely benne látta az ország legbiztosabb alapját. Ezért arra törekedett, hogy kiküszöbölje azokat a zavaró mozzanatokat, amelyek ezt az egységet meggyöngíthetnék. Ilyen volt a nemzeti egyenlőség kérdése, amelyről mindkét részről hosszadalmas vita folyt. A vita nem politikai, vagy közigazgatási, hanem történelmi jellegű kérdés volt. Abból a feltevésből indult ki, amely azt akarta eldönteni, kik voltak a haza ősi lakói: a magyarok-e, vagy a szlovákok? A magyar közvélemény egy része azt hangoztatta, hogy a magyarok a szlovákokat a többi szlávval együtt meghódították. A szlovák történeti iskola nem fogadta el ezt az álláspontot; a magyar-szlovák közösséget kétféleképpen magyarázta.

Egy részük (Papánek, Severini, Fándly, Szklenár) tagadta a hódítás tényét. Felfogásuk a két nemzet egysége baráti kézfogás eredménye. A magyarok és a szlovákok még a honfoglalás idejében egyesültek, amennyiben a magyarság politikai szövetségébe fogadta a szlovákságot. Ez az irányzat ezért nem lát szláv-ellenes történelmi tettet a magyarság kárpát-medencei letelepülésében. A magyarok nem törték szét a szláv népi összefüggést és nem rombolták le minden nyugati szláv álmát: a Svatopluk-féle birodalmat. A magyar honfoglalással és államalapítással csak nyert a Kárpát-medence rendezetlen népi tarkasága, így a szlovák nép is. A magyar állam nagyban emelte a szlovák nemzetnek és fiainak emberiségét és sorsát. Különösen kiemelik ezek a történetírók azt, hogy sok szlovák emel-

kedett fel a nemesi rendbe, mivel Géza, Szt. István és utódaik bőkezűen adományozták meg a szlovákokat. Magyarországi állampolgárságukkal megszabadultak a pogány fejedelmektől és Isten kegyelméből uralkodó királyokat kaptak. Ezt a nagy sört Szt. István nyitotta meg, akiben a szlovák nép a keresztény hit terjesztőjét és a pacifikáló királyt ünnepli. A szent király örökségét folytatták utódai és »Hungari autem una cum hungaricis Slavis« mindmáig megőrizték.

Az iskola szerint a szent-istváni állameszme összefogó és ki-művelő ereje azonban nemcsak a szlovákokra volt felette hasznos, hanem a többi szláv, sőt más nemzetiségű dunai népre is. Papának a *De regno, regibusque Slavorum* c. munkájában egyedülálló jelentéséget lát a magyarországi nemzeti összhangban. »Quidquid chartis mandatur de Hungaria, laude — írja — vituperiore dignum sit.« Szt. István a szlávok szétszakadozott és elzüllött birodalom helyén új birodalmat alkotott és benne az itt lakozó szlávok »unum, modo feliciter regnantem regem clementissimum dominum et patrem recognoscunt«.

Az iskola másik iránya szintén az államnemzet-egység alapon állott, de a honfoglalás másként állította be. Felfogása szerint nem a magyarok, hanem a szlovákok fogadták akkori politikai szervezetükbe a magyarságot és tették fejlettebb társadalmi, műveltségi szintjük részesévé. Timon az *Imago antiquae Hungariae* c. munkájában szerencsésnek mondja ezt az együttélést, amelyet a szlovákok a magyarokkal egy törvényben, szabadságban töltöttek el, egy örömben és bajban, amióta a magyar ég alatt laknak. »Nyolcszáz év óta él együtt ez a két nemzet jó és balsorsban. Az egyiknek léte vagy pusztulása, léte vagy pusztulása a másiknak is.«

A történeti iskola tanítása nyomán a hagyomány jelentékenyen erősödik és a nemzet minden rétegébe elszivárog. Semian saját történelmének veszi a magyar történetet, Fándly pedig, a szlovák ébresztő, mindenben a haza felvirágoztatását keresi. Mindannyian félve néznek a XIX. sz. elé, amikor olyan áramlatok indulnak meg, amelyek megbonthatják ezt az egységet. A nyelvi harcok azután tényleg nagy próba elé állították az államnemzeti egységet. A hungáriai hang azonban ezekből a vitatkozásokból sem hiányzik; a szlovák röplapok gyakran választják a *Fidelitas Hungarorum* jelszót. A szlovák megyék Magyarország érdekében ragaszkodnak a latin nyelvhez, mint »Szt. István apostoli királyunk« hagyományához. Az 1784. július 1-én kelt túrócmegyei felirat büszke a magyar nem nemes származására és a bécsi udvarnál is hivatkozik rá. »Gens nam-

que Hungara, cujus origo unanimi historicorum sententia recte ad Hunnos refertur — írják. Gyakran patriae filii-nek nevezik magukat és a haza érdekében dolgoznak, felvirágoztatásán fáradoznak. Liptó vármegye is a magyarországi érdekeket védi, amikor a bécsi udvarnál tiltakozik a germanizáló törekvések ellen. »Plurimis namque constitutionibus — írják — et legibus cautum reddiderunt, alias inter articulo 8:15:19, ut negotia et res Hungariae per Hungaros et per patriae filios, et non per Germanos tractantur.«

A szlovákság vezetői, még azok is, akik a nyelvi harcok során, ellenkezésbe jutottak a magyar nemzettel, mindnyájan hazájuknak tartják ezt az országot. Ez a megállapítás 1848-ig nemcsak a nemességre és a népre vonatkozik, hanem a szellemi vezetőkre is. Még Hodzsa is »Magyar hazánk szlovák fájának« mondja a szlovákságot szemben a cseh törekvésekkel. A cseh irányzatú Týdeník pl. 1812-ben az egyetemi ünnepekről közölt beszámolójában ezt írja: »Amikor a mostani rektor . . . kitűnő beszédet mondott a művészet ápolásáról édes hazánkban, Magyarorszáiban.« Fejes népkönyve ezt írja: »Málo najdeš krajín, kde tak všeco jmění Rozsyla, jak v Uhrřích, ruka přirození (Kevés oly földet találsz, hol olyan bőkezűen szórta volna szét javát a természet, mint Magyarorszáiban.)

A leghűségesebben a szlovák népi lélek tükrözte vissza a hungáriai szellemiséget. A nép most is, mint annyi sokszor a közös történelem folyamán, bánattal szól a hazának és fiainak szenvedéseiről. A történelemből ismert eseményekre utalunk, amikor a kuruc időket említjük meg. Az irodalom és a népi költészet megörökítette ezt a hazaféltést és bánatot, a kor irodalmában ez a legfőbb motívum.

»Ty šuranský vítaz,
moje milé dieťa,
hej, keď si vlastibranec,
vlast' tu už rozkvitá.«

»Te surányi vitéz,
kedves gyermekem,
ha véded a hazát,
a haza felvirágozik.«

Ezt a szilárd szellemiséget még a nyelvi harcok sem tudták szétrombolni, bár a vitakozás széles és kósza hullámai mindkét oldalon messzi tájakra elcsaptak. Két száz évvel Timon után újból megjelenik a magyar-szlovák sorsközösség hangja, most már persze nem a tudósok, a politikusok iskolájában, hanem lent a szlovák népnél. A kelet-szlovák népköltő versbe foglalja ezt a hagyományt és úgy adja komoly megfontolásul a szlovák tömegek elé:

Podegte gim ruce, a megte to w peči
 Učte se Magyarski, a megte to w peči,
 Že kdiž se Slowani z Magyarámi spogi
 Jeden duch nesnadno, gegych vlast rozdvoji.

(Adjatok nekik kezét a testvériségre a nyelvben is, Tanuljatok magyarul és tartsátok szem előtt: hogyha a szlovák a magyarral egyesül, egy lélek sem törheti szét hazájukat.)

Vájlok Sándor.

I.

Az intézet keletkezésének története.

Az 1938/39. iskolai évben történelmi nevezetességű események játszódtak le. Ezek az események közelről érintették Kassa városát is, amely 20 éves csehszlovák uralom után visszakerült anyaországához, — Magyarországhoz. A bécsi döntéssel ez a város is felszabadult és újra magyar lett.

Városunkban 1938. október végén hét középiskola működött. Ezek közül hatban szlovákul tanítottak és egyben magyarul. A szlovák középiskolákban kbl. 3.000, a magyarban 650 tanuló volt. A volt szlovák állami reáliskolának, amelynek épületében most a szlovák tannyelvű reálgimnázium nyert elhelyezést, akkor 550 tanulója és 21 tanára volt. A nemzetközi feszültség ebben az intézetben is már 1938. szeptember havában károsan hatott a tanítás rendes menetére. A mozgósítás 5 tanárt szólított el rendes hivatásától. A reáliskola épületét katonai célokra foglalták le, de már nem vették igénybe, mert közben megtörtént a müncheni döntés a Szudéta területek Németországnak való átengedéséről és arról, hogy a csehszlovák kormánynak meg kell egyeznie Magyarországgal, a magyarlakta területek átadására nézve. A szlovák kormánnyal való tárgyalások egy hónapig húzódtak és eredménytelenségük miatt az ügyet döntés céljából Német- és Olaszország ítéletére bízták. A döntőbíróóság 1938. november hó 2-án meghozta határozatát, amelynek értelmében Szlovákia és Kárpátalja déli határa mentén húzódó magyarlakta területek visszakerültek Magyarországhoz. Kassa város katonai megszállása november 10-én történt meg. Egész héten át lázas izgalom uralkodott a városban, amelyből kb. 20.000 cseh és szlovák lakos elköltözött. A reáliskolából kb. 300 tanuló és 15 tanár távozott. A szlovák kormány ugyan elrendelte,

hogy minden tanár és tanító a helyén maradjon, de a parancsnak csak az igazgató és 5 tanár tett eleget, a többiek abban a meggyőződésben, hogy úgy sem fognak tudni itt elhelyezkedni, Cseh-Szlovákiába mentek. Hasonló volt a helyzet a többi szlovák középiskolában is, amelyekben alig maradt néhány tanár.

November 10-én a városba bevonultak az első magyar honvéd csapatok és a következő napon a lakosság hatalmas örömujjongása közepette ünnepélyesen bevonult Vitéz Nagybányai Horthy Miklós Magyarország kormányzója.

A városi katonai parancsnokság hirdetménye értelmében a tanítást a megszállás után már negyedik napon kellett volna folytatni. Hogy a megmaradt tanulók céltalanul ne töltsék az időt, az intézet igazgatója, aki a kassai középiskolák igazgatói közül egyedül maradt itt, foglalkoztatni kezdte a tanulókat. Rendes tanításról nem lehetett szó, mert nem volt elegendő tanerő. A többi középiskola megmaradt tanárai, akik nem tudták, merre forduljanak, mert az intézeteket már előbb átvette a Magyar Nemzeti Tanács, a reáliskola igazgatójához fordultak tanácsért, hogy mi történjék azokkal a tanulókkal, akik továbbra is szlovák nyelven szeretnék folytatni tanulmányukat. E tekintetben megegyezés jött létre oly módon, hogy a volt 3 szlovák reálgimnázium tanulói: fiúk és leányok egyaránt a reáliskola épületébe fognak járni azzal a feltétellel, hogy az ittmaradt szlovák tanárok ebben az intézetben fognak tanítani mindaddig, amíg a magyar kormány nem intézkedik a szlovák iskolaügyre vonatkozólag. November 15-én megtörténtek az ideiglenes beiratások. Ezek szerint a szlovák tanítási nyelvű egyesült középiskolának 630 tanulója volt, 483 fiú és 147 leány. A 18-tagú tanári kar azonban nem volt elegendő ennyi tanuló tanítására. Közben a szülők és a tanárok is szerettek volna valami biztosat tudni az iskola jövőjéről. Nem is kellett sokáig várniok, mert november 19-én dr. Kósa Kálmán miniszteri tanácsos úr több pedagógiai vezetőember kíséretében meglátogatta az intézetet, mely alkalommal az akkori igazgató jelentése alapján kijelentette, hogy a magyar kormány biztosítani akarja a szlovák tanulóknak az anyanyelvükön való tanulást és a volt reáliskola épületében nyer elhelyezést a szlovák tannyelvű gimnázium. Minthogy a magyarországi törvények szerint középiskolában nincs koedukáció, a leányok számára szlovák párhuzamos osztályokat létesítettek az állami leánygimnáziumban. A tanári kar női tagjait ezért — oda helyezték.

A városi katonai parancsnokság az intézet vezetésével Ferencz Ferencet, a helybeli magyar reálgimnázium tanárát bízta meg és a tanári karból csak hatot bocsátott fogadalom letételére. Ennek kö-

vetkeztében tanárhiány állott be és november 23-án ideiglenesen be kellett szüntetni a tanítást. Dr. Sziklai Ferenc, ideigl. tanfelügyelő közbenjárására ismét 4 tanár és az igazgató letették a fogadalmat. A fogadalmat nem tett tanárok eltávoztak Szlovákiába. Egy heti szünetelés után a tanítás újra megindult, Ferencz Ferenc tanár ellenőrzése alatt, aki a magyar reálgimnáziumban tanított, az igazgatói teendőket a régi igazgató látta el. A katonai igazgatás megszüntével Ferencz Ferenc tanár ellenőrzést tovább nem gyakorolt.

Tanárhiány miatt naponta csak 3-4 órában folyt a tanítás és célja csupán az volt, hogy a tanulók foglalkoztatva legyenek és ne széledjenek széjjel, a számuk azonban így is 410-re apadt. Ezek között volt 12 realista leány, akik engedélyt kaptak, hogy továbbra is mint reáliskolai növendékek folytathassák tanulmányaikat.

December 16—17-én meglátogatta az intézetet a visszacsatolt felvidéki középiskolák megbízott főigazgatója, Vitéz dr. Bessenyei Lajos, nyugalmazott főigazgató, aki ez alkalommal jóváhagyta az osztályok számát (8 törzs- és egy-egy párhuzamos osztály az I. és VII. osztálynál, az utóbbinál reáliskolai tanulók számára), továbbá az ideiglenes tantervet, amely a cseh-szlovák tanterv alapelvei szerint készült ugyan, de alkalmazkodott a magyar tantervhez, különösen az I. osztályban. A magyar nyelvet minden osztályban heti 4 órában vezették be. Ennek következtében egyes tantárgyak heti óráinak számát csökkenteni kellett. A volt reáliskola növendékei a IV—VI. osztályban a gimnazistákkal együtt tanultak a latin nyelv helyett francia nyelvet és rajzot, illetőleg ábrázoló mértant. A VII. reálosztály tanulói teljesen külön osztályt képeztek azért, mert ennek az osztálynak a tanterve jelentékenyen különbözött a VII. gimn. osztály tantervétől, amennyiben a csehszlovák reáltípus hétosztályu volt és a VII. osztály elvégzése után érettségi vizsgálatot tehettek a tanulók. A magyar reáliskola azonban nyolcosztályos, s ezért reálistáinknak a VIII. osztály anyagából vizsgálatot kell tenniük s csak aztán bocsáthatók az érettségi vizsgálatra. A felsőbb osztályokban a gimnazisták nagy része a francia nyelv helyett az angolt tanulta, akik mégis a francia nyelvet kezdték, azok közösen tanulták ezt a nyelvet az alsóbb osztály reáltagozatának tanulóival.

Közvetlenül a karácsonyi szünet előtt ezek a tanárok tanítottak az intézetben: 1. Trochta József igazgató, 2. Földes Rezső, 3. Haberland Vilmos, 4. Pacsenovszky Sámuel (mindannyian a volt reáliskolából), 5. Böhm Emánuel dr., 6. Harcsár Miklós, 7. Ochtinszky György, 2. Pásztor János dr. (a volt szlovák reálgimnáziumból), 9. Hammel Vilmos (a volt magyar reálgimnáziumból), 10. Oláh

József, 11. Apáthy István tanárok és 12. Pulík András r. k. hitoktató.

1939. január elején az intézet 4 új tanerőt kapott: Jankovich Margitot, Jablánczy Miklóst (az ipolysági állami gimnáziumból), Román Endrét és Vájlok Sándort, de Harcsár Miklós január 12-én áthelyeztetett az ungvári áll. reálgimnáziumhoz. Ezután már teljesebb tanári létszám mellett folyt a tanítás. Január 10-én megtartotta a tanári kar első alakuló értekezletét. Február elején még 3 tanerő nyert beosztást az intézethez: Halász Antal, Hasák Vilmos és Virág István tanárok, az utóbbi azelőtt az ipolysági reálgimnáziumban működött. Most már egyenletesebben lehetett szétosztani a tanórákat az egyes tanárok között, azonban a megszorodott igazgatói teendők ellátását egyedül az igazgató végezte.

A kötelező ének tanítására énekkatákat alkalmazott az intézet. Így januárban az éneket Rajcziné-Libay Ilona tanította, februárban Jancsó Árpád és március 1-e óta Száraz Jenő, elemi iskolai tanító tanítja.

A g. kat. tanulókat vallástanra Sztulyákovics Pál tanár tanította, az ág. evangélikusokat Mohr Gedeon, helybeli s. lelkész, a reformátusokat Csatóry Gyula beszteri lelkész és az izraelitákat Benedikt Alfréd hitoktató.

Mint rendkívüli tantárgy március 1-e óta be volt vezetve a magyar társalgás. A haladókat (21 tanuló) Oláh József tanár, a kezdőket pedig (15 tanuló) Hasák Vilmos tanár tanította. A kémiai gyakorlatokat Bóhm E. dr. tanár vezette.

F. évi április hó elején az intézet vezetésében változás történt. Trochta József eddigi igazgatót, aki az ipolysági állami reálgimnáziumhoz helyeztetett át, fölváltotta Dr. Hutlász János, a losonci áll. reálgimnázium rendes tanára.

Végül megjegyzem, hogy a tanulók száma állandóan apadt, egyrészt azért, mert sokan Szlovákiába mentek a szüleikkel, másrészt pedig szociális okokból, mert a tanulók — különösen az alsóbb osztályokban — szegény vidéki családokból származnak, amelyek a magasabb tandíjat nem képesek fizetni. A magyar kormány azonban hajlandó még csekélyebb szám mellett is az intézetet fenntartani, ha az itteni szlovák nemzetiségű lakosság meg fogja becsülni új hazája vezető embereinek a vele szemben tanúsított jóindulatát.

II.

Az 1938/39. iskolai év lefolyása.

1938. november 2-án elhangzott a bécsi döntés, amely Kassa városát visszacsatolta Magyarországhoz.

Nov. 3-án Trochta József a volt szlovák reáliskola igazgatója hazaengedte a tanulóifjúságot és a tanári kar elbúcsúzott az intézet-től. Délután a helyi magyar nemzeti tanács jelképesen átvette az intézetet.

Nov. 10. a magyar honvédség bevonult a városba.

Nov. 11. Magyarország Kormányzója, nagybányai vitéz Horthy Miklós ünnepélyesen bevonult Kassára. A megmaradt tanulóifjúság résztvett az ünnepélyen.

Nov. 15. megtörtént a volt szlováktannyelvű iskolák tanulóinak előzetes beiratása, akik továbbra is szlovák nyelven óhajtották folytatni tanulmányaikat.

Nov. 16. a város katonai közigazgatása megbízta Ferencz Ferenc tanárt az intézet vezetésével.

Nov. 19. Dr. Kósa Kálmán miniszteri tanácsos a m. kir. közoktatásügyi minisztérium képviselőjében kijelentette, hogy ama tanulók részére, akik továbbra is szlovákul akarják folytatni tanulmányaikat, a kormány szlováknyelvű középiskolát biztosít és ezt a volt reáliskola épületében helyezi el.

A volt kassai szlovák középiskolák leánynövendékei számára szlovák párhuzamos osztályok nyílnak meg az állami leányreál-gimnáziumban.

Nov. 23. Földes Rezső, dr. Pásztor János és Ochtinszky György intézeti tanárok letették a hűségfogadalmat a katonai hatóság kezébe.

Nov. 25. Pacsenovszky Samu és Oláh József tanárok ugyancsak letették a fogadalmat.

Nov. 23—28. az előadások tanárhiány miatt szüneteltek.

Nov. 26. anyaországi ujságírók Tost László polgármester vezetésével meglátogatták az intézetet.

Nov. 28. az előadások újból megkezdődtek.

Nov. 30. Trochta József igazgató, Böhm Emánuel, Haberland Vilmos, Hammel Vilmos és Harcsár Miklós tanárok letették a fogadalmat.

Dec. 1. szolgálatba lépett Apáthy István tanár.

Dec. 5. Magyarország Kormányzója, vitéz nagybányai Horthy Miklós nevenapján házi ünnepélyt rendezett az intézet, az intézet igazgatója mondta az ünnepi beszédet.

Dec. 7. A Királyi Magyar Egyetemi Nyomda 35-35 drb. magyar olvasókönyvvét, történelmet és természetrajzot küldött az alsó osztályok részére mint a »Magyar a magyarért« akció ajándékát. A nevezett nyomda 1939. január elején 155 drb. történelmi térképet küldött, szintén mint az akció ajándékát.

Dec. 16—17. a visszacsatolt területek debreceni főigazgatója vitéz dr. Bessenyei Lajos, Czvank László minisztériumba beosztott tanár kíséretében meglátogatta az intézetet. A főigazgató jóváhagyta az ideiglenesen összeállított tantervet és osztályfelosztást azzal, hogy az I. és a VIII. osztályok párhuzamosak lesznek.

Dec. 16. a helyi róm. kat. plébánia káplánja Pulík András mint hitoktató megkezdte működését.

Dec. 21. A tanulóifjúság résztvett az »Észak felé« c. film bemutatásán, amely szemléltette a bécsi döntéssel visszacsatolt területek megszállását.

Dec. 23.—jan. 3. karácsonyi szünet.

1939. jan. 5—7. napjain a minisztérium számvevőségének kiküldöttje átvizsgálta az intézet pénzügyi gazdálkodását és utasításokat adott a pénzügyi gazdálkodásnak a magyar előírás szerint való vezetésére.

Jan. 7-én Jankovich Margit és Román András tanárok megkezdtek működésüket intézetünkben, 9-én Vájlók Sándor lépett szolgálatba és 10-én Jablanczy Miklós tanár s ugyanakkor Harcsár Miklós tanár Ungvárra távozott intézetünkben.

Az intézet tanári kara első rendes tanácskozását január 10-én tartotta meg.

Jan. 26-án meglátogatta intézetünket dr. Bohn Ferenc miniszteri tanácsos, a tornatanítás iránt érdeklődött s meglegedését fejezte ki az e téren elért eredmény fölött.

Február 1—2. napján félévi szünet volt. Február 6-án Halász Antal tanár, 7-én Virág István tanár és 9-én Hasák Vilmos tanár nyert beosztást az intézethez. Február 7-én megtartottuk az I. félévre szóló tandíjmentességi tanácskozásunkat s egyúttal ellenőriz-

tük a tanulók előmenetelét is tandíjmentesség szempontjából. Febr. 8-án összejöttek a tanulóifjúság szülei, hogy megbeszéljék a szülők szövetségének újból való megalakítását, mert ez a szervezet igen áldásos működést fejtett ki a tanulók anyagi és erkölcsi érdekében. A tanulóifjúság február 18-án résztvett a megboldogult XI. Pius pápa lelkiüdvéért mondott gyászistentiszteleten.

Az őszi politikai változások miatt ezidén az előző félév osztályozó tanácskozását csak február 28-án tarthattuk meg.

Március 1-én az intézet tanulóifjúsága résztvett a »Magyar Fel-támadás« c. hazafias film bemutatásán. Március 7-én meglátogatta az intézetet a közoktatásügyi minisztérium három tagú pedagógiai bizottsága és 8-án résztvett az intézet tanári kara vitéz dr. Bessenyei Lajos főigazgató pedagógiai értekezetén.

Intézetünk ifjúsága március 15-én ünnepélyt rendezett a rádióban és résztvett a Szent Korona téren rendezett közös ünnepélyen is. Márc. 16-án megtartottuk az első módszeres értekezésünket és 22-én határoztunk a II. félévre szóló tandíjmentesség ügyében.

A római kat. tanulóifjúság vallás-erkölcsi nevelés érdekében márc. 23—26-ig lelkigyakorlaton vett részt és közösen járult a szt. áldozáshoz.

Március 29-én volt a szülői szövetség első választmányi ülése, amelyen elhatározták, hogy a szegény tanulók felruházására és támogatására (tandíjsegély) 500 P-t fordít a szövetség vagyonából.

Március 30-án a tanári kar értekezletet tartott a gimn. VIII. és a VII. reál osztály tanulóinak 1939. júniusában tartandó érettségi vizsgálatra való jelentkezéséről.

A minisztérium április 1-én Trochta József eddigi igazgatót felfüggetelte az intézet vezetésétől, áthelyezte az ipolysági áll. gimnáziumhoz és az intézet vezetésével megbízta dr. Hutlasz Jánost, eddigi losonci áll. gimn. tanárt. Az új igazgató az ápr. 2—11-ig tartó húsvéti szünet miatt csak ápr. 11-én vette át az intézetet, az átvétel 2 napig tartott. Az igazgató személyének változása miatt ápr. 17-én meglátogatta az intézetet Sáska, a közoktatásügyi minisztérium számtanácsosa, aki ellenőrizte az intézet pénzügyi gazdálkodását és utasításokat adott a jövőre nézve.

Trochta József igazgató megrongált egészségére való tekintettel először 1 hónapig, később az év végéig egészségi szabadságot kapott.

Április 24-én megtörtént az ellenőrző tanácskozás, május 4—5. napjain dr. Csáji Bertalan városi tiszti orvos megvizsgálta

az intézet tanulóinak egészségi állapotát és május 12-én dr. Bassola Zoltán min. titkár meglátogatta az intézetet.

Május 15—20. napjain megtartottuk a VIII. osztály összefoglaló vizsgáit.

Május 17-én meglátogatták intézetünket a budapesti Berzsenyi Dániel áll. gimnázium Kassára kiránduló tanulói Takács Lajos és dr. Báder József kísérő tanáraikkal együtt. Tiszteletükre növendékeink intézetünk tornatermében barátságos fogadtatást rendeztek, ez a látogatás igen jó nemzetnevelő hatással volt tanulóinkra.

Május 21-én a tanulóifjúság az intézet igazgatójának és tanári karának vezetésével résztvett a világháborúban elesett hősök tiszteletére rendezett emlékünnepevényen.

Május 22-én megtartottuk a VIII. oszt. tanulóinak osztályozó tanácskozását és május 23—26. az írásbeli érettségi vizsgálatokat.

Közben tanulóink tanáraik vezetésével kirándulás keretében megnézték Budapestet.

Május 26-án meglátogatta intézetünket is az igazoló-bizottság, amely megvizsgálta ama tanárok államhűségét, akik 1938. nov. 2-án vagy intézetünkben avagy más helybeli intézetben működtek.

Június 1—3. napjain a filológus tanárok előadásaikon felhívták az ifjúság figyelmét a könyvek fontosságára.

Június 10-én igazgatói szünet volt.

Június 15—17. napjain voltak intézetünkben a VIII. osztály szóbeli érettségi vizsgálatai, 15—19-én az I. a) —VII. b) osztályok összefoglaló vizsgálatai és 19-én megtartottuk évvégi osztályozó értekezésiünket.

Az intézet igazgatója június 22—23-án a helybeli leánygimnázium szlovák tagozatának szóbeli érettségi vizsgálatán elnökölt s ugyancsak e minőségben június 26—30-án résztvesz a nagysurányi áll. szlovák-tannyelvű gimn. intézet szóbeli érettségi vizsgálatain is.

Az iskolai évet június 22-én fejeztük be ünnepélyes Te Deummal és bizonyítványkiosztással.

Június 26—27-én megtartottuk az intézet összes osztályaiba szóló beiratkozásokat és június 30-án az évvégi értekezletet.

III.

A tanári testület névjegyzéke és iskolai munkaköre.

1. **Hatóságok.** A kassai m. kir. áll. szlovák tannyelvű gimnázium fenntartója: a magyar állam; a m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium rendelkezik vele. Vallás- és közoktatásügyi miniszter: Dr. Hóman Bálint. Államtitkár: Dr. Szily Kálmán, műegyet. tanár, m. kir. titkos tanácsos. A minisztérium középiskolai ügyosztályának főnöke: Dr. Kováts Gyula. A »Felszabadult területek« tankerületi főigazgatója: Vitéz Dr. Bessenyei Lajos.

2. **A tanári testület változásáról** másutt történik említés.

Tanári testület —

a) Igazgató és tanári kar

Sorszám Bežné číslo	A tanár — Professor			Szolgálati éve Služobné roky	
	neve — meno	képesítése odbor	alkalmazásának minősége hodnot'	összesen spolu	ennél az intézetnél u tohoto ústavu
1	Dr. Hutlasz János	Latin - Történelem Latina - Dejepis	megb. igazgató riaitel	19	od 1939 IV. 1-től
2	Haberland Vilmos	Matematika Fizika	igazg. helyettes náмест. riad.	6	od 1938 XI. 2-től
3	Apáthy István	Német - Francia Nemč. - Franc.	óraadó h. tanár vyp. profesor	—	od 1938 XII 1-től
4	Dr. Böhm Emánuel	Természetráiz - Vegytan Přirodopis - Chemia	h. tanár doč. profesor	3	od 1938 XI. 2-től
5	Földes Rezső	Matematika Fizika	r. tanár def. profesor	30	„
6	Halász Antal	Szlovák - Orosz Slov. - Ruština	ó. h. tanár vyp. prof.	2	od 1939 II. 6-től
7	Hammel Vilmos	Latin - Görög Latina - Gréctina	r. tanár def. profesor	21	od 1939 XI. 2-től
8	Hasák Vilmos	Magyar - Francia Maďarčina - Francúzčina	ó. h. tanár vyp. prof.	—	od 1939 II. 2-től
9	Jablánczy Miklós	Rajz, ábrázoló, mertan. számítan Kreslenie, deskr. g., matemat.	h. tanár doč. prof.	1	od 1939. I. 10-től
10	Jankovich Margit	Német - Angol Nemč. - Angl.	ó. h. tanár vypom. prof.	—	od 1939 I. 7-től
11	Ochtinszky György	Latin - Francia Latina - Franc.	ó. h. tanár vypom. prof.	—	od 1938 XI. 2-től
12	Oláh József	Magyar - Szlovák Maď. - Slov.	h. tanár doč. prof.	3	od 1938 XI. 24-től
13	Pacsenovszky Samu	Testnevelés Telocvik	r. testn. tanár def. prof. telocv.	17	od 1938 XI. 2-től
14	Dr. Pásztor János	Történelem - Földrajz Dej. - Zem.	h. tanár doč. prof.	3	od 1938 XI. 2-től
15	Pulík András	R. k. hittan R. k. nábož.	hitoktató katecheta	—	od 1938 XII. 16-től
16	Román Endre	Magyar - Szlovák Maď. - Slov.	ó. h. tanár vyp. prof.	—	od 1939 I. 7-től
17	Vájlok Sándor	Magyar - Szlovák Maď. - Slov.	ó. h. tanár vyp. prof.	—	od 1939 I. 9-től
18	Virág István	Matematika Fizika	h. tanár doč. prof.	—	od 1939 II. 7-től

Profesorský sbor

— Riaditeľ a prof. sbor

Mely tárgyakat, mely osztályokban, heti hány órában tanított	Heti órásrám Počet týžd. hodín	Jegyzet — Poznámky
Tö—D: IV ₂ V ₂ ; F: Ia ₃	7	
Mt: VI ₃ , VIIa ₂ , VIII ₂ ; Fz: IV ₂ , VIIa ₃ ; Ge: VI ₂ , VIIa ₂ , VIII ₂	18	VIIa ošt. főnöke — Triedny VIIa tr. — Számtan szeriár öre Správca mat. sberky — Tandijkezelő — Vyberci školného — Június 1-t 1 igazgatóhelyettes — Od 1. júna nám. riad.
N: V ₃ , VI ₂ , VIIa ₃ , VIIb ₂ , VIII ₂ ; Fr: VIIb—VIII ₃ ; Tö-D: II ₂ ; F-Z: II ₂	19	V: o. főnöke — Triedny V. tr. Bibl. pauperum kezelője — Správca bibl. pauperum
T-P: Ib ₂ , II ₃ , VI ₃ , VIIa ₂ , VIIb ₂ , VIII ₂ ; K-Ch: IV ₂ , V ₂ , VI ₂	20	Természetrájlz- és vegytan szeriár öre — Správca prírodoppisnych a chem. sberok
Mt: V ₃ , VIIb ₄ ; Fz: VIIb ₃ , VIII ₃ ; Ge: VI ₃ , VIII ₂	18	VIIb.o. főnöke. — Triedny VIIb tr. — Természettan szeriár öre — Správca fizik. sberky
Szl.-Slov.: Ia ₄ , III ₄ , IV ₃ , V ₃ , VI ₃ , VIIa ₃	20	
L: Ib ₄ , Vg ₄ , VIg ₄ , VIIg ₄ , VIII ₄	20	VIII. o. főnöke — Triedny VIII. tr.
M: IV ₄ ; Fr: IV ₅ ; Vr—VIg ₄ , VIIr—VIIg ₄ ; T-P: Ia ₂	19	IV. o. főnöke — Triedny IV. tr.
R-K: Ia ₂ , Ib ₂ , II ₄ , III ₂ , IV ₂ , Vr ₂ , VI ₂ , VII ₃ ; Sz-Kp: Ia ₂ , Ib ₂	21	Rajz szeriár öre — Správca kresl. sberky — Tanonciskolában tanított heti 12 órában — Vyučovai na učovskej škole v 12 týžd. hod.
N: II ₃ , III ₃ ; IV ₃ ; A: VIg ₄ , VIIg ₄ , VIII ₃	20	
L: Ia ₄ , III ₅ , IVg ₅ ; Fr: Vg ₅ ; Ofö-Tr: Ia ₁	20	Ia o. főnöke — Triedny Ia tr.
M: VI ₄ , VIIb ₄ , VIII ₄ ; Szl.-Slov.: VIIb ₃ , VIII ₃	18	VI. o. főnöke — Triedny VI. tr. — Tanári könyvtár öre — Správca prof. knižnice — Ipari iskolában tanított heti 4 órában — Vyučovai na priemyselnej škole v 4 týžd. hod.
Ta-T: Ia ₃ , Ib ₃ , II ₃ , III ₂ , IV ₂ , V ₂ , VI ₂ , VIIa ₃ , VIIb ₂ , VIII ₂	22	A torna- és játék szeriár öre — Správca telocvičných sberok
Tö-D: III ₂ , VI ₃ , VIIa ₃ , VIIb ₄ , VIII ₃ ; F-Z: V ₂ , VI ₂ ; Fil: VIII ₂	21	Történelem- és földrajz szeriár öre — Správca dejepisných a zemepisných sberok — Ipari iskolában tanított heti 5 órában — Vyučovai na priemyselnej škole v 5 týžd. hod.
V-Nb: Ia—VIIb, VIII ₁₃	18	A helybeli rk. plébánia káplánja — Kaptan miestnej rk. fary
M: Ia ₄ , II ₄ ; Szl.-Slov.: II ₄ ; F-Z: Ib ₃ , III ₂ , IV ₂	19	II. o. főnöke — Triedny II. tr. Ifjúsági könyvtár öre — Správca žiackej knižnice — Ipari iskolában tanított heti 7 órában — Vyučovai na priemyselnej škole v 7 týžd. hod.
M: Ib ₄ , III ₄ , V ₄ , VIIa ₄ ; Szl.-Slov.: Ib ₄ ; Ofö-Tr: Ib ₁	21	Ib o. főnöke — Triedny Ib tr. — Ipari iskolában tanított heti 6 órában — Vyučovai na priemyselnej škole v 6 týžd. hod.
Mt: Ia ₄ , Ib ₄ , II ₄ , III ₃ , IV ₃ ; Fz: III ₃	21	III. o. főnöke — Triedny III. tr. Tanonciskolában tanított heti 4 órában — Vyučovai na učovskej škole v 4 týžd. hod.

Rövidítések magyarázata: V - vallás, M - magyar nyelv, Szl. - szlovák ny., L - latin ny., N - német ny., Fr - francia ny., A - angol ny., Tö - történelem, F - földrajz, T - természetrajz, Fz - fizika, Mt - természettan, K - kémia, Ge - ábrázoló geom., R - rajz, Sz - szépirás, Ta - testgyakorlás, Fil - filozófia.

Význam skratiek: Nb - náboženstvo, M - jazyk maďarský, Slov - j. slovenský, L - j. latinský, N - j. nemecký, Fr - j. francúzsky, A - j. anglický, D - dejepis, Z - zemepis, P - prirodpis, Fz - fyzika, Mt - matematika, Ch - chemia, Ge - deskr. geometria, K - kreslenie, Kp - krasopis, T - telocvik, Fil - filozofia.

b) **Kisegítő tanárok és tanítók:** Ing. **Benedikt Alfréd** hitoktató, tanította az izr. vallástant heti 2 órában.

Csatáry Gyula, a beszteri református egyház lelkésze, tanította a ref. vallástant heti 2 órában.

Mohr Gedeon, a kassai ág. h. ev. egyház lelkésze, tanította az ág. h. ev. vallástant heti 2 órában 1939. évi márc. hó 31-ig; ápr. hó 1-től pedig **Matheidesz Gyula** a helybeli ág. h. ev. egyház adminisztrátora.

Sztulyákovics Pál rendes hittanár tanította a g. kat. vallástant heti 4 órában.

Száráz Jenő okleveles tanító és kántor tanította az éneket I. a), I. b) és II. osz. heti 6 órában.

c) **Szolgák:** **Heidecker Béla**, napidíjas iskolaszolga.

Nagy József, napidíjas fűtő.

Heidecker Béláné, napidíjas takarítónő.

4. **Tananyag.** A megszünt csehszlovák iskolák a tanév folyamán a VKM. vezetése alá kerültek, azonban a Nm. VKM. Úr úgy intézkedett, hogy szükségesétén a tanítás továbbra is a csehszlovák tanterv szerint haladjon. A lehetőségnyújtotta határok között a tananyagnak mégis idomulnia kellett a változott viszonyoknak megfelelőleg. Így a csehszlovák történelem és földrajz helyett a magyar történelem és földrajz lépett a VIII., VII. b) reál és I. a), I. b) osztályokban.

A magyar nemzeti szempont minden osztályban érvényesült. A magyar nyelvet minden osztályban heti 4 órában tanítottuk. A rendes tanítást nagymértékben hátráltatta a tankönyvek hiánya. Az egyes tantárgyak tananyagát sok osztályban csak felületesen lehetett átvenni, mert nem állottak rendelkezésre a szükséges segítőeszközök. A tantárgy felosztást az alábbi táblázat mutatja:

**Az intézet tanterve az 1938/39. iskolai évre.
Učebný plán ústavu na školský rok 1938/39.**

Sorszám Bez. číslo	Tantárgy Učebný predmet	O s z t á l y — T r i e d a									Összesen Celkom
		I.	II.	III.	IV. g. s. r.	V. g. s. r.	VI. g. s. r.	VII. g.	VII. r.	VIII. g.	
1.	Hít. és erkölcsstan Náboženstvo	2	2	2	— 2 —	— 2 —	— 2 —	2	2	2	18
2.	Szlovák nyelv Slovenský jazyk	4	4	4	— 3 —	— 3 —	— 3 —	3	3	3	30
3.	Magyar nyelv Magarský jazyk	4	4	4	— 4 —	— 4 —	— 4 —	4	4	4	36
4.	Történelem Dejepis	—	2	2	— 2 —	— 2 —	— 3 —	3	4	3	21
5.	Földrajz Zemepis	3	2	2	— 2 —	— 2 —	— 2 —	—	—	—	13
6.	Latin nyelv Latinský jazyk	4	—	5	5 — —	4 — —	4 — —	4	—	4	30
7.	Német nyelv Nemecký jazyk	—	3	3	— 3 —	— 3 —	— 2 —	2	2	2	20
8. a	Francia-angol nyelv a gimn. tagozatban Francúzsky-anglický jaz. v gymn. oddelení	—	—	—	—	5 — —	4 — —	4	—	3	16
9. b	Francia nyelv a reál. tagozatban Francúzsky jazyk v reálnom oddelení	—	—	—	— 5 —	— 4 —	— 4 —	—	3	—	16
9.	Bölcséleti előtan Úvod do filozofie	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
10.	Természettan Prírodópis	2	3	—	—	—	2	2	2	1	12
11.	Vegytan Chemia	—	—	—	— 2 —	— 2 —	— 2 —	—	—	—	6
12.	Természettan Fizika	—	—	3	— 2 —	—	—	3	3	3	14
13.	Mennyiségtan Matematika	4	4	3	— 3 —	— 3 —	— 3 —	2	4	2	28
14.	Rajz Kreslenie	2	4	2	— 2 —	— 2 —	— 2 —	—	2	—	16
15.	Ábrázoló mértan Deskriptívna geometria	—	—	—	—	— 3 —	— 2 —	2	2	2	11
16.	Testnevelés Telocvik	3	2	2	— 2 —	— 2 —	— 2 —	2	2	2	19
17.	Szépíráás Krasopis	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
18.	Ének Spev	2	2	—	—	—	—	—	—	—	4
19.	Osztályfőnöki óra Triednická hodina	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Összesen — Dovedna		32	32	32	32 — 5	32 — 9	33 — 8	33	33	33	314

Rövidítések: — Skráténiny:

- g. — jelenti az illető osztály gimnáziumi tagozatát.
- g. — znamená gymnáziálne oddelenie príslušnej triedy.
- r. — jelenti az illető osztály reáltagozatát.
- r. — znamená reálne oddelenie príslušnej triedy.
- s. — jelenti a két tagozat közös tantárgyait.
- s. — znamená spoločné predmety pre obe oddelenia.

IV.

A tanárok társadalmi és irodalmi munkássága.

A tanári kar tagjai az iskolai munkán kívül résztvettek a társadalmi életben, irodalmi és művelődési téren is tevékenykedtek.

Dr. Böhm Emánuel előadott a helybeli rádióban: »Önnevelés az ember jövőjére való tekintettel, Fegyelem és önfékezés, Jellemnevelés és A természet télen és nyáron« című témákról.

Halász Antal tanár rendszeres tevékenykedést fejt ki a helyi rádióban, mint előadó és felolvasó. Előadja és felolvassa saját és mások munkáit, melyek főleg rutén vonatkozású problémákat tárgyalnak.

Oláh József a kassai rádióban szlováknyelvű ifjúsági előadásokat tartott: »Karácsonyi mozaikok, Iskola és élet, A mai ifjúság eszményei, Fel a szabadba, Ballag már a vén diák...« Az intézet felsőosztályú növendékeivel tarka diákfélórát rendezett a rádióban 1939. január 13-án: »A kassai szlovák középiskolások között.« Ugyancsak a felsőosztályos növendékekkel megrendezte március 15-i ünnepejét s ezt a rádióban is előadták 1939. március 13-án.

1939. áprilisában az Orsz. Közoktatási Tanács megbízásából kidolgozta a magyar nyelv tantervét a szlovák tannyelvű gimnáziumok számára.

Pacsenovszky Samu vívásoktatást végzett.

Dr. Pásztor János szlovák nyelvű előadásokat tartott a kassai rádióban a nevelés és vallás-bölcsélet problémáiról.

Vájlók Sándor, a SzMKE országos választmányi tagja, több tanulmányt, cikket írt irodalmi folyóiratokba és napilapokba. Előadást tartott Egerben (a Gárdonyi Társaságban), több felvidéki egyesületben, a budapesti és a kassai rádióban.

V. Külömfélék.

1. **A tanulóifjúság vallás-erkölcsi nevelése.** Az intézet igazgatósága arra törekedett, hogy a tanulóifjúság megfelelő vallás-erkölcsi nevelésben részesüljön. De előadódott néhány akadály, amely hátráltatta eme törekvést: A tanulók nehezen szokták meg a közös és kötelező vasárnapi istentiszteletet, amely mindig fél 11 órakor volt a Dómban. A hitoktató nagyarányú kápláni elfoglaltsága miatt ezen iskolai évben a tanulóifjúság számára külön szentbeszédnek nem voltak, de a jövő tanévben gondoskodás történik, hogy a szlovák tanulóifjúság is külön saját szentbeszédein vegyen részt. A tanulók három ízben járultak a szentségekhez. Füredi Lőrinc szt. ferenc-rendi atya március 23—26-ik napjain lelkigyakorlatokat tartott a tanulóifjúság számára a szt. Domonkos-rendi nővérek gyönyörű kápolnájában, amelyet a rend díjmentesen bocsátott a tanulóifjúság rendelkezésére. Az intézetben működő Mária kongregációról másutt lesz szó.

A g. kát. és másvallású tanulók hitoktatóik intézkedései értelmében jártak az istentiszteletekre.

A g. kát. tanulók vallás-erkölcsi életéről a következőkben számolunk be:

Az intézetnek az iskolai év végén 43 g. kát. vallású tanulója volt, akik heti négy órában két csoportban tanultak vallástant.

Vasárnaponként 8 órakor volt a szlovák tanulók szentmiséje. Húsvét előtt résztvettek a közös ifjúsági lelkigyakorlatokon és az év vége előtt is közösen járultak a szentségekhez.

A tanulók közül 12 minden hónap első vasárnapján Jézus Szent Szívének tiszteltére szentgyónáshoz és áldozáshoz járult. 6 tanuló pedig tagja volt a liturgikus akciónak, ezek minden héten két napon szentmisét hallgattak.

Június 4-én a templomban ünnepélyesen elbúcsúztak a tanulók az intézet 2 érettségiző g. kát. tanulójától.

2. **A tanulóifjúság fegyelmezettsége.** A mozgalmas időszak, telve történelmi eseményekkel, amelyek minket is érintettek, zavarólag hatott a tanulóifjúság fegyelmeztségére. Ez különösen a mozgal-

mas novemberi napokban jelentkezett, amikor a volt reáliskola tanulói megrongálták az osztályok berendezését. Az első két hónap bizonytalansága is jelentősen meglazította a tanulók fegyelmezettségét. Rendetlenül látogatták az előadásokat, nem vették komolyan az iskolai munkát és idegen agitációs jelszavak hatása alatt néhezen alkalmazkodtak az új viszonyokhoz. A nevelési munka csak 1939. januárjában lett lehetővé, amikor új tanárok beosztásával megindult a rendes iskolai munka. Az igazgatóság tapintatosan és szép szóval igyekezett hatni a tanulóifjúságra, hogy lojálisan viselkedjék új hazájával szemben, becsülje meg a magyar kormány jóindulatát, hogy lehetővé tette az ifjúságnak az anyanyelvén való további művelődését. Azonban a sokévi csehszlovák szellemben való nevelés már mély gyökeret eresztett az ifjúság lelkébe, amelyet nem lehetett könnyen kitépni. Nagyobb vétségek ugyan nem fordultak elő, de a tanulók alkalomadtán eléggé nem illő módon éreztették nemzeti öntudatukat, mint pl. a »Magyar Feltámadás« c. film előadásánál. Az új igazgató minden erejével arra törekszik, hogy szeretetet ébresszen a tanulóifjúságban új hazája iránt és az egyes féktelen tanulók kihágásainak erélyes intézkedésekkel véget vetett. Azért, remény van rá, hogy a tanári karnak rövidesen sikerülni fog a nevelés különböző eszközeivel olyan hatást gyakorolni az ifjúságra, hogy új hazáját szeresse és alkalmazkodjék az adott viszonyok valóságához.

3. Hazafias ünnepélyek. Amint fentebb említettük, az igazgatóság és a tanári kar tagjai lojalitást és szeretetet igyekeztek bevésni a tanulók szívébe új hazájuk iránt és meggyőzni őket, hogy a Duna-medencében élő népek csak akkor lesznek megelégedettek, ha újból egy államban egyesülnek, amely már 1000 évig közös hazájuk volt. Ez a szorgalmas munka már lassan kezdi meghozni gyümölcsét, ámbár egynehány egyed még mindig nem tud megbarátkozni az új viszonyokkal. A hazafias szellem megerősödéséhez jelentékenyen hozzájárultak a különféle hazafias ünnepélyek.

Így december 5-én az intézet tornatermében rövid ünnepélyt rendeztünk Magyarország Kormányzójának, nagybányai vitéz Horthy Miklós tiszteletére. Az igazgató ismertette a Kormányzó életrajzát és működésének jelentőségét Magyarország újjászületésének szempontjából.

Március 14-én megünnepelte a tanulóifjúság 1848. március 15-nek 91-ik évfordulóját. Az ünnepély műsorát Oláh József tanár állította össze, az énekszámokat Száraz Jenő énektanító tanította be. Az ünnepély a szépen feldíszített tornateremben folyt le a következő műsorral:

1. Himnuszok. 2. Kölcsey Ferenc: Himnusz, szlovák nyelven előadta Horváth P. VII. a) oszt. tanulója. 3. Bevezető beszéd, mondotta Oláh József tanár. 4. Kubáni Lajos: Költői válasz (br. Eötvös Józsefnek), szavalta Soltész Lajos VII. b) oszt. tanuló. 5. Schneider-Trnavsky M.: Három dal, énekelte az ifjúsági énekkar. 6. Ünnepi beszéd, mondotta Ráhl J. VII. b) oszt. tanuló. 7. Vörösmarty: Szózat. szlovák nyelven énekelte az ifjúsági énekkar.

4. **A tanulóifjúság egészségi állapota kielégítő volt.** A ragályos betegségek közül csak a rüh fordult elő 4 tanulóánál. A hatósági orvos május 4—5-én ejtette meg az egészségügyi vizsgálatot, az említett rüh és egy gümőkóros eseten kívül egyéb egészségügyi bajt nem állapított meg. Testgyakorlás alól 6 tanuló kapott fölmentést.

5. **Testnevelés.** Iskolai testnevelésünk ebben az évben a beállott politikai események miatt nem minden zökkenés nélkül folyt le. Viszsa tekintve a testnevelés módjának fejlődésére, az utóbbi években nagy változásokon mentünk keresztül. Röviden megemlíthetjük, hogy míg az előbbi években inkább az előírt gyakorlatok betanítása volt a fontos, melyek a testi erő és ügyesség kifejlesztését célozták, addig az utóbbi években mindinkább utat tört magának az a modern felfogás, hogy a testi nevelés által a lelket is műveljük. A testgyakorlatok útján a lelki tulajdonságok fejlődésére is hathattunk és céltudatos testnevelés folytán lerakhattuk azokat a szilárd alapokat, melyek nélkül erkölcsös — szilárd jellemű — és becsületes polgárokat nem nevelhetünk.

A testnevelés szempontjából elsősorban gondot kell fordítanunk az egészségre és csak másodsorban törekedhetünk az egészség fenntartása mellett a testi erő és ügyesség, valamint az ellenállóképesség kifejlesztésére. Főcél az életre való előkészítés, hogy az egyén a mindennapi életben — a nemzet- és társadalom-közösségben — hivatását és kötelességét mentől jobban teljesíthesse, minden testi és lelki megerőltetés nélkül. A cél elérése közben a munkakedv ébrentartását is figyelemmel kell kísérni. Munka közben a fegyelem és kötelességtudás kívánalmái mellett a növendékeknek minél több alkalmat kell nyújtani az öröm és jókedv megnyilvánulására is.

Ilyen testnevelés keretén belül a rend-, szabad- és szergyakorlatok, valamint a játékok, sportok és az összes testmozgások kivétel nélkül csak nevelő eszközökké válnak, melyek segítségével igyekszünk ideális célunkat elérni az emberi nevelés terén. Ez által a testnevelés művészetté válik és ebben különbözik a régi testgyakorlástól, mely régi módszerével inkább mesterséghez hasonlított.

A legutóbbi — 1933. évi — előírt csehszlovák tornatanagyag csak vázlatosan adta meg a munkakeretet és annak részletes keresztülvételét a testnevelési tanárra bízta. Rövid áttekintés végett kivonatossan közlöm az egyes mozgás csoportokat, melyek a tantervben osztályok szerint részletesen vannak feldolgozva. Gyakorlati csoportok: A) Rendgyakorlatok. B) Szabadgyakorlatok. C) I. Járás. C) II. Futás. C) III. Szökdelések és ugrások. C) IV. Járás, kúszás, mászás, függeszkedés, támlázás, hintázás és egyéb. C) V. Egyensúlygyakorlatok. C) VI. Átfordulások, átvetődések; kézenállás, bukfenc. C) VII. Dobás, lökés, hajítás, labdaütés és fogás. C) VIII. Ellenállási gyakorlatok. C) IX. Emelés és hordás. C) X. Játékok. C) XI. Turisztika. D) Egészségügyi magyarázatok. E) Társadalmi nevelés (illettan).

Ezenkívül volt a kiegészítő nem kötelező sportkiképzés: úszásban, korcsolyázásban, síelésben, szánkózásban és játéokban.

Ezzel dióhéjban összefoglaltam ifjúságunk testnevelésének eddigi módját. Szükségesnek tartom megemlíteni még azt, hogy a katonai előképzésre (lévénte oktatásra) havonta egy menetelő gyakorlat volt beiktatva, melynek keretén belül különösen a szabadban végezhető gyakorlati előkészítés volt átveve. A részletes katonai előképzés (lévénte-oktatás) csak tervbe volt véve, de nem volt megvalósítva.

Ebben az iskolai évben rendszeres testmérést nem végezhattünk, az állandóan változó viszonyok miatt. Más különben minden iskolai évben háromszor mértük a tanulók testi fejlődését.

Május hó 1-től játék-délutánok voltak bevezetve az összes osztályok részére. Atlétikát a felső-osztályosok űzték. Osztályközi versenyek voltak: footballban, hálólabdában és kézilabdában. Emé versenyek rendezésében a tanári kárból különösen Halász Antal és Rómfán Eendré tanár urak vettek részt.

Réméljük, hogy a jövő isk. évtől kezdődőleg a KISOK szervezetébe is tevékenyen bekapcsolódunk.

Pácsonóvszky Samu
testnevelési tanár.

Bemutató tornavizsgákat ebben az iskolai évben osztályonként tartottunk, mivel a folyton változó viszonyok miatt a torna-mutatványok együttes begyakorlására nem is gondolhattunk. Munkalkodásunk főcélja volt a különböző intézetekből összejött növendékek között a figyelmet és az állami iránti szeretetet meghonosítani.

A **KISOK** szentendrei diáknyaraltatására először 5, majd 20 ingyenes helyet biztosított, amelyekre a tanári kár a IV—VII. oszt. tanulói közül kiválogatta a legmegfelelőbbeket s ezek a III. csoportban kerülnek a nyaralóhelyre.

6. Rendkívüli tárgyak:

Magyar társalgási gyakorlatok. A gyakorlatokon 36 tanuló vett részt két csoportban heti 2—2 órában. Segédkönyv hiányában a tanulók csak az órákon átvett anyagot jegyezték föl. Az órák tárgya volt: Az ember, az otthon, a város, a hivatalok, az utazás, az étkezés, a levélírás, elismervény-szövegezés és a mindennapi élettel kapcsolatos tárgykörök. A tanfolyam vezetői Hasák Vilmos és Oláh József tanárok voltak.

Kémiai gyakorlatok, amelyeket Dr. Böhm Emánuel tanár vezetett 1939. évi március hó 1. — 1939. évi június hó 1-ig részt vett bennük 14 tanuló IV—VII. osztályokból. Eme gyakorlatok révén a tanulók jártasságot szereztek száraz és nedves úton a kvalitatív analízisben.

7. Kirándulások. A VI. oszt. tanulói f. évi március hó 28-án Dr. Böhm Emánuel tanár vezetése alatt megtekintették a helybeli Bauernebl sörgyárat, ahol a sörgyár berendezéséről, a sörgyártás módjáról szak- és szemléltető felvilágosítást nyértek. Ezen kirándulás a kémiai gyakorlatok keretébe vág.

Budapesti kirándulás. Május 24., 25. és 26-án az intézet 35 tanulója Vajlok Sándor és Ochtinszky György tanárok vezetése mellett Budapestet látogatta meg azzal a céllal, hogy a tanulók megismerjék a fővárost s annak nevezetességeit.

A kiránduló csoportot a Fővárosi diákszálló látta vendégül. A háromnapos otttartózkodás alatt a tanulók megtekintették a Belvárost, a Szt. István bazilikát, a Párizsi nagy áruházat, a Hősök terét, a Milleniumi emlékművet, Vajda-Hunyad várát, az Iparcsarnokot, a forgalmi muzeumot, az állatkertet, az Angol parkot (hullám-vasút, szellem-vasút, elvarázsolt kastély, stb.), továbbá az Országházat, Tisza István és Kossuth Lajos szobrát, a Szabadság teret, a Börze palotát.

Budán megtekintették a Királyi várat, a Koronázó templomot, a Halászbástyát, részben a hadi-muzeumot, a min. elnökségi palotát, a hadügy- és külügyminisztérium épületét, a Gellért-fürdőt, a Sziklakápolnát, a Pálós kolostort, a Citadellát, Szt. Gellért szobrát és a Tabán-t. A Margit szigeten séta keretében megnézték a Szt. Margit kápolnát, a kolostor romjait, a zenélő kutat, a fedett úszodát, a strandot és különböző sport-telepeket. Az időjárás kedvezett s a kirándulás mindenféle szempontból sikerült.

8. Szülők szövetsége. A megszűnt szlovák reáliskolánál működő szülők szövetsége igen élénk és vállalkozó tevékenységet fejtett ki. 1325 P. készpénzt hagyott, amely összeg tagdíjakból és mulatságok

révén szerzett jövedelemből származik. Eme készpénz szociális célokra való felhasználásának céljából az igazgató f. évi február hó 8-ra összehívta a szülőket, hogy megalakítsa az új szülői szövetséget. Az ezzel kapcsolatos teendők elvégzésére néhány szülő, főleg anyák jelentkeztek, mindamelltt az új szülői szövetség tevékenysége már lanyhább lett. F. évi március hó 29-én a szülői szövetség bizottsága hozzájárult ahhoz, hogy vagyonából a tanári kar 500 P-t szegénysorsú tanulók felruházására fordítson.

Április hó 26-án a szülők összegyűltek az intézetben, mely alkalommal a tanári kar felvilágosítást nyújtott nekik gyermekeik magaviseletére és előmenetelére vonatkozólag.

A VII. b) reálosztály tanulóinak szülői többször összejöttek az intézetben, hogy közösen megbeszéljék, hogyan lehetne biztosítani gyermekeik számára a VII. reálosztály elvégzése után teendő érettségi vizsgálat egyenértékét a magyar reáliskolák VIII. osztályának befejezése után szerzett érettségi vizsgálattal. A kérdés még nem dőlt el, a szülők folyamodványa a VKM-ban végleges döntésre vár.

9. **Jótékonyság.** E téren aránylag kevés történt, bár intézetünk növendékei nagyobbrészt szegény szülők gyermekei. Ennek oka egyrészt, hogy nem volt olyan szociális intézmény, amely támogatta volna intézetünk növendékeit, másrészt moratórium miatt intézetünk nem rendelkezhetett szabadon a segítő alap betétjeivel. Azért ezen alapból csak csekély összeget használtunk fel tanulóink segélyezésére. A húsvéti felruházási akcióban segítségére volt az intézetnek a szülők szövetsége, amely erre a célra 500 P-t fordított. Mivel ezen akció nagyobb összeget igényelt, — a hiányzó összeget pótoltuk a segítő alapból.

Tandíjsegélyt kaptak a következő tanulók: I. b) osztály: Janočko J. 8 P, Palko P. 16 P. II. osztály: Obrušnik J. 8 P, Sokol P. 8 P. III. osztály: Klik J. 16 P. IV. osztály: Dánai L. 8 P, Marcin A. 8 P, Ogurčák J. 16 P, Tamaškovič L. 8 P. VII. b) osztály: Bellus V. 16 P. VIII. osztály: Szabó J. 8 P.

Ruhát vagy lábbelit kaptak a következő tanulók: I. a) osztály: Červeňák J., Dučai S., Kálay A., Filo J., Šeminsky V. I. b) osztály: Bačo J., Béres F., Kolibár J., Palko P., Petrik V. II. osztály: Béres P., Kyjovsky L., Obrušnik J., Mrásko J., Sokol P. III. osztály: Andrejkovič F., Andrejkovič J., Čižmár J., Lorenc V. VI. osztály Gönci J., Kmec P., Lángos J., Sceranka M. V. osztály: Cabuk J., Holub I., Istók A., Šarišsky L. VI. osztály: Juhász J., Juhász J. VII. osztály: Klučár M., Sabol L. VII. b) osztály: Virág F., Orosz L., Vilinská Júlia, Zlesová H. VIII. osztály: Bruňacky J., Hultai J., Vyrostko J.

Az I. félévben egész tandíjmentességet élvezett 296 tanuló, féltandíjmentességet 4 tanuló, egész tandíjat fizetett 66 tanuló. A II. félévben egész tandíjmentességet élvezett 86 tanuló, féltandíjmentességet 221 tanuló; egész tandíjat fizetett 42 tanuló. Az I. félévben a csehszlovák előírások szerint fizettek 200 Kč = 28 P. 57 fill. tandíjat, a II. félévben 32 P-t.

10. Alapok és alapítványok. A megszűnt m. kir. áll. felsőreáliskolának 1919. előtt hat alapítványa volt, amelyekből az intézet tanulmányi segélyeket nyújtott: 1. Spirko Dezső 1891. évi alapítványa 2.300 K. alaptőkével; 2. Steinmisch Ferenc 1895. évi alapítványa (1.200 kor.); 3. Jakobs Ottó 1897. évi alapítványa (5.300 kor.); 4. Bubits Zsigmond 1897. évi alapítványa (400 kor.); 5. Erzsébet királyné emlékére 1899. évi alapítvány (2.400 kor.); 6. Stiegletz Gábor 1907. évi alapítványa (300 kor.).

Eme alapítványok vagyona a 4%-os magyar koronajáradék vinkulált értékpapírjaiban volt elhelyezve, amelyek az államfordulatkor értéküket elvesztették és az államadósságok prágai igazgatóságánál vannak letétben.

A város kezelésében 2 alapítvány van: 1. Schalkház Lipót 1867. évi alapítványa (1.800 kor.); 2. Kassa—Szalánc—Nagymihályi vasúti alapítvány. Ezek jövedelméből a megszűnt főreáliskola tanulói részesültek támogatásban, majd az államfordulat után a városi tanács egészen 1938. a volt szlovák reáliskola növendékeinek nyújtott tanulmányi ösztöndíjakat.

A csehszlovák uralom idején csupán egy alapítvány létesült, amelyet 1929-ben a helybeli Szlovák Liga alapított 500 Kč összegben. Eme alapítvány kamatait csak akkor használhatták volna föl, ha 1000 Kč-ra szaporodott volna, ez azonban nem történt meg. Az alapítvány célja az volt, hogy az intézet önképzőkörének legjobb szlovák történelmi tárgyú munkáját jutalmazza.

II. Alapok. A megszűnt reáliskola segélyező alapja, amely egyrészt csehszlovák állami értékpapírokra konvertált hadikölcsönkötvényekből, másrészt jótékonycélú gyűjtések jövedelméből vásárolt újabb értékpapírokból keletkezett. A 20 drb. értékpapír, amelyek a prágai postatakarékban 5308. sz. alatt vannak letéve, összértéke 68.500 Kč. Ezenkívül az alapnak egyéb pénze a »Slovenská Banka« helybeli fiókjánál betétkönyvre van elhelyezve. Az alap vagyona készpénzben 1938. november hó 10-én 12.552.70 Kč-t tett ki. Az iskolai év végéig befolyt 563 P. 79 fillér, ki lett fizetve 794 P. 57 fillér. 1939. május hó 10-én az alap vagyona 1562 P. 46 fillér.

2. 1938. évben létesült Földes-Roth Mária alapja a nevezett özvegy hagyatékából, amely egyrészt a csehszlovák nemzetvédelmi-kölcsön értékpapírjából, letétben a prágai takarékpénztárban, másrészt a »Slovenská Banka« betétkönyvére elhelyezett jelenleg 152 P 52 fillért tevő készpénzből áll. Az alap célja, hogy belőle minden évben egy szegény tanuló 100 Ké segélyben részesüljön, s ha az alapjövedelme erre nem volna elegendő, ki kell egészíteni a Segítő egyesület pénzből.

A Kassa város megszűnt szlovák középiskoláinak volt egy közös segélyalapja (Vlcsek-alap). Eme alap pénze el van helyezve a »Legio Banka« és az »Általános Hitelbank« helybeli fiókjainak betétkönyveire és a prágai postatakarékpénztárnál. A »Legio Banka« fiókjánál 2573.73 P., az »Általános Hitelbank« fiókjánál 1118.54 P., a prágai postatakarékpénztárban 16.64 P. s végül a házi pénztárban 8.18 P., összesen tehát 3717.09 P.

Tekintettel a változott viszonyokra, eme alap szabályait az új körülményeknek megfelelőleg kell majd megváltoztatni. Az alapok kezelője és pénztárosa Földes Rezső tanár.

11. Pénztári jelentés a volt áll. főreáliskola Segítő alapjáról. Bevétel: 1938. VI. 1-i maradvány 1375.72 P, értékpapírok és betét kamata 249.58 P, a Szülők szövetségének adománya 484.— P, Hlub Veronika úrnő adománya 54.— P, tankönyvek kölcsöndíja 313.— P, Kovács P., a reáliskola volt növendékének kölcsöntérítése 8.57 P, Dojčák I., a reáliskola volt növendékének kölcsöntérítése 34.71 P, vegyes bevételek 12.93 P. Összes bevétel 2532.51 P.

Kiadás: készpénzsegély a tanulók gyógykezelésére, lakásbérére és tandíjára Nevoje J. III. o. t. 8.64 P, Galvánék VII. b) o. t. 14.28 P, Mráz J. VII. b) o. t. 14.29 P, Janočko I. b) o. t. 8 P, Palkó P. I b) o. t. 16 P, Obrušník II. o. t. 8 P, Sokol P. II. o. t. 8 P, Klik III. o. t. 16 P, Dávai L. IV. o. t. 8 P, Marcin A. IV. o. t. 8 P, Ogurčák J. IV. o. t. 16 P, Tamaškovič IV. o. t. 8 P, Bellus B. VII. b) o. t. 16 P, Szabó S. VIII. o. t. 8 P, összesen 157.21 P. Tanulók felruházására 530.— P. (Öltözetet kaptak Ducsay S. I. a), Palkó P. I. b), Petrik V. I. b), Béres P. II., Cservenyák J. II., Mrázko J. II., Obrušník J. II., Andrejkovics F. III., Lorenc V. III., Gönczy J. IV., Kmec P. IV., Holub J. V., Istók A. V., Juhász J. VII. a), Kucsár M. VII. a), Virágh F. VII. b), Hultay J. VIII., Vyrostko J. VIII. o. tanulók, nadrágot kaptak Kálai O. I. a), Cabuk J. IV., Sariszky L. V., Sabol L. VII. a), Orosz L. VII. a) o. tanulók, kabátot kapott Bacso J. I. o. tanuló). Cipőkre 126.— P. (Cipőt kaptak a következő tanulók: Filyo J. I. a), Seminszky B. I. a), Béres F. I. b), Kolibár J. I. b), Kyjovszky L. II., Sokol P. II., Andrej-

kovič J. III., Čizmár J. III., Lángos J. IV., Sceranko M. IV., Juhász J. VI., Vilinszky J. VII. b), Zlesa J. VII. b) és Brunyacký J. VIII.) Tagdíj a Középiskolai tanulók társadalmi gondozó egyesületénél 2.14 P, postai kiadások 1.27 P. Összesen 970.05 P. Készpénzmaradvány 1562 Pengő 46 fillér.

12. Az intézet épülete megfelel céljának, a jelenlegi osztályok számára elegendő tanteremmel rendelkezik, a jövő iskolai évben azonban a tantermek számát szaporítani kell, mert a helybeli leánygimnázium szlovák tagozata a mi intézetünkben nyer elhelyezést. Erre a célra az igazgatói lakást kell majd igénybe venni. Körülbelül két új osztály nyitásával kell számolni, s azonkívül a leányövendékek számára gondoskodni kell egy váróteremről is. Több tanterem régi berendezését újjal kell kicserélni. A tornateremnek árt az illemhelyek közelsége, a fala rongálódik emiatt. E tekintetben már a nyár folyamán javulás áll be. Az illemhelyeket más helyre tesszük át, s ezek helyére az öltöző kerül, amely jelenleg messze esik a tornateremtől. Az átépítés céljaira a VKM. már kiutalt 5600 P-t.

VI.

Az önképzőkör és egyéb diákegyesületek működése.

A diákegyesületi élet intézetünkben ezidén még nem fejlődhetett megfelelően. A volt csehszlovák iskolák önképzőkörei, ahol a tanulók dolgoztak, megszűntek és újat még nem volt alkalmunk megalakítani. Az igen szükséges diákegyesületek közül megalakult már intézetünkben a Mária kongregáció és a cserkészlet, amely csak a hatóságok jóváhagyására vár, hogy működését megkezdhesse.

A szlovák fiúk Mária kongregációja. Ez az intézmény a kassai ordinariátus 1939. jan. 27-én kelt 167/1939. sz. kánonjogi intézkedése alapján létesült és a jezsuita rend generálisának 1939. évi febr. 27-én kelt 66321. sz. alatt a római anyakongregációhoz csatoltatott következő hivatalos elnevezés alatt: Congregatio puerorum labii slovaci sub titulo Beatae Mariae Immaculatae conceptae et S. Aloisii Gonzaga in Ecclesia Cathedrali, loci Kassa, dioecesis Cassoviensis, ab Ex. mo et Rev. mo DD. Episcopo Josepho Čársky canonice erecta. Jelenlegi működési helye a m. kir. áll. szlovák tannyelvű gimnázium épületében van.

A kongregáció célja: praktikus katolikus nevelés a társadalmi élet számára.

Az itteni kongregációnak, amely az intézet igazgatóságának felügyelete alatt áll, következő osztályai vannak: 1. eucharisztikus, 2. missziós, 3. ének, 4. kulturális, 5. zenei, 6. színházi és vigalmi, 7. testnevelési.

A jelenlegi jelöltek száma, akiket az év végén rendes tagoknak vesznek fel, 185.

Bár az összes kongregáció összes szakosztályai még nem fejtették ki teljesen működésüket, mégis bebizonyosodott, hogy a kongregáció eszméje »Mária országában« a polgári nevelés szempontjából szükséges.

Az eucharisztikus osztály, amely a liturgikus mozgalommal foglalkozik, 1939. március 24—27. napjain. Ftd. Füredy Lőrinc kvardiánus úr vezetése alatt intézeti lelkigyakorlatot tartott a tanulóifjúság számára.

A missziós osztály tagjai mindennap imádkoznak a keresztény vallás terjesztéséért és előadásaiikkal terjesztik a missziós gondolatot. Ezen iskolai évben 40 P. gyűjtöttek a pogány misszió céljaira.

Az énekkar Száraz Emil tanító vezetése alatt begyakorolt eddig 50 egyházi éneket az »Egységes katolikus énekkönyv« szerint, amelyet a püspöki kar 1937. évben jóváhagyott.

A Mária kongregáció művelődési csoportjában a tanulók gyakorolják magukat a szónoklatban a gyakorlati életből vett példák előadásával. A csoportot dr. Böhm E. tanár vezeti, aki előadássorozatot tartott a jellemnevelésről.

A zeneszakosztály Stein Ferenc VII. a), Ráhl J. és Gumán L. VII. b) oszt. tanulók vezetése alatt igen szép haladást mutat.

A színi és vigalmi szakosztály vezetője Hammel Vilmos tanár.

A testnevelési szakosztály kézilabda- és tenniszben gyakorolja magát és kirándulásokat meg vallásos zárándoklatokat rendez.

A kongregáció elnöke Ftd. Pulik András hittanár.

Cserkészzet. A cserkészzet megszervezésével két tanár foglalkozott: Dr. Böhm Emánuel és Jablanczy Miklós. Fölkeresték Ery Emil tanárt, az országos cserkész-szövetség elnökét, akivel megbeszélték s megállapították azokat a módozatokat, amelyek lehetővé tennék, hogy a kassai szlovák kat. cserkészzet a Magyar Központtal egyesüljön. Ugyancsak megbeszélték a Magyar Szövetség jogi képviselőjével a szlovák kat. cserkészzet anyagi kérdéseit is. Eme tárgyalások alapján remélhető, hogy a szervezési engedély ma-holnap meglesz és a szervező munkához rövidesen hozzá lehet fogni, ami Ery Emil, az országos elnöknek is őszinte kívánsága.

Az intézet tanulói közül 85-en jelentkeztek cserkésznek, ezek 3 csoportot képeznek. Dr. Böhm Emánuel tanár a parancsnokságon kívül magára vállalta az 1. csoport vezetését, a 2. csoport vezetője Jablánczy Miklós, a 3. csoporté Apáthy István tanárok. A cserkészek testneveléséről Pacsenovszky Samu tornatanár gondoskodik. Ezzel a szervezés előmunkája befejezést nyert, s a leendő cserkészek alig várják, hogy megkezdhessék a vidám munkát.

VII.

A nemkötelező tantárgyak érdemjegyei osztályok szerint.

Magyar társalgás: IV. osztály: Csurri Imre 1, Drotár Antal 1, Dudrik Péter 1, Eliás Ferenc 2, Forgács István 2, Kovalák József 2, Lángos János 1, Marcin András 2, Matisko József 2, Šemrák András 1, Tambor Béla 2, Vasil' János. 1. V. osztály: Galovič Ferenc 2, Mikita József 2, Pálmai Géza 2. VI. osztály: Balog Mária 2, Benko János 2, Lukács László 2, Oberle Ferenc 2. VII. a) osztály: Hornák Ferenc 1, Horváth Pál 1, Klučár Mihály 1, Potemra Mihály 1, Rybár Antal 1, Stein Ferenc 1. VII. b) osztály: Orosz János 2, Vilinski Júlia 2. VIII. osztály: Bolda János 1, Burger Boris 2, Janovič Pál 1, Lévay Károly 1, Manajlov Emil 1, Minčík János 1, Nemeč András 2, Orosz László 2.

Kémiai gyakorlatok. IV. osztály: Forgács István 1, Lindtner Mária 2, Malinovsky Győző 1, Matisko József 1, Schrachta Irén 2. V. osztály: Balcer Anna 1, Kupčík Károly 1, Mikita József 1, Sykorsky Miloš 1. VI. osztály: Bujdos Ernő 1, Trochta Ervin 1. VII. b) osztály: Potemra Mihály 1, Sabol János 1.

VIII.

Érettségi vizsgálatok.

A VKM.-nak a »Hivatalos Közlöny«-ben 1939. V. 1-én közzétett 133.200/IX. sz. rendelete értelmében az érettségi vizsgálatok intézetünkben már a jelen iskolai évben a magyar érettségi utasítások szerint folytak le.

Érettségi vizsgára 23 tanuló jelentkezett 7 közülök kiegészítő érettségi vizsgálatra, 6 a magyar és 1 a görög nyelvből.

Az írásbeli vizsgálatokon, amelyek június hó 23—26-ig folytak le, már csak 22 tanuló jelent meg, 1 magyarelleses vétségek miatt kizáratott. A szóbeli vizsgálatokat Frenyó Győző, a losonci, m. kir. áll. gimn. igazgatójának elnöklete alatt tartottuk meg június 15., 16. és 17-én.

Az írásbeli vizsgálatok tételei: Szlovák nyelv és irodalomból, mint tanítási nyelvből: Veľký význam doby cyrilo-metodejskej a jej vzťah ku kultúrnemu dnešku slovenskému a slovanskému vôbec. (Cyril-Metód korszakának nagy jelentősége és kulturális vonatkozása a szlovákok s általában a szlávok jelenére nézve.) Az eredmény: 4 jeles, 6 jó, 10 elégséges, 2 elégtelen. Latin nyelv- és irodalomból: M. T. Ciceronis l. IV. 124. Az eredmény: 5 jeles, 13 jó, 4 elégséges. Német nyelv- és irodalomból: Veľká trpezlivosť (Nagy türelem). Az eredmény: 1 jeles, 8 jó, 13 elégséges.

A magyar nyelv- és irodalomból (kiegészítő vizsgálat): Jókai Mór: Melyiket a kilenc közül. Eredmény: 1 jeles, 3 jó, 2 elégséges.

A görög nyelv- és irodalomból (kiegészítő vizsgálat): Homéros: Odyssea IX. ének 1—24. Eredmény: jeles.

A szóbeli vizsgálat eredménye:

Jelesen érett: Bolda János, Hultai János. Összesen 2 tanuló.

Jól érett: Balcar Róbert, Brunyacky János, Burger Boris, Manajlov Emil, Mincsik János, Orosz László, Végh Lajos, Vyrosztko János. Összesen 8 tanuló.

Érett: Berki János, Deli Ferenc, Földes Iván, Janovics Pál, Kopperwasser József, Krusch Aurél, Nyemec András, Schvarc Iván, Szabó István, Ziegler Sándor. Összesen 10 tanuló.

A szept. hóban megtartandó javítóvizsgálatra kerül: mennyiség-tanból: Lévay Károly és Macsura József. Összesen 2 tanuló.

Tájékoztató az 1939/40. iskolai évre.

A beiratkozások a jövő iskolai évre f. évi június hó 26. és 27-én és szept. 2-án 8—12 óráig lesznek. Az ismétlő, idegen iskolából jövő és az első osztályba jelentkező tanulókat az igazgató, vagy h. igazgató veszi fel. A felvétel a következő okmányok: születési anyakönyvi kivonat, az előző osztály bizonyítványa, illetőleg tanulmányi értesítő, himlőoltási — 12 évnél idősebbeknél — újraoltási bizonyítvány és felvételi díj (12.40 P.) befizetése alapján történik.

A felvétel alkalmával minden tanulónak személyesen kell jelentkeznie. Az I. osztályba, vagy iskolaváltoztatás esetén más gimnáziumba első alkalommal beiratkozó tanuló atyja, anyja, vagy azok megbizottjainak kíséretében tartozik megjelenni.

A jeles- és jóelőmenetelű hadiárvák és hadirokkantak gyermekei felvételi díjat nem fizetnek. Az évi tandíj 100 P. A megfelelő előmenetelű és magaviseletű tanulók kedvezményben, illetőleg mentességben részesülnek 5 fokozat szerint 20—80 pengőig. A tandíjat 5 részletben is lehet befizetni. Tandíjmentességért folyamodónak vagyoni helyzetét igazolnia kell.

A tanév ünnepélyes megnyitása szept. 9-én történik. Szept. 1-től 7-ig lesznek a javító-, különbözeti és magánvizsgálatok.

Egyéb tudnivalókat a hirdetőtáblán közlünk.

Figyelmeztetem a tanulóifjúságot, hogy tankönyveket előre ne vásároljon. A jövő iskolai évre szóló tankönyvek megírásáról a VKM. gondoskodott. Füzeteit, tanszereit mindenki csak a szaktanár urak utasítása szerint vásárolja! Az iskola fegyelmi szabályainak megtartása minden tanulóra nézve kötelező a nagy szünetidőben is!

SZLOVÁK RÉSZ.
SLOVENSKA ČASŤ.

Maďari a Slováci.

V dejinách národov Uhorska slovenská otázka je samostatnou kapitolou, ktorú nemožno prirovnať k dejinám a k vývoji žiadnej inej uhorskej národnosti. Tento odklon spočíva v tom, že slovenský národ cez 900 ročný život maďarskej štátnej idey bol najvernejším členom a štátotvornou národnosťou Uhorska. Po veľkom diele Sv. Štefana uplynuly stáročia, rôzne národné a politické vlny sa valily na pôde uhorskej, ale slovenský národ i napriek tomu ďalej žije v štátnom kolektíve a nemyslí na individuálny, národný, alebo štátny život. O slovenskom separatívnom hnutí nevie uhorská historia až do polovice XIX. storočia. Ba niet príkladov ani na etnickú, národnoludovú samostatnosť; práve naopak ako u Chorvatov, kde jestvoval pojem »Gens Croatica«, u Slovákov niet takého etnického pomenovania. Táto národná skupina bola vždy štátotvornou v najširšom a najčistejšom slova smysle. Myšlienka založiť samostatný národný štát sa nikdy nevyskytla, čo je ľahko pochopiteľné. Slovenský ľud nemal za sebou žiadneho národného štátu, s ktorým by súviselo jeho etnikum, aby sa tak k nemu mohol pripojiť na záseade etnickej, národnostnej. Ináč Uhorsko, svätoštefanský štát, ako prirodzená vlasť všetkých národností pod Karpatmi, podľa napomenutí Zakladateľa v diele Admonitiones ad filium suum, poskytla slovenskému ľudu príjemné bydlisko a šťastné životné podmienky.

Teda ani zovňajšia, ani vnútorna inšpirácia nepracovala v ňom vyhľadať si novú vlasť, alebo iný životný priestor. Jeho štátotvorná činnosť a silné vlastenectvo bolo na veľký osoh uhorskému štátu a svätoštefanskej idey. Slovenský národ totiž v ríši svätoštefanskej tvoril 22—23% celého obyvateľstva, ktoré číslo vždy posilňovalo množstvo a moc vedúceho maďarského národa. Najmä dôležitá bola táto pomoc v dobách, kedy počet maďarského obyvateľstva sa ohromne zmenšil následkom vojien, alebo iných krvipreliatí. Tedy slovenský národ spolubójoval s vedúcim národom, aby štát v nebezpečenstvách nezanikol.

Táto maďarsko-slovenská národná a štátna jednota je nielen citovým momentom, ale i prirodzeným historickým faktom. Slovan-ské etnické skupiny, žijúce pod Karpatmi, pacifikovala maďarská sila a organizácia.

Tak sa aj slovenský národ vyvíjal v lone uhorského štátu. Tento vývoj sa uskutočnil po mnohých storočiach, kým jednotlivé slovenské etnické skupiny, nemajúc ani individuálnej súvislosti, nevytvorily etnické kolektívum v medziach gens Hungarica, t. j. uhorského národa. Ich životné pudy sa javily vnútri uhorského štátu, čo uznáva a výslovne vysoko hodnotí aj slovenská historická veda. Sborník Matice Slovenskej v r. 1936 píše o 900 ročnom spolužití: »Uhorsko sa im stalo vlasťou. Konali v ňom nielen občianske povinnosti a služby, ale pričiňovali sa aj o jeho sociálne, politické a kultúrne povznesenie. A takto sa stávajú dejiny uhorské čiastočne aj dejinami Slovákov. Sv. Štefan, zakladateľ Uhier, blaho a dobro nového štátu nepriväzoval k jednej reči, ale všetky národy učinil účastnými práv, výsad, povinností a úloh, ktoré poskytuje i prikazuje štátny sväzok.«

Maďarsko-slovenská jednota žila nielen v tých dobách, keď ešte individuálneho slovenského národa nebolo, ale i vtedy, keď už slovenský národ žil svojským národným životom. Slovenská štátna vernosť a myšlienka, že ríša, založená Sv. Štefanom, je jedinou vlasťou tohoto ľudu, žila cez mnohé storočia, o čom nám podáva presvedčivé doklady uhorská historia. Tento pozitívny pomer sa jednako vzťahuje na každú časť a triedu celej národnej skupiny. Z mnohých príkladov a dôkazov vyzdvihneme len tie najcharakteristickejšie od najstarších dôb až po rok 1848, teda až po chvíľu, kedy sa stala organická zmena v tomto pomere. Tieto dokumenty sprevádzajú pomer obidvoch národov a vzťahy Slovákov k maďarskému štátu až do polovice XIX. storočia.

Tento duch najsamprv sa vyjadruje v ľudovej poezii. Je charakteristické, ba skoro symbolické, že prvý slovenský literárny plod hovorí o bojoch Sv. Štefana, v ktorých slovenský národ pomáhal svätému kráľovi proti pohanom. Kresťanské Uhorsko sa stalo vlastnou vecou aj slovenského národa, lebo sa stal nositeľom jeho osudu a historie. Ľudová poezia XVI. storočia ospevuje len také udalosti, ktoré nám dávajú doklady o národe toho istého historického osudu. Slovenský humanista Jánus Silvánus, v ktorom mnoho literátov vidí maďarského Jána Sylvestra-Erdősiho, cituje nadpisy týchto ľudových piesní. Podľa jeho vedomosti v týchto historických spevoch zazvnieva vlastenecký žiaľ slovenského ľudu, keď spieva »O porážce kráľa Ludvíka«, »O Muránském zámku«, »O Sigesti, Sigesti, můj zámku veselý« atď.

Ale nielen ľudová poezia, ale i iné dokumenty poskytujú dôkazy, že Slováci sú si vedomí príslušnosti svojho životného priestoru v uhorskom štátnom celku. A v XVI. storočí, keď české kolonizačné snahy boli obzvlášť intenzívne a čulé v slovenských krajoch horného Uhorska, Thom. Mytis, český humanista venoval svoje dielo »Hymnodiae« mestu Trenčín, »kráse a kvetu Uhorska«. Mesto prijalo venovanie, ačkoľvek bolo isté, že aj táto kniha je časťou českého imperalizmu, smerujúceho na Slovensko, ale v ďakovacom liste dalo najavo svoje stanovisko o silnom uhorskom vlastenectve a o slovensko-maďarskom spoľužití. »Clarissime vir et Poeta Doctissime — píše mestská rada — Duos libellos de sacra pagina deductos abs Te accepimus: unde studium et voluntatem tuam erga gentem Hungaricam et ei adjunctam Slavorum nationem experimur. Tibi etiam utriusque gentis causa Hungaricae et Slavorum, agimus gratiam, quia de ecclesia et republica istarum nationum honeste sentis et nullis provocatis meritis, Te nobis amicum longe optissimum exhibes.«

Ale v XVI. storočí, keď tento pomer je tak pozitívny, začínajú sa počiatky prvého, slabého separatívneho smeru. Pozdejšie donieslo toto hnutie značnú zmenu do pomeru maďarsko-slovenského. Časť slovenského ľudu totiž sa počína oddeľovať od spoločných uhorských tradícií.

Snahy o materinskú reč, vzniklé reformáciou, aj u slovenských protestantov vytískajú latinu, t. j. zanechávajú najdôležitejší orgán uhorského štátneho života. U nich latina sa stala od tých čias len štátnym, administratívnym a niekedy spoločenským jazykom, ale vo svojom kultúrnom živote užívajú reči českej. Táto kultúrna orientácia začína pôsobiť aj v politike, ale nikdy neprestupuje medze štátnej loyality. Napomáhajú tomu i Česi, ktorí sa hromadne sťahujú do slovenských krajov horného Uhorska, lebo uhorský štát im poskytuje väčšiu slobodu, ako ich vlastná vlasť. Pristáhovalci — boli všetci protestantmi — donášajú so sebou bohatú a vyvinutú kultúru, ktorú slovenskí evanjelíci, nemajúc ešte ani literárnej reči, bez kritiky prijímajú.

Ale uhorská tradícia týmto nezaniká, lebo katolíci ju pestujú ďalej. Tak vo väčšine slovenského národa žije kontinuita a ňou posilňuje sa uhorský duch i naďalej. Ináč sa starajú o jej život ešte i uhorské ustanovizne, potom slovenské stavy, trnavská univerzita a štátna administratíva. Slovenskí zemanovia vyhlasujú Uhorsko za vlasť, a to ešte i tí, ktorí pre náboženstvo boli oddeľovaní z úplnej kontinuity uhorského štátu. Jednako hovoria slovensky, maďarsky a latinsky v súkromnom a župnom živote. Príklad dáva nám na to

slovenský Beniczký, ktorý takto začína svoj list: »najsamprv môj pozdrav krásnej Pannonii, mojej milej vlasti.«

Táto nálada sa javí i vo vtedajšej ľudovej poezii. Ťažkosti tureckých časov znova dávajú príležitosť slovenskému ľudu, aby zase prejavil svoj vlastenecký žiaľ a starosť o Uhorsko. Tento fakt je i zato cenný, lebo turecké pustošenie menej zasiahlo slovenské okolia ale predsa sa zaoberá žiaľom celého národa. Zaujíma sa o osud vyhnaných a unesených Maďarov, Uhrov, spolu plače s plačúcimi a spolu sa teší s Maďarmi nad víťazstvom kresťanských vojsk. Presvedčivým výsledkom toho je, že politicko-územne sa cíti synom celého Uhorska a nielen svojej krajiny. V Turkoch vidí nielen nepriateľa svojho národa, ale nenávidí v nich i nepriateľa vlasti. Najkrajším symbolom jeho uhorského vlastenectva je balada o Dievke-bojovníci. Prosté slovenské dievča ide bojovať, prepadá Turkov a poráža ich vojsko. Nad jej víťazstvom sa teší celá rodina, ba i celý národ. Prestane tým i pustošenie vlasti:

Už nebudú rabovať
 héj, Uhrov prenasledovať.
 Prosíme Ťa, Bože náš,
 hej, zachráň Uhrov každý čas.
 Už je milá krajina
 hej, celá oslobodená.

Pre také zásluhy sa stal Mikuláš Zrínyi hrdinom slovenskej ľudovej poezie. Obdiv a úcta sa vytvorily okolo postavy obráncu Uhorska a kresťanskej viery. V slovenskej duši žily jeho skutky, vykonané v obrane vlasti a kresťanstva.

Kolektívne povedomie, ktoré vznietily nehody a radosti minulosti, vyvrcholí sa najjasnejšie v literatúre XVII-ého storočia. Literárne sa javilo v prvej slovenskej historickej škole. Slovenský národ toho času, t. j. na konci XVII. storočia sa dostáva vo svojom vývoji do toho stavu, v ktorom sa javia podmienky národnej podstaty a kedy sa už pozoruje a pestuje národná svojskosť. Ale ich tradícia a národná situácia ani teraz nevyžadovala, aby sa snažili v tomto vývoji o administratívnu samostatnosť, alebo o vybudovanie zvláštnych slovenských ustanovizní. Slováci sú spokojní s uhorskou vlasťou a so svojim miestom i úlohou v nej. Sú najsilnejšími obrancami Uhorska a patria medzi propagátorov tradícií. Tiež trochu separatívny Rohonyi, ktorý mal značnú účasť na jazykových bojoch koncom storočia píše: »Nunc genus Hungaricum sumus omnes et genus unum.« Slovenský historik, Daniel Rapant píše v diele »K počiatkom maďarizácie«, že »Slováci sú plnoprávnymi obyvateľmi štá-

tu Uhorského s ostatnými jeho obyvateľmi, Maďarov, ako národ vládnucí a hlavný, nevyjímajúc, vo všetkom úplne rovnoprávnymi. Nejakého zvláštneho verejnoprávneho sriadenia, ktoré by vyžadovalo osobitnej bytnosti, Slováci nemajú».

Historická škola tiež bránila túto tradičnú jednotu a vypracovala ju na základe historickom. Jej hlavným cieľom bolo vylúčiť tie momenty, ktoré by oslabily uhorskú tradíciu. Takým momentom bola otázka národnej rovnoprávnosti, ktorá je častým predmetom maďarsko-slovenských diskusií v tomto storočí. Táto rovnoprávnosť nebola otázkou politickou, alebo administratívnou, ale mala čisto historický ráz. Diskusia začala problémom: vyriešiť, či Slováci, alebo Maďari boli prvými obyvateľmi uhorskej vlasti. Maďarská verejnosť zdôrazňovala, že dobyvatelia vlasti tu našli len málo Slovanov a Slovákov, ktorých podmanili pri dobývaní a vybudovaní vlasti. Slovenská historická škola neprijala maďarské stanovisko. Prvý smer školy neuznal područia a vyhlásil ho za historickú poviedku. Podľa jeho hľadiska slovensko-maďarská jednota je výsledkom priateľského podania ruky. Tieto dva národy sa spojily ešte za času dobývania vlasti. Maďari prijali Slovákov do politického sväzku. Usadenie a vybudovanie uhorského štátu nebolo činom protislovanským; Maďari nerozbili slovanskú etnickú oblasť a nepobúrili ani slávny štát Slovákov, ríšu Svätoplukovu. Národnostné skupiny Karpatskej kotliny len získaly maďarským dobývaním. Uhorský štát hodne vyzdvihol stav slovenského ľudu. **Timon** zdôrazňuje, že »z potomkov slovenského národa boli mnohí povýšení do stavu zemianskeho, nadobudli si veľkých majetkov«. Gejza, Sv. Štefan a ich nástupcovia štedro dávali donácie aj Slovákom. Uhorským štátnym občianstvom boli vyslobodení od panstva pohanských vodcov a dostali kráľov z božej milosti panujúcich. Rad slávnych apoštolských kráľov otvoril Sv. Štefan, ktorého jednako oslavujú ako organizátora dunajskej oblasti i ako rozširovateľa kresťanskej viery. Jeho slávne dedictvo zveľaďovali aj nástupcovia a do dnes zveľaďujú »Hungari una cum hungarizatis Slavis — Uhri spolu s pouhorčenými Slovanmi.«. Papánek v diele *De regno regibusque Slavorum* vidí mimoriadny význam v dokonalom súlade uhorského národného života a pacifikačnej sile uhorskej zeme. »Quidquid chartis mandatur de Hungaria, laude, magnopere dignum sit«. (Bárčo musíš povedať o Uhorsku, chváľ, lebo nadmieru je chvály hodné.) Na území Uhorska žijú Maďari, Slováci, Chorváti, Germáni a iné národy a každý hovorí svojou rečou. Na mieste upadlej a rozháranej ríše slovanskej Sv. Štefan vybudoval novú a mocnú ríšu a v ňom obyvateľia dostali »unum, modó

feliciter regnantem regem, clementissimum dominum et patrem«. t. j. veľmi šťastne panujúceho kráľa, zbožného pána a otca.

Tento smer, ako sme videli, vytvorenie uhorskej jednoty hlása, ako výsledok dobrovoľného sjednotenia a blahodarného vlivu idey svätoštefanskej.

Druhý smer vychádza tiež z uhorskej jednoty a jediná vlasť Slovákov vidí v rámci Uhorska. Ale neuznáva područia. Podľa jeho stanoviska práve naopak: nie Maďari, ale Slováci prijali Maďarov do politického sväzku a dali im svoju doterajšiu kulturu a civilizáciu. Timon v diele »Imago antiquae Hungariae« hovorí, že toto sjednotenie bolo blahodarné, lebo Slováci v zákonoch, v slobode, v radosti a v smútku spokojne spolu žili s Maďarmi a šťastne dýchali pod uhorským nebom. »Od osemsto rokov žijú spoločne tieto dva národy — píše — v osudoch dobrých a zlých. Trvanie alebo zánik jedného je trvaním, alebo zánikom druhého.«

Toto učenie historickej školy, ktoré sa snažilo »utvrdiť túto maďarsko-slovenskú jednotu a obhájiť slovenskú rovnocennosť«, sa rozšírilo a naplnilo i stredné časti národa. Semian berie maďarskú a slovenskú históriu za jednotnú a uznáva ju za svojho. Fándly, veľký národný buditeľ, hľadá v každom čine rozkvet vlasti, ešte i vo zvyšovaní kultúrnej úrovne slovenského ľudu. On, ako aj ostatní vodcovia národa, bojzhlavo pozerajú na jazykové spory, ktoré by ľahko oslabili jednotu uhorských národov. Tieto jazykové spory skutočne stavali uhorský štát pred ťažkú úlohu. Rozlúčenie podľa materinskej reči rozbilo národnú jednotu a malo aj menšie národnostné boje, ale štátnu lojalitu a vlastenectvo nemohlo oslabiť. Ešte i za času sporov nepočul separatívnych úmyslov, ba slovenský národ v záujme štátu bojuje za latinskú reč. To je dedičstvom »Sv. Štefana, nášeho apoštolského kráľa — hovorí listina — a je základom vlasti. Preto je tak silná úcta a láska k jazyku vlasti.«

Debatéri, ktorí obývajú »nádherné hory Uhorska a dýchajú ich vznešený vzduch« podľa pamfletov: sú obráncami vlasti. Ich pamflety často majú pomenovanie: Fidelitas Hungarorum — vernosť Uhrov.

Turčianska župa v tom istom čase u viedenského dvora apeluje na svoj ušľachtilý maďarský pôvod. »Uhorský národ, ktorého pôvod podľa jednotného stanoviska historikov správne ide späť k hunom — hovorí listina. Patriae filii, synovia vlasti, ktorí na diete bojujú proti nadvláde maďarskej reči, ostro bránia uhorské záujmy proti Viedni. Župa liptovská protestuje proti germanizačným snahám viedenského dvora. Medzi inými memorandum žiada uskutočnenie

paragrafu 8; 15; 19, t. j. aby veci a osud Uhorska byly vybavené Maďarmi a synmi vlasti a nie Germánmi.«

Slovenskí vodcovia, ešte i tí, ktorí sa dostali do konfliktu s maďarským národom, spomínajú Uhorsko, ako svoju vlasť. Český orientovaný Týdeník r. 1812 v článku o univerzitných slávnostiach píše toto: »Michal Kurbéli výbornou latinskú reč o prospech umení v milé vlasti naší Uherské měl.«

R. 1874. M. M. Hodža hovorí, že slovenský ľud je »slovenským plameňom našej uhorskej vlasti«. Fejes s oduševnením opisuje krásy Uhorska:

Málo najdeš krajín, kde tak všecko jmění
Rozsyla, jak v Uhřích, ruka přirození.

Ale najvernejšie reagoval na uhorský duch sám slovenský ľud, ktorý vždy bol najbezpečnejšou pôdou pre uhorský osud. Ľud i teraz, ako i vždy, dojímaly smutné udalosti a nebezpečenstvá vlasti. Na veci, z histórie známe, apelujeme citovaním kuruckých časov. Výraz literatúry a ľudovej poezie zachoval nám ducha a náladu celého národa. Vlastenecká láska a obava je hlavným motívom vtedajšej ľudovej poezie.

Ty šuránský víťaz,
moje milé dieťa,
hej, keď si vlastibranec
Vlasť ti rozkvitá.

Ani jazykové spory a ani iné národnostné boje nemohly rozbyť tradičné vlastenectvo slovenského národa. Jedinou vlasťou ľudu je i naďalej Uhorsko a jeho bratom maďarský ľud. Táto dvojitosť žije i za ťažkých časov a o 200 rokov po Timovi tiež počut jeho mienku o spolupatričnosti. Ale teraz už u neznámeho básnika ľudovej poezie:

Podegte gim ruce, k bratstwu i w reči.
Učte se magyarski a megte to w peči,
že kdiž se Slovani z Magyarami spogi
geden duch nesnadni gegych vlast rozdwoji.

Alexander Vájlok.

I.

Dejiny vzniku ústavu.

V školskom roku 1938/39 sa prihodily udalosti dejinného významu. Tieto udalosti hlboko zasiahly aj do bežného života nášho mesta, ktoré po 20-ročnom česko-slovenskom panovaní bolo opäť pripojené k svojej materskej zemi — k Uhorsku. Viedenským rozhodnutím bolo aj mesto Kassa oslobodené a stalo sa opäť maďarským.

Naše mesto malo koncom októbra 1938 sedem stredných škôl. Z tých na šiestich sa vyučovalo slovensky a na jednom maďarsky. Slovenské stredné školy mali asi 3.000 žiakov a maďarská asi 650 žiakov. Bývalá slovenská štátna reálka, v budove ktorej je teraz umiestené uhorské kráľ. št. gymnázium so slovenským vyučovacím jazykom, mala vtedy 550 žiakov a 21 profesorov.

Medzinárodné napnutie aj na tomto ústave prejavovalo sa v septembri 1938 neblaho pre riadny chod vyučovania. Mobilizácia vzala ústavu 5 profesorov. Budova reálky bola zrekvirovaná pre vojenské potreby. Ale za týždeň už bola uvoľnená, lebo ju vojsko už nepotrebovalo; medzitým totiž prišlo mníchovské rozhodnutie o postúpení Sudetských krajov Nemeckej ríši a o tom, že česko-slovenská vláda sa má dohodnúť s Maďarskom o vrátení územia, obývaného prevážne Maďarmi. Porady slovenskej vlády preťahovali sa s Maďarskom celý mesiac a pre ich neúspešnosť bola celá vec predložená Nemecku a Itálii na rozhodnutie. Rozhodčią komisia dňa 2. novembra 1938 vyniesla svoj výrok, podľa ktorého kraje, obývané pozdĺž južných hraníc Slovenska a Podkarpatskej Rusi Maďarmi, byly opäť pripojené k Maďarsku. Obsadenie mesta Kassa bolo stanovené na deň 10. novembra. Po dobu tých 8 dní bol ohromný ruch po celom meste, ktoré opustilo asi 20.000 obyvateľov českej a čiastočne aj slovenskej národnosti. Z reálky odišlo vtedy asi 300 žiakov a 15 profesorov, hoci slovenská vláda nariadila, aby každý profesor a učiteľ zostal na svojom mieste. Rozkaz poslúchli iba: riaditeľ reálky a 5 profesorov; ostatní v tom presvedčení, že sa nebudú môcť tu uplatniť, odišli do česko-slovenskej republiky. Tak to bolo aj na

ostatných slovenských stredných školách, na ktorých zostalo sotva niekoľko profesorov.

Dňa 10. novembra vstúpili prvé oddiely maďarského vojska do mesta a nasledujúceho dňa za ohromného jásotu obyvateľstva slávnostne vťahol do nášho mesta regent Maďarska, víťaz Mikuláš Horthy de Nagybánya.

Podľa vyhlášky mestského vojenského veliteľa malo sa štvrtý deň po obsadení mesta vo vyučovaní pokračovať. Riaditeľ reálky, ktorý jediný zostal z riaditeľov stredných škôl v meste, začal zbylých žiakov reálky ako-tak zamestnávať v školskej práci, pretože o riadnom vyučovaní nemohla byť reč pre nedostatok profesorov. Profesorom ostatných slovenských stredných škôl, ktorých budovy boli ešte pred príchodom maďarského vojska prevzaté Maďarskou Národnou radou, obrátili sa na riaditeľa reálky s otázkou, čo urobiť so žiakmi týchto škôl, ktorí by chceli ďalej študovať v svojom rodnom jazyku. Bolo dohodnuté, že žiaci aj žiačky 3 slovenských reálnych gymnázií (býv. štátneho koedukačného, dievčenského a premonštrátskeho) budú tiež chodiť do budovy reálky s podmienkou, že aj profesori budú vyučovať na tomto ústave dotiaľ, kým maďarské úrady nerozhodnú o osude slovenského školstva.

Dňa 15. novembra boli predbežné zápisy, podľa ktorých mal tento spojený slovenský ústav 630 žiakov, z toho 483 chlapcov a 147 dievčat. Profesorský sbor mal 18 členov, čo bolo pravda málo pre taký veľký počet žiactva.

Dňa 19. novembra prišla ministerská komisia s p. min. radcom Dr. Kolomanom Kósa, ktorý, na základe informácií získaných od vtedajšieho riaditeľa ústavu, vyhlásil, že maďarská vláda chce zaisťiť slovenským žiakom štúdium v ich rodnom jazyku a preto stredná škola, umiestená v budove bývalej reálky zostane slovenskou. Ale vzhľadom na to, že v Maďarsku nie je povolená koedukácia, pre dievčatá budú sriadené slovenské pobočky pri maď. št. dievč. reálnom gymnáziu. Ženské sily profesorského sboru mali preto vyučovať na týchto pobočkách.

Medzitým veliteľstvo poverilo správou ústavu Frant. Ferencza, profesora miestneho maďarského št. reálneho gymnázia a z profesorov iba šiestich pripustilo k složeniu služobného sľubu. Preto bol nedostatok profesorov a vyučovanie dňom 23. novembra sa muselo zastaviť na neurčitú dobu. Zásluhou dočasného škol. inšpektora Dr. Františka Sziklaiho boli dňa 30. novembra pripustení k sľubu riaditeľ a 4 ďalší profesori. Ostatní odišli na Slovensko. Vyučovanie bolo obnovené. Prof. Ferencz ďalej reprezentoval ústav, ale vyučo-

val na maďarskom reálnom gymnázium a riaditeľskú agendu vykonával riaditeľ Trochta. Pre nedostatok profesorov vyučovalo sa denne iba 3—4 hodiny, aby žiaci boli nejako zamestnávajú, lebo ináč by sa boli rozutekali. Aj tak ich počet klesol na 410. Z toho bolo 398 chlapcov a 12 dievčat z bývalej reálky, ktorým bolo povolené, aby ďalej mohli študovať na reálnom oddelení ústavu.

V dňoch 16.—17. decembra navštívil ústav hlavný riaditeľ poverený pre stredné školy pripojených krajov víťaz Dr. Ludovít Besenyeyi z Debrecína, ktorý schválil počet tried (8 základných a po jednej pobočke pri I. a VII. triede), ďalej dočasné učebné osnovy, vypracované podľa česko-slovenských zásad, ale podľa možnosti prispôbené k maďarským osnovám, najmä v I. triede. Maďarčine sa vyučovalo v každej triede po 4 týždenných hodinách, v dôsledku toho musel byť snižený počet hodín niektorých jazykových predmetov. Žiaci bývalej reálky chodili v IV—VI. triede spolu s gymnazistami, ale miesto latiny sa učili francúzčinu a kreslenie, poťažne deskript. geometriu. Žiaci VII. tr. reálky majú osobitnú triedu pre odlišnosť osnôv uvedených 2 stredoškolských typov. Vo vyšších triedach väčšina gymnazistov učila sa miesto francúzčiny anglickému jazyku. Pre malý počet gymnazistov, študujúcich francúzčinu, boli títo žiaci na hodinách tohoto predmetu spojení s realistami o stupeň nižšej triedy.

Tesne pred vianočnými prázdninami vyučovali na ústave tieto sily: 1. riaditeľ Jozef Trochta, 2. prof. Rudolf Földes, 3. Viliam Haberland, 4. Samo Pacsenovszky (všetci z bývalej reálky), 5. Dr. Emanuel Böhm, 6. Mikuláš Harčár, 7. Juraj Ochtinszky, 8. Dr. Ján Pásztor (z bývalého št. slov. reál. gymnázia), 9. Viliam Hammel (z bývalého maď. reál. gymnázia), 10. Jozef Oláh, 11. Štefan Apáthy a 12. Andrej Pulík, katecheta rímsko-kat. náboženstva.

Počiatkom januára 1939 dostal ústav 4 nové sily a to Margitu Jankovichovú, Mikuláša Jablánczyho, Andreja Romána a Alexandra Vájloka, ale prof. Mikuláš Harčár bol dňa 12. januára preložený na št. reál. gymnázium v Ungváru. Až teraz sa mohlo započat' s riadnym vyučovaním. Preto 10. januára konala sa prvá porada profesorského sboru. Počiatkom februára byly pridelené ešte 3 sily: Anton Halász, Viliam Hašák a Štefan Virág. Teraz už mohol byť rovnomerne rozdelený aj počet hodín medzi jednotlivými profesormi, ale zvýšenú riaditeľskú agendu musel i naďalej samotný riaditeľ vykonávať.

Pre vyučovanie povinného spevu byly ustanovené výpomocné sily. Tak v januári vyučovala Helena Rajczy-Libay, vo februári

Árpád Jancsó a od 1. marca Eugen Száraz, učiteľ miestnej ľudovej školy.

Žiakov grécko-katol. vyznania vyučoval profesor Pavel Sztulyákovics, evanjelických Gedeon Mohr, kaplan miestnej ev. augsb. cirkve, reformovaných Julius Csatáry, farár v Beszteru a žiakov izrael. vyznania ing. Alfred Benedikt.

Počiatkom apríla 1938 doterajší riaditeľ J. Trochta bol sprostý riaditeľstva a preložený na št. reál. gymnázium v Ipolyságu. Na jeho miesto bol správou ústavu poverený Dr. Ján Hutlasz, profesor št. reálneho gymnázia v Lošonci.

Počet žiactva stále ubúda, jednak pre odchod mnohých žiakov na Slovensko, jednak zo sociálnych dôvodov, lebo žiactvo — najmä v nižších triedach — pochádza z chudobných vidieckych vrstiev, ktoré nie sú v stave platiť pomerne vysoké školné. Maďarská vláda je však ochotná aj pri menšom počte zachovať tento ústav, ak si bude tunajšie obyvateľstvo slovenskej národnosti vážiť tejto blahovoľnosti vedúcich činiteľov svojej novej vlasti.

II.

Chronologický prehľad školského roku 1938/39.

2. nov. 1938. Viedenské rozhodnutie, ktorým mesto Kassa bolo opäť pripojené k Maďarsku.

3. nov. Rozpustenie žiakov bývalej slovenskej reálky riaditeľom Jozefom Trochtom a lúčenie s členmi profesorského sboru. Odpoľudnia symbolické prevzatie ústavu miestnou Maďarskou Národnou radou.

10. nov. Obsadenie mesta maďarským vojskom.

11. nov. Slávnostný vjazd víťaz Mikuláša Horthyho de Nagybánya, regenta Maďarska, do mesta Kassa. Účasť zbylých žiakov reálky na slávnosti.

15. nov. Predbežné zápisy žiakov bývalých slovenských stredných škôl, ktorí hodľali aj naďalej študovať v slovenskom jazyku.

16. nov. Ustanovenie prof. Františka Ferencza správcom ústavu miestnym okupačným vojenským veliteľstvom.

19. nov. Ministerský radca Dr. Koloman Kósa, ako zástupca maď. kráľ. ministerstva náboženstva a verejnej osvety, sa osvedčil namieste, že pre žiakov, ktorí hodľajú ďalej študovať po slovensky, sa zabezpečuje jedna stredná škola a táto bude umiestená v budove býv. reálky. Pre dievčatá z býv. reál. gymnázií byly sriadené slovenské pobočky pri št. maďarskom dievč. reálnom gymnázium.

23. nov. Prof. Rudolf Földes, Dr. Ján Pásztor a Juraj Ochtinszky složili sľub vernosti vojenskej okupačnej správe.

25. nov. Prof. Samo Pacsenovszky a Jozef Oláh vykonali sľub vernosti.

23—28. nov. Prerušenie vyučovania pre nedostatok profesorov.

26. nov. Návšteva novinárov z trianonského Maďarska v budove ústavu pod vedením mešťanostu Ladoslava Tosta.

28. nov. Pokračovanie vo vyučovaní.

30. nov. Sľub vernosti vykonali riaditeľ Jozef Trochta, prof. Dr. Emanuel Böhm, Viliam Haberland, Viliam Hammel a Mikuláš Harčár.

1. dec. Prof. Štefan Apáthy nastúpil službu.

4. dec. Domáca oslava menín regenta Uhorska vítež Mikuláša Horthyho de Nagybánya. Riaditeľ ústavu prečítal reč, napísanú povereným správcom Františkom Ferenczom.

7. dec. Maď. kráľ. univerzitná tlačiareň poslala po 35 exemplároch rôzne maďarské čítanky pre nižšie triedy, dejepisné a zeme-
pisné učebnice, ako dar akcie »Maďar pre Maďara« (Magyar a Magyarért). Počiatkom januára 1939 poslala menovaná tlačiareň ešte 155 kusov dejepisných atlasov, darovaných tiež z uvedenej akcie.

16—17. dec. Návšteva p. hlavného riaditeľa vítež dr. Ludovíta Bessenyei z Debrecína v sprievode Ladislava Czvanka, ministerstvu prideleného profesora, ktorý schválil predložené dočasné učebné osnovy a rozdelenie tried tak, že pri I. a VII. triede bolo povolené po jednej pobočke.

16. dec. Začal vyučovať rímsko-katol. náboženstvu kaplan miestnej hlavnej fary Andrej Pulík.

21. dec. Žiactvo zúčastnilo sa na filmovom predstavení »Észak felé« (Na sever), ktorý film líčil obsadenie viedenským rozhodnutím pripojeného územia.

23. dec.—3. jan. Vianočné prázdniny.

5—7. jan. 1939. Zástupca ministerskej učtárne prezrel si finančné hospodárstvo ústavu a dal pokyny vo veci finančného hospodárenia podľa maďarských predpisov.

7. jan. Výpomocní prof.: Margita Jankovichová a Andrej Román nastúpili službu.

9. jan. Výpom. prof. Alexander Vájlok nastúpil službu.

10. jan. Prvá riadna porada nového profesorského sboru.

11. jan. Supl. prof. Mikuláš Jablanczy nastúpil službu. Dočasný prof. Mikuláš Harčár opustil ústav, lebo bol preložený na št. gymnázium v Ungvári.

26. jan. Min. radca Dr. Frant. Bohn navštívil hodiny telocviku. S výsledkom telesnej výchovy bol veľmi spokojný.

- 1.—2. febr. Polročné prázdniny.
6. febr. Nastúpil službu výpom. prof. Anton Halász.
7. febr. Nastúpil službu doč. prof. Štefan Virág.
9. febr. Nastúpil službu výpom. prof. Viliam Hasák.
7. febr. Porada o oslobodení žiakov od platenia školného na I. polrok. Súčasne bol informatívne posúdený aj prospech žiakov.
8. febr. Prvá porada s rodičmi žiakov o tom, ako obnoviť rodičovské združenie, ktorá inštitúcia v minulosti veľmi dobre sa osvedčila.
18. febr. Žiactvo sa zúčastnilo na popolečných obradoch v hlavnom kostole.
28. Polročná klasifikačná porada.
1. marec. Žiaci sa zúčastnili predstavenia maď. vlasteneckého filmu »Magyar Feltámadás« (Maďarské Vzkriesenie).
7. marec. Ústav navštívila trojčlenná pedagogická komisia z ministerstva náboženstva a verejnej osvet.
8. marec. P. hlavný riaditeľ víťaz dr. L. Bessenyei mal pedagogickú poradu s profesormi všetkých tunajších stredných škôl v budove št. (premonštrátskeho) gymnázia.
13. marec. Žiaci nášho ústavu usporiadali oslavu 15. marca v rádiu.
14. marec. Bola domáca oslava toho istého výročia.
15. marec. Časť žiakov sa zúčastnila na veľkolepých oslavách všetkých škôl na námestí Svätej Koruny.
16. marec. Porada o oslobodení žiakov od školného na II. polrok.
23. marca odpoľudnia až do 26. marca ráno duševné cvičenia pre žiakov rímsko-katol. vyznania. 26. marca spoločné sv. prijímanie žiakov.
29. marec. Výborová schôdzka rodič. združenia, na ktorej bolo odhlasované, že na ošatenie chudobných žiakov a na podporu (školné 16 P) Št. Zalesa, žiaka II. tr., sa venuje z prostriedkov rodičovského združenia 500 P.
30. marec. Porada o prihláškach žiakov VIII. tr. a VII. reálnej triedy na skúšku dospelosti v júni 1939.
1. apr. Sprostenie riaditeľa Jozefa Trochtu správy ústavu, ktorý bol preložený na št. gymnázium v Ipolyságu a ustanovenie nového správcu Dr. Jána Hutlasza, profesora št. gymnázia v Losonci.
- 2.—11. apr. Veľkonočné prázdniny.
11. apr. Nový správca ústavu nastúpil službu. Prevzatie ústavu trvalo 2 dni.

12. apr. Riaditeľovi J. Trochtovi bola povolená najprv jedno-mesačná zdravotná dovolená, potom do konca šk. roku.

17. apr. Účtovný radca Sáska z ministerstva kultu a vyučovania vykonal revíziu finančného hospodárenia ústavu a dal pokyny pre hospodársku správu ústavu.

24. apr. Kontrolná porada o chovaní a prospechu žiactva.

4.—5. máj. Úradná lekárska prehliadka žiakov ústavu. Prehliadku vykonal dr. Csáji Bertalan, mestský lekár.

12. máj. Dr. Bassola Zoltán, minist. tajomník navštívil ústav.

15.—20. máj. Shrnovacie skúšky v VIII. triede.

17. máj. Navštívila náš ústav skupina výletníkov-žiakov št. gymnázia Daniela Berzsényiho z Budapešti pod vedením pp. profesorov L. Takácsa a dr. Bádera. Pri tejto príležitosti bolo v telocvični ústavu improvizované uvítanie, ktorého priebeh dobre účinkoval po stránke národne-výchovnej najmä na našich žiakov.

21. máj. Zúčastnili sa žiaci nášho ústavu na čele s riaditeľom a prof. sborom mestom usporiadanej pamiatkovej slávnosti na počesť vo svetovej vojne padlých hrdinov.

22. máj. Klasifikačná porada o žiakoch VIII. triedy.

23.—26. máj. Písomné skúšky dospelosti.

25.—27. máj. Výlet do Budapešti.

26. máj. Zasadá komisia, ktorá preskúmala štátnu spoľahlivosť tých profesorov, ktorých deň 2. nov. 1938 našiel buď na tomto alebo na niektorom z miestnych ústavov.

1.—3. jún. Profesori-filológovia v rámci hodiny poukázali na dôležitosť a význam knihy.

10. jún. Riaditeľský deň.

15.—19. jún. Ústne skúšky dospelosti.

15.—19. jún. Shrnovacie skúšky v I. a) —VII. b) tr.

20. jún. Klasifikačná porada.

22.—23. jún. Riaditeľ ústavu predsedá na ústnych skúškach dospelosti na dievč. gymnázium (slov. paralelka).

22. jún. Te Deum, slávnostné zakončenie šk. roka, rozdávanie vysvedčení.

26.—27. jún. Zápis do prvej a vyšších tried a záverečná porada.

26.—30. jún. Riaditeľ ústavu je zamestnaný ako predseda komisie na ústnych skúškach dospelosti na št. slov. gymnázium v Šuranoch (Nagysurány).

III.

Pôsobnosť profesorského sboru.

1. **Vrchnosti.** Náš ústav — ako štátny — je podriadený správe ministerstva náboženstva a verejnej osvety. Ministrom náboženstva a verejnej osvety je: Dr. Valentin Hóman. Štátny sekretár: Dr. Koloman Szily. Prednosta stredoškolského oddelenia: Dr. Julius Kováts. Kráľ. hlavný riaditeľ »Oslobodených Území«: víťaz dr. L. Bessenyei.

2. **Zmeny v profesorskom sbore.** O profesorskom sbore ako aj o osobných zmenách sa hovorilo už v predchádzajúcich statiach. Preto sa upúšťa od opakovania týchto údajov.

a) **Profesorský sbor.** (viď tabuľku na str. 18, 19.)

b) **Výpomocní učitelia:** 1. **Ing. Alfred Benedikt**, katacheta, vyučoval izr. náboženstvo v 2 týžd. hodinách.

2. **Julius Csatáry**, farár v Beszteru, vyučoval ev. ref. náboženstvo v 2 týžd. hodinách.

3. **Mohr Gedeon**, farár ev. aug. vyzn. cirkvi v Kassa, vyučoval ev. aug. náboženstvo v 1 týžd. hodine do 31. marca 1939; od 1. apríla 1939 **Julius Matheides**, administrátor v Kassa.

4. **Pavel Sztulyákovics**, prof. náboženstva, vyučoval gr. kat. náboženstvo v 4 týžd. hodinách.

5. **Eugen Száraz**, učiteľ, vyučoval spev v I—II. tr. v 6 týžd. hodinách.

c) **Školské slhžobníctvo:**

Výpomocný školník: **Belo Heidecker.**

Výpomocný kurič: **Jozef Nágy.**

Výpomocná upratovačka: **Maria Heideckerová.**

4. **Učebná látka.** Vzhľadom na to, že bývalé česko-slovenské školy dostaly sa do správy maďarskej vlády počas školského roku, bola ministerstvom vyslovená zásada, že v tomto školskom roku bude sa ďalej vyučovať podľa česko-slovenských učebných osnôv. Pri tom bolo treba pravda prizerať na zmenené pomery. Tak miesto česko-

slov. dejín a zemepisu sa vyučovalo dejinám maďarského národa a zemepisu Veľkého Uhorska. V I. triede boli už zavedené maďarské učebné osnovy, nakoľko to pravda dosiaľ užívané učebnice pripustily. Aj vo vyšších triedach, kde to len možné bolo, prizeralo sa k požiadavkám maďarských osnôv. Vo všetkých triedach sa vyučovalo maďarskému jazyku v 4 týždenných hodinách. Riadnemu vyučovaniu vadil nedostatok učebníc a času. Látku bolo možné prebrať v niektorých predmetoch iba povrchno a bez potrebných pomôcok. Rozvrh predmetov ukazuje pripojená prehľadná tabuľka.

(Vid' str. 21.)

IV.

Vedecká, literárna, umelecká a spoločenská činnosť členov sboru.

Členovia prof. sboru zúčastnili sa popri školskej práci i spoločenského života, činnosti osvetovej a literárnej.

Dr. Emánuel Böhm prednášal v miestnom rozhlase na témy: Sebavýchova základom budúcnosti človeka, Kázeň a sebakázeň, Výchova charakteru, Príroda v zime a v lete.

Anton Halász je riadne činný pri miestnom rozhlase čítaním prednášok vlastných a iných pracovníkov, pracuje najmä v otázkach, ktoré sa týkajú rusinských problémov.

Jozef Oláh mal 5 prednášok pre mládež v miestnom rozhlase (Vianočné mozaiky, Škola a život, Ideál dnešnej mládeže, Hor' sa do prírody, Starý žiak už putuje...), so študentmi vyšších tried usporiadal v rozhlase pestrú študentskú polhodinku »Medzi tunajšími slov. stredoškólákmi« a oslavu 15. marca: »Oslava 15. marca na uh. kráľ. št. gymnáziu s vyučovacou rečou slovenskou«. V apríli toho roku z poverenia Zemskej Školskej Rady (OKT) vypracoval osnovy jazyka maďarského pre gymnáziá s vyuč. rečou slovenskou.

Samo Pacsenovszky vyučoval šermu.

Dr. Ján Pásztor prednášal v tunajšom rozhlase o výchovných a nábožensko-filozofických problémoch.

Alexander Vájlok je členom zemskeho výboru spolku SzMKE. Písal štúdiá a články do časopisov a novín. Prednášal v Jágri (Eger) v Gárdonyiho spoločnosti, v mnohých spolkoch na Felvidéku, v budapeštianskom a košickom rozhlase.

V.

Rozličné zprávy.

1. **Nábožensko-mravná výchova žiactva.** Riaditeľstvo sa snažilo, aby žiaci boli v nábožensko-mravnom duchu vychovávaní. Pri tom sa však vyskytlo niekoľko prekážok, ktoré zatiaľ hatily tieto snahy. Žiaci si ťažko zvykali nato, aby v nedeľu chodili na spoločné povinné bohoslužby, ktoré sa konaly v miestnom farskom kostole až o pol 11. hodine. Exhorty, pre značnú zaneprázdnenosť katechetu vo funkcii kaplana na miestnej fare, sa nekonaly. V budúcom šk. roku sa urobí náprava v tom smysle, aby pre slovenské žiactvo boli osobitné s exhortami spojené bohoslužby. Žiaci boli spoločne tri razy pri sv. spovedi a prijímaní. Od 23. marca odpoľ. až do 26. marca ráno konaly sa duševné cvičenia, ktoré viedol P. Vavrinec Fűredi, člen rádu sv. Františka. Na tieto cvičenia požičaly sestry rádu sv. Dominika svoju krásnu modernú kaplnku. O Marianskej kongregácii bude reč inde.

Žiaci gréckokatol. a iných akatolických vyznaní zúčastnili sa na bohoslužbách svojho vyznania podľa pokynov svojich učiteľov náboženstva.

O nábožensko-mravnom živote žiakov gr. kat. vierovyznania nech slúžia tieto dáta:

Na konci bežného šk. roku mal ústav 43 žiakov gr. kat. vyznania, ktorí boli v náboženstve poučovaní v 4 týžd. hodinách. Každú nedeľu ráno o 8. hod. zúčastnili sa spoločnej žiackej omše. Pred Veľkou nocou zúčastnili sa duševných cvičení a pristúpili k sviatosti pokánia. Pred koncom šk. roku tiež pristúpili spoločne k sv. prijímaniu.

12 zo žiakov pristupovali k sv. prijímaniu na počesť Božského Srdca Ježišovho každú prvú nedeľu v mesiaci. 6 žiaci boli členmi liturgickej akcie a každý týždeň vo 2 robotné dni počúvali sv. omšu.

4. júna žiactvo slávnostne sa rozlúčilo s 2 maturantami v gr. kat. chráme.

2. **Kázeň mládeže.** Pohnutá doba, plná historických udalostí, ktoré sa nás samých dotýkali, rušivo pôsobila na kázeň žiactva. To sa prejavilo najmä v pohnutých novembrových dňoch, keď žiactvo

bývanej reálky poškodilo inventár tried. Neistota prvých dvoch mesiacov tiež značne uvoľnila disciplínu žiakov. Neporiadne chodili na vyučovanie, školskú prácu nebrali vážne a pod vplyvom cudzích agitacyjnych hesiel ťažko sa prispôbovali novým pomerom. Výchovná práca sa usnadnila až v januári 1939, keď príchodom nových profesorov sa započala riadna školská práca. Riaditeľstvo sa snažilo taktne, dobrým slovom pôsobiť na žiactvo, aby sa chovalo loyálne k svojej novej vlasti, vážilo si dobrodenia maďarskej vlády, ktorá mu umožnila ďalej sa vzdelávať vo svojom rodnom jazyku. Ale dlhoročná výchova v československom duchu zapustila už do duší mládeže hlboké korene, ktoré sa nedaly tak ľahko vyrvať. Nový riaditeľ sa snaží so všetkými silami, aby vzbudil v žiakoch lásku k ich novej vlasti a výstrelkom jednotlivých nepokojných jedincov učinil ráznym zakročením koniec. Preto je nádej, že prof. sboru sa podarí v krátkom čase rozličnými výchovnými prostriedkami pôsobiť na žiactvo, aby svoju vlasť milovali a vžili sa do reálnej skutočnosti daných pomerov.

3. Vlastenecké oslavy. Ako sme sa vyššie zmienili, riaditeľstvo a členovia prof. sboru snažili sa do žiakov vštepiť loyaltitu a lásku k novej vlasti a presvedčiť ich, že národy v Dunajskej kotline iba vtedy budú šťastlivé, ak budú opäť spojené v jeden štát, ktorý už 1000 rokov bol ich spoločnou domovinou. Táto usilovná práca už pri-náša pomaly svoje ovocie, hoci niekoľko jedincov stále sa ešte nevie spriatelíť s novými pomermi. Na posilnenie vlasteneckého ducha značne prispely rôzne národné oslavy.

Tak 5. decembra usporiadala sa v telocvični ústavu krátka oslava menín p. regenta Uhorská víťaz Mikuláša Hortyho de Nagybánya. Riaditeľ prečítal životopis regentov a jeho význam pre obrodu Maďarska.

Dňa 14. marca oslavovalo žiactvo 91. výročie dňa 15. marca 1848. Program tejto oslavy pripravil prof. J. Oláh a spevy nacvičil učiteľ spevu E. Száraz. Oslava bola v pekne ozdobenej telocvični s týmto programom:

1. Hymny. 2. Fr. Kölcsey: Hymna. Slovenským textom predniesol P. Horváth, žiak VII. a) triedy. 3. Úvodná reč prof. J. Oláha.
4. L. Kubáni: Básnický ohlas. (Br. J. Eötvösovi). Recitoval L. Soltész, žiak VII. b) triedy. 5. M. Schneider-Trnavský: Tri piesne,

spieval' sbor. 6. Slávnostná reč. Povedal J. Ráhl, žiak VII. b) triedy. Vörösmarty: Szózat. Slovenským textom spieval' sbor.

4. **Zdravotný stav žiakov** bol uspokojujúci. Z nákazlivých nemocí sa vyskytol iba svrab u 4 žiakov. Zdravotnú prehliadku vykonal úradný lekár v dňoch 4.—5. mája. Na tejto okrem uvedeného svrabu a jedného tuberkulotického prípadu iné zdravotné závady neboly zistené. Od telocviku bolo oslobodených 6 žiakov.

5. **Telesná výchova.** V tomto školskom roku telesnej výchove nemohla sa venovať náležitá pozornosť pre nastalé polit. udalosti. Vzhľadom na stály vývin vyučovacej metódy telesnej výchovy poznamenávam, že najmä v posledných rokoch nastaly veľké zmeny. Predtým pri vyučovaní telocviku nacvičovaly sa telesné pohyby rozlične, bez toho, že by sa bolo pozeralo na ich vplyv a na ich účinok, po stránke telesnej a duševnej. Ich cieľom bolo dosiahnuť čím väčšiu obratnosť v týchto cvikoch, hoci na úkor zdravia. Na hodine telocviku sa cvičilo iba telo, ale duch sa zanedbával. Telo a duch sa rozdeľovali, akoby vôbec nešúvisely jeden s druhým. Terajšia moderná telesná výchova vychádza z toho stanoviska, že telo a duch tvoria spolu človeka, preto v rámci telesnej výchovy nemôže sa nechať duševná stránka nepovšimnutá. Táto nová metóda usiluje sa telesnými pohybmi vplývať aj na duševnú stránku človeka a týmto spôsobom chce vypestovať tie pevné základy, ktoré človek potrebuje pre pevný, mravný a statočný charakter v živote. Z telesného ohľadu je potreba, aby človek bol najsamprv čím zdravším a po druhé silným: aby v živote svoju úlohu čím dokonalejšie a ľahšie mohol vykonávať.

Pri takejto telesnej výchove všetky cviky náradové, ako aj prostné, ba aj hry a športy, slovom všetky pohyby človeka stavajú sa len výchovnými prostriedkami — nie cieľmi — pomocou ktorých máme docieľiť náš ideál, t. j. výchovu celého človeka. Týmto sa stáva telesná výchova umením a to ju odlišuje od predošlého telocviku, ktorý sa podobal metódou viac remeslu.

Posledné československé osnovy telocviku (z r. 1933) podávaly látku rámcovite a podrobné vykonanie sverily na profesora telesnej výchovy. To vyžadovalo veľkú odbornú znalosť a pohotovosť profesorov telesnej výchovy. K vôli stručnému prehľadu uvádzam skupiny cvičení, ktoré v osnovách pre každú triedu podrobne sú zpracované:

Skupiny cvičení: A) Cvičenie poradové. B) Cvičenie prostné. C) I. Chôdza. C) II. Beh. C) III. Poskoky a skoky. C) IV. Stúpanie, lezenie, šplhanie, ručkovanie, húpanie a iné. C) V. Cvičenie rovno-

váhy. C) VI. Kotúle, prekoty, premety. C) VII. Hádzanie, vrhanie, pálkovanie a chytanie. C) VIII. Úpoly. C) IX. Zdvíhanie a nosenie. C) X. Hry. C) XI. Turistika. D) Poučenie zo zdravotvedy. E) Spoločenská výchova.

Okrem týchto skupín bolo: Doplňujúce nepovinné športovné cvičenie a to: plávania, bruslenie, lyžovanie, sankovanie a hry.

Týmto som podal veľmi stručný prehľad doterajšieho spôsobu vyučovania telocviku našich žiakov. Spomeniem ešte predvojenskú brannú výchovu, ktorá sa konala v rámci telesnej výchovy a t. zv. pochodových cvičení. Pochodové cvičenie sa mohlo robiť mesačne raz. Osnovy predvojenskej brannej výchovy boli podrobne vypracované, ale do života uvedené neboli.

Meranie telesnej vyspelosti a výkonnosti v tomto šk. roku sme nerobili pre neustále zmeny.

Od 1. mája boli usporiadané hry pre všetky triedy za vedenia profesora telocviku a profesorov sboru. Atletiku pestovali žiaci vyšších tried. Medzitriedne preteky boli v kopanej, v hádzanej a v odbíjanej. V usporiadaní týchto pretekov sa zúčastnili z profesorského sboru: A. Halász a prof. O. Román.

Záverečné skúšky z telocviku v tomto šk. roku boli iba podľa tried, lebo na spoločné verejné vystúpenie žiactva pre nestále pomery sme sa prichystať nemohli. S celou našou pozornosťou sme sa usilovali medzi žiakmi, — ktorí prichádzali rozrušene z rôznych škôl, — uviesť kázeň, súdružnosť a pochopenie k štátotvornosti.

KISOK na svätoondrejské štud. letovisko zabezpečil pre náš ústav najprv 5 potom 20 bezplatných miest; na tieto prof. sbor vybral najsúcejších zmedzi žiakov IV.—VII. triedy. Účastníci budú zadelení do I., II. a III. skupiny.

Úfame, že od budúceho šk. roku v rámci KISOK aj v športe a v hrách budeme môcť preukázať väčšiu a pestrejšiu činnosť.

Samo Pacsenovszky.

6. Nepovinné predmety. Maďarská konverzácia: Vyučovať sa začalo od 1. marca 1939 a konverzácie sa zúčastnilo 36 žiakov v dvoch skupinách po dvoch týždenných hodinách. Pretože učebnicu ešte nemáme, žiaci sa učili iba z poznámok na hodine zhotovených. Učebná látka sa týkala: človeka, domova, mesta, úradov, cestovania a vecí každodenného života. Konverzáciu viedli Viliam Hasák (nižšie oddelenie — 15 žiakov) a Jozef Oláh (vyššie oddelenie — 21 žiakov).

Chemické praktikum: Praktických cvičení chemických, ktoré viedol dr. E. Bóhm, zúčastnilo sa 14 žiakov zo IV.—VII. a) tr.

v dvoch týždenných hodinách od 1. marca do 1. júna 1939. V praktiku boli žiaci zapracovávaní do kvalitatívnej analýzy na suchej a mokrej ceste.

7. Výlety a exkurzie. Dňa 28. marca 1939 žiaci VI. tr. pod vedením prof. Dr. E. Böhma zúčastnili sa exkurzie v miestnom pivovare Bauernebl, kde si prezreli zariadenie pivovaru a boli poučení praktickým spôsobom o postupe výroby piva. Exkurzie sa zúčastnilo 20 žiakov. — V dňoch 24., 25. a 26. mája 35 žiakov školy pod vedením profesorov Alex. Vájloka a Jur. Ochtinszkého navštívilo Budapešť, aby poznali význačnosti a krásu hlavného mesta. Výletníci boli hosťami Štud. útulne. Za trojdenného pobytu žiaci pochodili Vnútorne mesto (Belváros), navštívili baziliku sv. Štefana, Parížsky obchodný dom (Párizsi nagyárúház), Námestie hrdinov (Hősök tere), Millenáry pomník (Milleniumi emlékmű), hrad Vajda Hunyad, Priemyselný palác, Zverinec, Angl. park (vlnitá dráha, kúzelný kaštieľ, atď.), ďalej Parlament, pozreli sochu Štefana Tiszu a L. Kossútha, Námestie slobody a Burzový palác. V Budíne boli v Kráľovskom zámku, v Korunovačnom chráme, na Halász Básty, videli čiastočne voj. muzeum, budovu ministerského predsedníctva, ministerstva financií a národnej obrany, kúpele sv. Gerharda, Jaskynnú kaplnku, Kláštor rádu pavlínskeho, Citadellu a Tabán. Na ostrove sv. Margity v rámci prechádzky pozreli si kaplnku sv. Margity, zrúcaniny kláštora, hraciu studňu, krytú plaváreň, štrand a rôzne športové inštitúcie. Počasie bolo priaznivé a výlet po každej stránke sa vydaril.

8. Rodičovské združenie. Pri bývalej slov. reálke pôsobilo čulé a podnikavé rodičovské združenie. Z výťažku členských príspevkov a zo zábavných podnikov zanechalo 1325 pengó peňažnej hotovosti. Aby sa táto čiastka mohla použiť na sociálne účely, riaditeľ svolal na deň 8. februára rodičov, aby sa utvorilo nové rodičovské združenie. K práci sa prihlásilo niekoľko rodičov (väčšinou matky), ale pre rozličné okolnosti činnosť nového rodičovského združenia nebola taká čulá ako starého. Dňa 29. marca výbor rodičovského združenia povolil 500 pengó na ošatenie chudobných žiakov. Dňa 26. apríla bola schôdza rodičov, aby dostali informácie o prospechu a chovaní svojich detí.

Rodičia VII. b) triedy (reálnej) sa sišli niekoľkoráz, aby sa radili o tom, ako zaistiť rovnoprávnosť reálnych maturitných vysvedčení nadobudnutých podľa československých predpisov s maďarskými maturitnými vysvedčeniami.

9. Dobročinnosť. V tomto obore sa pomerne málo urobilo, hoci žiactvo nášho ústavu pochádza predovšetkým z chudobných rodín. Príčinou toho bolo jednak, že nebolo takej sociálnej inštitúcie, ktorá by bola podporovala žiakov nášho ústavu, jednak, že pre moratorium nemohol ústav voľne disponovať vkladmi podporného fondu. Preto z tohoto fondu len menšie čiastky boli venované na podporovanie žiactva. Veľkonočnú ošacovaciu akciu pomohlo ústavu usporiadať rodičovské združenie, ktoré zo svojich prostriedkov venovalo na tento účel 500 pengó. Pretože akcia spotrebovala väčšiu čiastku, chýbajúce peniaze uhradené boli z podporného fondu.

Podporu na úhradu školného dostali títo žiaci:

I. b) trieda: J. Janočko 8 P, P. Palko 16 P. II. trieda: J. Obrušník 8 P, P. Sokol 8 P. III. trieda: J. Klik 16 P. IV. trieda: Ľ. Dánaš 8 P, A. Marcin 8 P, J. Ogurčák 16 P, L. Tamaškovič 8 P. VII. b) trieda: V. Belluš 16 P. VIII. trieda: Š. Szabó 8 P.

Šaty alebo obuv dostali títo žiaci: I. a) trieda: J. Červenák, Š. Dučai, A. Kálay, J. Filo, V. Šeminský. I. b) trieda: J. Bačo, Fr. Béres, J. Kolibár, P. Palko, V. Petřík. II. trieda: P. Béres, L. Kyjovský, J. Obrušník, J. Mrásko, P. Sokol. III. trieda: Fr. Andrejkovič, J. Andrejkovič, J. Čižmár, V. Lorenc. IV. trieda: J. Gönci, P. Kmec, J. Lángos, M. Sceranka. V. trieda: I. Cabuk, J. Holub, A. Istók, L. Sarisszky. VI. trieda: J. trieda: J. Juhász, Joz. Juhász. VII. a) trieda: M. Kľučár, L. Sabol. VII. b) trieda: Fr. Virág, L. Orosz, Jul. Vilinská, H. Zlešová. VIII. trieda: J. Bruňacký, J. Hultai, J. Výrostko.

V I. polroku bolo od školného úplne oslobodených žiakov 296 a od polovice 4; celé školné platilo 66. V II. polroku počet celkom oslobodených bol 86, od polovice 221; celé školné platilo 42 žiakov. V I. polroku bolo školné podľa česko-slov. predpisov 200 Kč = 28 P. 57 f., v II. polroku 32 P.

10. Fondy a základiny. Bývalá uhorsko-kráľ. štátna maďarská reálka mala pred 1919. rokom 6 základín, z ktorých sa poskytovaly študijné podpory. Boly to: 1. Základina Dezidera Spirka z r. 1891 so základným kapitálom 2.300 uh. korún. 2. Základina Františka Steinmischá z r. 1895 (1.200 uh. kor.). 3. Základina Ottokára Jakobsa z r. 1897 (5.300 uh. kor.). 4. Základina Zigmunda Bubicsa z r. 1897 (400 uh. kor.). 5. Základina na pamäť kráľovny Alžbety z r. 1899 (2.000 uh. kor.). 6. Základina Gabriela Stieglitzá z r. 1907 (300 uh. kor.).

Imanie všetkých týchto základín bolo uložené vo vinkulovaných cenných papieroch 4% uhorskej korunovej renty. Tieto cenné papiere stratili po prevrate svoju hodnotu a sú uložené u riaditeľ-

stva štátneho dlhu v Prahe. Zakladajúce listiny sú uložené u riaditeľstva ústavu.

V správe mesta sú 2 základiny, ktorých výťažok bol určený pre žiakov bývalej reálky, a to: 1. základina Leopolda Schalkháza z r. 1867 (1.800 uh. kor.) a 2. základina Projektovanej dráhy: Kassa—Szalánc—Nagymihály z r. 1870 (1.600 uh. kor.). Z týchto základín udeľovala mestská rada študijné štipendiá žiakom bývalej slovenskej reálky až do r. 1938.

Za československej vlády bola založená iba jedna základina, a to miestnou Slovenskou Ligou v r. 1929 v čiastke 500 Kč. Výťažok tejto základiny mohol byť použitý až vtedy, keď by bolo základné imanie dosiahlo obnosu 1.000 Kč. To sa však dosiaľ nestalo. Terajší stav imania je 127 P 95 fill. Účelom základiny bolo odmeňovať najlepšie žiacke práce, napísané v samovzdelávajúcom krúžku z oboru slovenských dejín.

II. Fondy. 1. Podporný fond pri bývalej reálke. Bol utvorený jednak z bývalých cenných papierov vojnových pôžičiek, ktoré boli konvertované na českoslov. štátne papiere, jednak zakúpením ďalších cenných papierov zo zbierok k dobročinným účelom. Celková hodnota 20 kusov cenných papierov je 68.500 Kč. Uložené sú u poštovnej šporitelne v Prahe pod č. 5308. Okrem toho má fond peniaze, uložené na vkladnej knižke miestnej filiálky Slovenskej banky. Stav fondu v hotovosti dňa 10. novembra bol 12.552'70 Kč. Do konca škol. roku bolo prijaté 563 P 79 halierov, vydané 794 P 57 halierov. Konečný stav dňa 10. mája 1939 1562 P 46 halierov.

2. Fond vdovy Marie Földesovej-Rothovej bol založený v r. 1938 z pozostalosti menovanej vdovy, ktorá v r. 1935 zomrela. Imanie pozostáva z čl. cenného papieru pôžičky na obranu štátu, ktorý je uložený u poštovnej sporitelne v Prahe a z peňažnej hotovosti, uloženej na vkladnej knižke Slovenskej banky. Hotovosť činí 152 P 52 fill. Účelom fondu je jednomu chudobnému žiakovi každoročne poskytnúť podporu v čiastke 100 Kč; avšak keďby výťažok fondu na to nestačil, vtedy uvedená podpora sa má doplniť z prostriedkov podporného fondu.

Bývalé slovenské stredné školy mesta Kassa mali tiež svoj spoločný podporný fond (Vlčkov fond). Peniaze tohoto fondu sú uložené na vkladnej knižke miestnej filiálky Legiobanky a Všeobecnej úvernej banky, ďalej na šekovom účte Poštovného šekového úradu v Prahe a síce u Legiobanky P 2573'73, u Všeobecnej úvernej banky P 1118'54, na šekovom účte v Prahe P 16'64, v príručnej pokladni P 8'18, dovedna P 3717'09.

Vzhľadom k zmeneným pomerom bude treba stanovy tohoto fondu pozmeniť.

Pokladníkom menovaných fondov je prof. Rudolf Földes.

11. Pokladničná zpráva o Podporovacom фонде pri bývalej reálke. Príjem: zostatok k 1. IV. 1938 činil P 1375'72, úroky cenných papierov a vkladu P 249'58, dar Rodičovského združenia P 484'—, dar pani Veroniky Hlubovej P 54'—, za vypožičané učebnice P 313'—, P. Kovács, bývalý žiak reálky vrátil pôžičku P 8'57, I. Dojčák V. a) tr. vrátil pôžičku P 34'71, rôzne príjmy P 12'93. Dovedna P 2532'51.

Výdavok: peňažité podpory žiakom na liečenie, byt, školné: J. Nevole, III. tr. P 8'64, J. Galvánek, VII. tr. reálky P 14'28, J. Mráz, VII. tr. reálky P 14'29, J. Janočko, I. b) tr. P 8'—, P. Palko, I b) tr. P. 16'—, J. Obrušník, II. tr. P. 8'—, P. Sokol, II. tr. P 8'—, J. Klik, III. tr. P 16.—, L. Dánai, IV. tr. P 8'—, A. Marcin, IV. tr. P 8.—, J. Ogurčák, IV. tr. P 16'—, L. Tamaškovič, IV. tr. P 8'—, B. Bellus, VII. b) tr. P 16'—, S. Szabó, VIII. tr. P 8'—. Na ošatenie žiakov P 530'— (oblek dostali S. Ducsay, P. Palko, V. Petrik, J. Červeňák, žiaci I. tr., P. Béres, J. Mrázko, J. Obrušník, žiaci II. tr., F. Andrejkovič, V. Lorenc, žiaci III. tr., J. Gönczy a P. Kmec, žiaci IV. tr., J. Holub a A. Ištók, žiaci V. tr., J. Juhász a M. Klučár, žiaci VII. a) tr., F. Virág, žiak VII. b) tr., J. Hultai a J. Výrostko, žiaci VIII. tr.; nohavice dostali O. Kálay z I. a), J. Cabuk z V., L. Sarisszky z V., L. Sabol z VII. a) a L. Orosz z VII. a) tr.; kabát dostal J. Bacso, žiak I. b) tr.) Topánky boli zakúpené v úhrnej cene P 126'— (topánky dostali títo žiaci: J. Filo a B. Šeminský z I. a) tr., F. Béres a J. Kolibár z I. b) tr., L. Kyjovský a P. Sokol z II. tr., J. Andrejkovič a J. Čižmár z III. tr., J. Lángos a M. Sceranka zo IV. tr., J. Juhász z VI. tr., J. Vilinská a H. Zlesová zo VII. tr., J. Bruňacký z VIII. tr.) — Učebnice boli zakúpené za P 134'86, členský príspevok u Stredoškolskej sociálnej pečlivosti P 2'14, poštovné výlohy P 1'27. Dovedna P 970'05. Zvyšok P 1562'46.

12. Školská budova vyhovuje svojmu účelu a má pre terajší počet tried dostatok učebných miestností, ale v budúcom šk. roku musí sa rozmnožiť počet tried, lebo slovenské paralelky na tunajšom dievč. gymnáziu budú preložené do nášho ústavu. Na tento cieľ sa musí prerobiť priestranný riaditeľský byt. Bude treba zriadiť asi dve nové triedy a okrem toho postarať sa o čakáreň pre žiačky. Staré vnútorné zariadenie v mnohých miestnostiach treba vymeniť novým. Telocvična má tú závalu, že susedné záchody ničia jej stenu. Táto závala sa ide už toho leta odstrániť. Záchody sa preložia na iné miesto a na ich mieste sa zriadi šatnica, ktorá doteraz je ďaleko od telocvične. Na prestavbu ministerstvo náb. a verej. osvety už poukázalo 5600 P.

VI.

Činnosť samovzdelávajúceho krúžku a iných štud. spolkov.

Štud. spolkový život vplyvom pomerov sa na našom ústave toho roku ešte nemohol patrične rozvinúť. Samovzdelávajúce krúžky na býv. česko-slov. školách, v ktorých študenti v minulosti pracovali, sa rozpadly a nový sme ešte nestihli založiť. Z prepotrebných študentských združení je už na našom ústave Marianská kongregácia a skauting, ktorý čaká len na schválenie úradov, aby mohol svoju činnosť začať.

Slovenská Marianská kongregácia chlapčenská, založená kano-nicky dňa 27. januára 1939 košickým ordinariátom (č 167/1939) a generálom rádu jezuitského pripojená dňa 20. februára 1939 k ma-terskej kongregácii rímskej (č. 66.321) s úradným názvom: Con-gregatio puerorum labii slovaci sub titulo Beatae Mariae, Immacula-tae conceptae et S. Aloisii Gonzaga, in Ecclesia Cathedrali, loci Kassa, dioecesis Cassoviensis, ab Exc. mo et Rev. mo DD. Episcopo Josepho Čársky canonice erectass, má svoje terajšie pôsobisko na uh. kráľ. štát. slov. gymnáziu.

Cieľom kongregácie je: praktická katolícka výchova pre spoločenský život.

Tunajšia kongregácia, ktorá je pod dozorom riaditeľstva ústavu, má tieto odbory: 1. eucharistický, 2. misijný, 3. spievacky, 4. kul-túrny, 5. hudobný, 6. divadelný a zábavný, 7. telovýchovný.

Počet terajších kandidátov, ktorí budú koncom šk. roku prijatí za riadnych sodálov (členov) je 185.

Hoci všetky odbory tejto kongregácie nevyvinuly ešte úplne svoju činnosť, jednako sa dokázalo, že idea kongregácie je potrebná pre občianskú výchovu v »marianskom štáte«.

Eucharistický odbor, ktorý pestuje hnutie liturgické, v dňoch 24.—27. marca 1939 konal pod vedením dp. kvadriána Vavr. Fürediho na tunajšom ústave duševné cvičenia pre žiactvo.

Členovia misijného odboru modlia sa každodenne za šírenie viery kresť. a šíria prednáškami misijnú myšlienku. Tohoto šk. roku so-sbierali na pohanské misie 40 pengő.

Spevácky odbor, ktorý vedie učiteľ E. Száraz, nacvičil doteraz 50 cirkevných piesní podľa »Jednotného katolíckeho spevníka«, dog-maticky zreformovaného bisk. sborom r. 1937.

V kultúrnom odbore cvičia sa študenti-sodáli v rečníctve predná-šaním aktuálnych tém. Odbor vedie prof. dr. E. Böhm, ktorý do-teraz predniesol seriu prednášok o výchove charakteru.

Hudobný odbor, vedený Fr. Steinom VII. a) tr., J. Ráhlom a L. Gumánom VII. b) tr. je úplne vyvinutý.

Divadelný a zábavný odbor vedie prof. V. Hammel.

Telovýchovný odbor pestuje dosiaľ woleyball, tenis, výlety a nábož. púte.

Prezesos kongregácie je dp. A. Pulík, prof. náboženstva.

Skauting. Organizačnými prácami skautingu pri ústave bol po-verený prof. dr. Emanuel Böhm a prof. Mikuláš Jablancy. Meno-vaní navštívili zemskeho predsedu maďarských skautov p. prof. Emila Éry-ho v Budapešti, s ktorým predebatovali možnosť včle-nenia Slov. kat. skautingu v Košiciach do maďarského ústredia. Sú-časne s právnym zástupcom maď. Sväzu prerokovali otázku majetku odbočky Slov. skautov, pri čom stanovisko, ktoré delegácia zastávala, bolo uznané za správne. Organizačné povolenie sa očakáva v čo naj-kratšom čase, aby Slov. kat. skauting mohol čo najskôr započat svoju budovateľskú činnosť medzi slovenskými chlapcami, čo je úprimným želaním i p. ríšskeho predsedu prof. Emila Éry-ho, ako to delegácii zvlášť prizvukoval. Do skautingu sa dosiaľ prihlásilo 85 žiakov. Žiaci boli zadelení do troch oddielov. Za veliteľa skautingu a vedúceho 1. oddielu bol prof. sborom navrhnutý prof. Dr. E. Böhm, za vedúceho 2. oddielu prof. Mikuláš Jablancy, za vedúceho 3. od-dielu prof. Štefan Apáthy. O telesnú výchovu sa má starať prof. Samo Pacsenovszky. Prípravné práce boli tým skončené a chlapci už čakajú na dobu, aby sa mohli pustiť s veselou myslou do skaut-skej práce.

VIII.

Prehľad o prospechu žiakov.

(Vid' tabuľky str. 65 — 75.)

VIII.

Klasifikácia z nepovinných predmetov podľa tried:

Maďarská konverzácia: IV. trieda: Imrich Csuri 1, Anton Dro-
tár 1, Peter Dudrík 1, František Eliáš 2, Štefan Forgács 2, Jozef
Kovaľák 2, Ján Lángos 1, Andrej Marcin 2, Jozef Matisko 2, Andrej
Šemrák 1, Belo Tambor 2, Ján Vasil' 1. — **V. trieda:** František Ga-
lovič 2, Jozef Mikita 2, Géza Pálmai 2. — **VI. trieda:** Maria Balogová
2, Ján Benko 2, Ladislav Lukáč 2, František Oberle 2. — **VII. a)
trieda:** František Horňák 1, Pavel Horváth 1, Michal Potemra 1,
Anton Rybár 1, František Stein 1. — **VII. b) trieda:** Ján Orosz 2,
Júlia Vilinská 2. — **VIII. trieda:** Ján Boľda 1, Boris Burger 2, Pavel
Janovič 1, Karol Lévy 1, Emil Manajlov 1, Ján Minčík 1, Ondrej
Nemec 2, Ladislav Orosz 2.

Chemické praktikum: IV. trieda: Štefan Forgács 1, Maria Lindt-
nerová 2, Viktor Malinovský 1, Jozef Matisko 1, Irena Schrachťová 2,
V. trieda: Anna Balcerová 1, Karol Kupčík 1, Jozef Mikita 1, Miloš
Sykorský 1. **VI. trieda:** Ernest Bujdos 1, Jozef Nowosad 1, Ervín
Trochta 1. **VIII. trieda:** Michal Potemra 1, Ján Sabol 1.

IX.

Maturitné skúšky.

Podľa nariadenia ministra nábož. a verejnej osvetý zo dňa 1.
mája 1939 č. 133.200/IX. konaly sa na našom ústave už toho roku
skúšky dospelosti podľa maďarských maturitných predpisov z r.
1933 č. 28.601/V. 1933.

Na úplné skúšky dospelosti sa prihlásilo 23 riadnych žiakov,
z nich ešte na dopňovacie skúšky dospelosti z jazyka maďarského
6 a z jazyka gréckeho 1 žiak.

Písomné skúšky dospelosti byly v dňoch 23.—26. mája, ústne
skúšky dospelosti v dňoch 15., 16. a 17. júna 1939, za predsedníctva

Viktora Frenyó, riaditeľa maď. št. gymnázia v Losonci.

Témy písomných prác boli tieto:

1. z jazyka slovenského ako vyučovacieho: Veľký význam doby cyrilo-metodejskej a jej vzťah ku kultúrnemu dnešku slovenskému a slovanskému vôbec.

Výsledok: 4 výborné, 6 dobrých, 10 dostatočných, 2 nedostatočné.

2. z jazyka latinského: M. T. Ciceronis in Verrem liber IV. 124—125.

Výsledok: 5 výborných, 13 dobrých, 4 dostatočné, — nedostatočných.

3. z jazyka nemeckého: Veľká trpezlivosť.

Výsledok: 1 výborná, 8 dobrých, 13 dostatočných, — nedostat.

4. z jazyka maďarského: Jókai Mór: Melyik a kilenc közül?

Výsledok: 1 výborná, 3 dobré, 2 dostatočné, — nedostatoč.

5. z jazyka gréckeho: Homéros: Odyssea, spev IX. 1—24.

Výsledok: 1 výborná.

Výsledok ústnych skúšok dospelosti:

Veľmi dobre dospelí: Ján Bolda, Ján Hultai. Spolu 2 žiaci.

Dobre dospelí: Róbert Balcar, Ján Bruňacký, Boris Burger, Emil Manajlov, Ján Minčík, Ladislav Orosz, Ľudovít Végh, Ján Výchovný. Spolu 8 žiakov.

Dospelí: Ján Berki, František Deli, Ivan Földes, Pavel Janovič, Jozef Kopperwasser, Aurel Krusch, Andrej Némec, Ivan Schwarc, Štefan Szabó, Alexander Ziegler. Spolu 10 žiakov.

Na opravnú skúšku v septembri boli odkázaní: Karol Lévy, Jozef Macsura. Spolu 2 žiaci.

X.

Štatistika.

A tanuló érdemsorozata. — Prospech žiakov.

A számonkérés és rövidítések magyarázata: — Vysvetlenie číslic a skratiek: **Tanulmányi előmenetel — Prospech:** 1 — jeles — veľmidobry; 2 — jó — dobrý; 3 — elégséges — dostatočný; 4 — elégtelen — nedostatočný. — **Magaviselet — Chovanie:** 1 — jeles — veľmidobry; 2 jó — dobrý; 3 — elégséges — dostatočný; 4 — elégtelen — nedostatočný. — **Ism. — Opak. — ismétlődő — opakujúci. — Testgyakorlásnál — Pri telocviku:** fm. — osl. — tornázás alól felmentve — od cvičenia oslob. — **Tandíjkedvezményél:** etm. — egész mentes, — ftm. — félmentes. — A vastagabb betűvel szedett nevek kitérő rendűek. — Mená hrubou tlačou sú mená vyznamenanych.

I. a. osztály - trieda. Osztályfőnök - triedny: Ochtinszky György

A tanuló neve és vallása Meno, priezvisko a náboženstvo žiakov	Magaviselet — Chovanie	Rendszeret — Poriadkumilovn'st	Hít- és erköcstar — Náboženstvo	Szlovák nyelv — Jazyk slov.	Földrajz — Zemepis	Magyar nyelv — Jazyk mad.	Latin nyelv — Jazyk latinský	Természettajz — Prírodopis	Számtan — Matematika	Rajz — Kreslenie	Szépírás — Krasopis	Testgyakorlás — Telocvik	Ének — Spév	Általános eredmény — Celkový prospech	Tanfolykedvezmény oka — Stupeň oslob. od školného
Borgon Gyula rk.	1	1	1	2	3	3	3	2	3	2	2	1	1	3	etm. od cel.
Cerveňák József rk.	1	1	1	3	3	3	3	2	3	2	2	1	1	3	ftm. od pol.
Duca István rk.	1	1	1	2	2	3	3	2	3	2	2	1	1	3	etm. od cel.
Dzuró József rk.	1	1	1	2	3	3	3	2	3	3	3	1	1	3	ftm. od pol.
5 Ferik Miklós gk.	1	1	1	2	2	2	2	1	2	2	3	1	1	2	etm. od cel.
Filó János gk.	1	1	1	3	2	3	3	2	3	3	3	1	2	3	ftm. od pol.
Forgács István rk.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	2	etm. od cel.
Friedrich János rk.	1	1	1	3	3	2	3	2	3	2	2	1	1	3	ftm. od pol.
Frisch Miklós izr.	1	1	1	1	2	1	3	2	2	2	1	1	1	2	etm. od cel.
10 Guttman György izr.	1	1	1	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	" " "
Hanispal Vince rk.	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	3	1	1	2	" " "
Kavečanský Gyula rk.	1	1	1	2	3	1	3	2	2	2	2	1	1	2	ftm. od pol.
Király József rk.	1	1	1	3	3	3	3	2	2	3	3	1	1	3	" " "
Knapík László rk.	1	1	1	2	3	2	3	3	3	2	2	1	1	3	" " "
15 Kňazovický Mihály rk.	1	1	1	2	1	1	1	1	2	2	2	2	1	2	" " "
Krafčík Mihály rk.	1	1	1	2	1	3	3	2	3	3	3	1	2	3	" " "
Lackó Ferenc rk. *	1	1	1	1	2	2	3	1	2	2	2	1	1	2	" " "
Múdry Pál rk.	1	1	1	3	3	2	3	2	3	3	3	1	2	2	ftm. od pol.
Nemec József rk.	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	2	" " "
20 Pásztor Róbert rk.	1	1	1	3	3	3	3	3	3	2	3	1	1	3	" " "
Ruszka Tamás rk.	1	1	1	3	3	3	3	3	3	3	2	3	1	3	" " "
Ružička László rk.	1	2	1	4	3	4	4	3	3	3	3	2	4	4	" " "
Sedlák Pál rk.	1	1	1	2	2	1	1	2	1	1	1	1	1	2	etm. od cel.
Sikora Sándor rk.	1	1	1	2	2	1	2	1	1	1	1	1	1	2	etm. od cel.
25 Szöke Ferenc rk.	1	1	1	2	1	1	2	1	1	2	2	1	1	2	" " "
Sándor János rk.	1	1	1	3	3	3	3	2	3	2	3	2	1	3	" " "
Šeminský Béla rk.	2	2	1	3	3	3	3	2	3	2	3	2	1	3	" " "
Tarabčák Sándor gk.	1	1	1	2	1	1	1	2	2	2	2	1	1	2	ftm. od pol.
Tóth József gk.	1	1	1	2	1	2	1	2	2	2	2	1	1	2	etm. od cel.
30 Tóth Mihály rk.	1	1	1	2	3	3	3	3	3	3	2	1	2	3	ftm. od pol.
Varga József rk.	1	1	1	3	3	2	3	3	3	2	3	1	1	3	" " "

Kimaradtak — Vystupili: Brix Frgyes, rk. Kocourek György, felekezeti-
nélküli — bezvyznania. Miko Milos, rk. Szakácsi József, rk. Votýpka László, rk.
Kálay András rk.

Összesen: 31 nyilvános és 0 magántanuló.
Spolu: 31 verejných a 0 súkromných žiakov.

1 Betegség miatt osztályozatlan. — Pre nemoc neklasifikovaný.

I. b. osztály - -trieda.

Osztályfőnök - triedny: Vájlók Sándor

A tanuló neve és vallása Meno, priezvisko a náboženstvo žiakovo	Magvisélet — Chovanie		Rendszertet — Poriadkumilovnosť		Hit- és erkölcsstan — Náboženstvo		Szlovák nyelv — Jazyk slov.		Földrajz — Zemepis		Magyar nyelv — Jazyk mad.		Latin nyelv — Jazyk latinský		Természettan — Prírodopis		Számítan — Matematika		Rejz — Kreslenie		Szépirás — Krasopis		Tesztgyakorlás — Telocvik		Ének — Spev		Általános eredmény — Celkový prospěch		Tandfildkezdmény foka — Stupeň oslobodenia od škol.
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	
Bačo Imre rk.	1	2	1	2	1	2	2	2	2	2	3	3	1	3	3	2	2	3	3	2	2	3	1	2	2	2	ctm. od cel.		
Béres Ferenc rk.	1	3	1	3	1	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	ftm. od polov.		
Brečko László rk.	1	2	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	" "		
Bujdos László rk.	1	3	1	3	1	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	" "		
5 Cúri László rk.	1	3	1	3	1	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	" "		
Dánai Rezső rk.	2	2	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	" "		
Eiben János rk.	1	2	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	" "		
Eliaš István rk.	1	3	1	3	1	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	" "		
Göndör János rk. *	3	2	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	" "		
10 Hanušovský Endre rk.	1	1	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	2	ctm. od cel.		
Harvan János rk.	1	2	1	3	1	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	ftm. od polov.		
Hegedűs Gyula rk.	1	3	1	3	1	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	2	" "		
Hrabčák Ferenc rk. *	1	3	2	3	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	2	3	" "		
Huska Tibor rk.	1	2	1	3	1	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	3	" "		
15 Janočko József gk.	1	2	1	3	1	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	ftm. od polov.		
Kafka Endre rk.	1	2	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	2	ctm. od cel.		
Kolibár József rk.	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	2	" "		
Kolvek Ede rk.	1	2	1	3	1	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	4	" "		
Krajňák János gk.	3	3	1	3	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	4	4	—			
20 Kvašňák Máttyás rk.	1	2	1	3	1	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	3	ftm. od polov.		
Lengyel János rk.	1	2	1	3	1	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	3	" "			
Márton László rk.	1	1	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	3	" "			
Molnár Bertalan rk.	1	3	1	3	1	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	" "		
Orosz József rk.	1	3	1	3	1	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	4	ctm. od cel.		
25 Palkó Pál rk.	1	2	1	3	1	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	3	ftm. od polov.			
Petrík Vince rk.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	ctm. od cel.		
Sedlák Jászó ág. ev.	1	2	1	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	2	ftm. od polov.			
Sokáč Endre rk.	3	3	1	3	1	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	4	—			
Soľar Ferenc rk.	1	2	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	3	ftm. od polov.			
30 Štefanovič József rk.	1	2	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	2	" "			
Veľes Pál rk.	1	2	1	3	1	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	3	" "			
Veme Ödön rk.	3	1	1	1	1	1	3	1	3	1	3	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	3	ctm. od cel.			
Veréb Géza rk.	1	1	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	2	" "			
Výrostko Rezső rk.	1	3	1	3	1	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	4	ftm. od polov.			

Kimaradtak — Vystúpili: Baltovič Vince, gk. Boščan György, rk. Lacko László, rk. Saládi Vince, rk. Spevák Tibor, rk. Vangor János, rk.

Összesen: 34 nyilvános és 0 magántanuló.
Spolu: 34 verejných a 0 súkromných žiakov.

*Ism. — Opak.

II. osztály - trieda.

Osztályfőnök - triedny: Román Endre

A tanuló neve és vallása Meno, priezvisko a náboženstvo žiakovo		Magaviselet — Chovanie	Rendszeret — Poriadumilovnosť	Hit- és erköcstan — Náboženstvo	Szlovák nyelv — Jazyk slov.	Történelem — Dejepis	Földrajz — Zemepis	Magyar nyelv — Jazyk mad.	Német nyelv — Jazyk nemecky	Természettajz — Prírodopis	Mennyiségtan — Matematika	Rajz — Kreslenie	Tesztyakorlások — Testovky	Ének — Spev	Általános érdemény — Celkový prospesch	Tanfolygvezmény fok — Stupeň oslob. od školného
	Bacsó János rk.	1	1	1	1	2	2	1	2	1	2	1	1	1	2	etm. od cel.
	Bednarik Ferenc rk.	1	1	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	fím. od pol.
	Béres Pál rk.	1	2	1	3	3	3	3	4	3	3	3	3	3	4	„ „
	Cabúk Hubert rk. *	1	2	1	2	3	3	2	3	2	3	2	2	1	3	„ „
5	Dajčár Lajos rk. *	1	1	1	3	2	3	2	2	3	3	2	2	3	3	etm. od cel.
	Éliás József rk.	1	1	1	3	3	3	2	3	2	2	2	1	1	3	fím. od pol.
	Forrai Endre rk.	2	2	1	1	4	3	3	2	4	3	3	2	2	4	—
	Gáspár István rk.	1	1	1	2	2	2	1	1	1	2	2	2	2	2	etm. od cel.
	Habina Gyula gk.	1	2	3	1	3	2	1	4	2	3	3	2	1	4	—
10	Halász István rk.	2	2	1	2	3	3	2	3	3	3	3	3	1	4	fím. od cel.
	Hlubeň István rk.	1	2	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	„ „
	Hrabánek János rk.	1	1	1	2	3	3	1	3	2	3	2	1	1	3	„ „
	Hrabinsky Endre rk.	1	3	2	3	3	3	3	3	4	3	3	1	2	4	„ „
	Janovič Endre rk.	1	1	1	1	2	3	1	3	2	2	3	1	1	3	fím. Od pol.
15	Kačmar Vince rk.	1	2	1	1	3	3	3	3	3	3	3	2	1	3	„ „
	Kolenič János rk.	2	1	1	1	3	3	2	1	2	3	2	2	1	3	„ „
	Kovács Ferenc rk.	1	1	1	1	2	2	1	1	1	2	2	2	1	2	etm. od cel.
	Körner Gerhard rk.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	fím. od pol.
	Kuncz István rk.	1	1	1	1	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	etm. od cel.
20	Kyjovsky László rk.	1	1	1	1	2	3	1	3	2	3	2	1	1	3	fím. od pol.
	Lacko János rk.	1	1	1	2	1	1	3	3	2	3	1	1	1	3	„ „
	Majoros László	1	1	1	1	1	2	1	3	1	3	3	1	1	3	„ „
	Mihályfalvi József rk.	1	1	1	2	2	3	1	4	3	3	2	1	1	4	„ „
	Mitrik Vince rk.	1	1	1	1	3	3	2	2	3	2	1	1	1	3	„ „
25	Moskovics Ábrahám izr.	2	4	2	3	4	4	2	2	4	3	3	3	2	4	—
	Mrásko Imre rk.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	etm. od cel.
	Obrušník János rk.	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	fím. od pol.
	Orosz János rk.	2	3	1	3	4	3	3	4	3	4	3	2	1	4	„ „
	Orosz István rk.	2	4	1	3	4	3	3	4	3	4	3	1	1	4	„ „
30	Ráczi Miklós gk.	1	1	1	1	2	3	1	3	2	3	2	1	1	3	fím. od pol.
	Seman László rk.	1	1	1	1	1	2	1	2	3	2	1	1	1	3	etm. od cel.
	Slezák Miloslav rk.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	„ „
	Sokol Péter gk.	1	1	1	1	1	2	1	3	1	2	2	1	1	2	fím. od pol.
	Solár István rk.	1	1	1	1	2	3	2	3	2	2	2	1	1	3	„ „
35	Szopko Béla rk.	1	1	1	2	2	2	3	3	3	3	2	1	1	3	„ „
	Sýkora Ottó rk. *	1	2	1	2	2	2	1	3	3	3	2	2	1	3	„ „
	Tomajko Ferenc rk.	1	1	1	2	3	3	2	4	2	3	2	1	1	4	„ „
	Tomás János gk. *	2	1	1	3	3	4	3	4	3	3	3	3	1	4	„ „
	Tomčo József rk.	1	1	1	1	3	2	2	3	3	3	3	1	1	3	„ „

A tanuló neve és vallása		Magaviselet — Chovanie	Rendszeret — Poradumilovnosť	Hit- és erköcstan — Náboženstvo	Szóvák nyelv — Jazyk slov.	Történelem — Dejepis	Földrajz — Zemepis	Magyar nyelv — Jazyk maď.	Német nyelv — Jazyk nemecký	Természettud. — Prírodopis	Mennyiségtan — Matematika	Rajz — Kreslenie	Testgyakorlás — Telocvik	Ének — Spev	Általános eredmény — Celkový prospech	Tanfolyamvezetmény fok — Stupeň oslob. od školného
40	Tóth Endre rk.	2	3	1	2	3	3	2	3	3	3	2	1	1	3	ftm. od pol.
	Tóth István rk.	1	2	1	2	3	3	3	3	2	3	3	1	1	3	ftm. od cel.
	Treša Endre id. rk.	1	1	1	2	3	3	3	3	2	3	3	1	1	3	ftm. od pol.
	Treša Endre ifj. rk.	1	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1	3	„ „
	Treša Ferenc rk. *	2	2	1	3	3	3	3	3	4	3	3	1	2	3	„ „
45	Treša Károly rk.	1	2	1	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2	3	„ „
	Tupta János rk.	1	1	1	2	3	3	3	4	3	3	3	1	1	4	„ „
	Urbančík Ferenc rk.	1	1	1	1	1	2	2	3	1	3	3	1	1	3	„ „
	Veres László rk.	1	1	1	2	3	2	2	3	1	3	3	1	1	3	„ „
	Záles István rk.	2	1	1	1	3	3	3	4	2	2	3	2	1	4	„ „
50	Zsebesi Pál rk.	1	1	1	2	3	3	2	3	2	3	3	2	1	3	„ „

Kimaradtak — Vystúpili: Gašparik József, rk. Gürtler Ervin, rk. Horváth Bertalan, rk. Králik György, ev. Matzner Tamás, izr. Rožek Ottó, rk. Sedláček Milán, rk. Tomašík László, rk. Tóth Imre, rk. Viest Endre, ev.

Összesen: 50 nyilvános és 0 magántanuló.
Spolu: 50 veřejných a 0 súkromných žiakov.

*Ism. — Opak.

III. osztály - trieda.

Osztályfőnök - triedny: Virág István

A tanuló neve és vallása Meno, priezvisko a náboženstvo žiakovo	Magyarselet — Chovanie	Rendszereteset — Poriadkumilovnost	Hit- és erkölcsian — Naboženstvo	Szlovák nyelv — Jazyk sl. v.	Történelem — Dejepis	Földrajz — Zemepis	Magyar nyelv — Jazyk mad.	Latin nyelv — Jazyk latinsky	Német nyelv — Jazyk nemecky	Természettan — Fyzika	Mennyiségian — Matematika	Rész — Kreslenie	Testgyakorlás — Te ocvik	Általános eredmény — Celkový prospěch	Tanulmányi eredmény fok — Stupeň oslob. od školného
Andreas Szaniszló rk. *	1	2	1	2	3	3	3	3	3	1	3	2	2	3	—
Andrejkovič Ferenc rk.	1	2	1	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	3	fm od pol.
Andrejkovič János rk.	1	1	1	3	2	3	2	3	3	3	3	2	1	3	" "
Bagi József rk. *	1	2	1	3	2	2	2	2	3	3	3	2	2	3	" "
5 Balcar Kelemen rk.	1	2	1	1	2	1	1	3	1	1	2	2	1	2	fm od cel.
Beer György rk.	1	2	1	3	2	3	3	3	3	4	3	3	4	4	fm od pol.
Čizmár György rk.	1	1	1	2	2	3	3	3	3	2	3	3	1	3	" "
Čizmár Mihály rk.	1	2	1	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	3	" "
Gáspár Emil gk.	1	2	1	2	3	3	2	3	3	4	4	3	1	4	" "
10 Horváth Imre rk.	1	1	1	2	3	3	2	3	3	2	3	3	2	3	" "
Klik János rk.	1	2	1	3	3	3	3	3	3	2	3	3	1	3	" "
Klik József rk.	1	1	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	" "
Klímek Milos rk. *	1	1	1	1	2	1	2	2	2	2	2	2	1	2	fm od cel.
Kočiščák Jenő gk.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	" "
15 Lajos Zoltán ref.	1	2	2	2	1	2	2	3	3	2	3	2	1	3	" "
Lokša Károly rk.	1	1	1	2	3	3	2	4	3	3	3	2	1	4	fm od pol.
Lorenc Béla rk.	1	1	1	1	2	1	2	3	3	3	3	3	2	1	" "
Lőrinc Pál rk.	1	1	1	2	3	3	2	3	3	2	2	2	2	3	" "
Máger Imre rk.	1	2	1	3	2	3	2	3	3	3	3	3	3	3	" "
20 Malinovský Dezső rk.	1	2	1	1	2	1	2	2	2	2	3	3	1	3	" "
Mura József rk. *	1	2	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	" "
Müller György rk.	1	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	3	" "
Mydlík János gk.	1	2	1	3	2	3	3	3	4	3	3	3	2	4	" "
Obrušník András rk.	1	2	1	3	3	3	3	4	4	3	3	3	2	4	" "
25 Pálffy Ferenc rk. *	1	1	1	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	fm od pol.
Pásztor László rk. *	1	1	1	2	2	3	1	2	3	2	3	2	1	3	" "
Pollák József rk.	1	2	1	2	3	2	3	2	3	3	3	3	3	3	" "
Puskás Ernő rk.	2	3	1	2	3	3	2	4	4	3	4	2	3	4	" "
Sánta Mihály rk.	1	1	1	1	1	1	1	3	2	2	2	2	2	2	fm od cel.
30 Schiller János rk. *	1	2	1	2	2	2	2	3	2	3	3	1	2	3	" "
Škultéty István rk.	1	2	1	3	3	3	2	4	4	3	4	3	1	4	fm od pol.
Tarabčák Mihály rk.	1	1	1	2	1	2	2	1	2	1	2	3	1	2	" "
Tlumač István rk.	2	3	1	3	3	3	4	4	4	3	4	3	2	4	" "
Tomajko László rk. *	1	1	1	2	3	1	1	3	2	3	1	1	2	3	fm od pol.
35 Tóth Imre rk.	1	1	1	2	2	3	1	3	3	3	3	1	2	3	" "
Trochta Oivér rk.	1	2	1	2	2	1	2	3	2	3	3	1	3	" "	
Tupta András rk.	1	1	1	2	2	1	2	3	1	2	2	2	1	2	fm od cel.
Urbančík János rk.	1	1	1	2	1	2	1	2	2	2	3	2	2	2	fm od pol.
Vencl Vencl rk.	1	1	1	2	2	1	1	2	2	2	2	2	2	2	fm od cel.
40 Zedníček Milán rk.	1	1	1	2	1	2	2	3	2	3	3	2	1	3	fm od pol.
Ziarko András rk.	1	1	1	2	1	1	1	2	3	2	2	2	2	2	fm od cel.

Kimaradtak — Vystúpili: Ivančo János, gk. Tomčík József, gk.

Összesen: 41 nyilvános és 0 magántanuló.
Spolu: 41 verejných a 0 súkromných žiakov.

A tanuló neve
és vallása
Menő, priezvisko
a náboženstvo žiakov

	Magvisélet — Chovanie	Rendzeretet — Poriadokumilovnosť	Hit- és erkölcsstan — Náboženstvo	Szlovák nyelv — Jazyk slov.	Történelem — Dejepis	Földrajz — Zemepis	Magyar nyelv — Jazyk maď.	Latin nyelv — Jazyk latinsky	Német nyelv — Jazyk nemecky	Francia nyelv — Jazyk franc.	Vegytan — Chémia	Természettan — Fyzika	Mennyiségtan — Matematika	Rajz — Kreslenie	Testgyakorlás — Telocvik	Általános eredmény — Celkový prospesch	Tandíjkezdmény fok — Stupeň oslob. od školného
Balázs Pál rk. *	1	2	1	3	2	2	3	-	3	3	2	2	3	2	1	3	ftm od pol.
Bardos András izr. *	1	2	3	2	2	2	2	3	3	3	3	2	3	3	1	3	" "
Bodnár István rk.	1	2	1	2	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	" "
Csúri Imre gk.	2	2	1	2	3	1	1	3	2	2	1	2	3	3	1	3	etm od cel.
5 Dánai József rk. *	1	2	1	2	3	2	2	2	3	2	2	3	3	3	3	3	ftm od pol.
Dánai Lajos rk. *	1	1	1	2	3	2	1	3	3	3	1	2	3	2	1	3	" "
Drotár Antal rk.	1	1	1	1	2	1	1	2	1	1	2	2	2	2	2	2	etm od cel.
Dudrik Péter gk.	1	2	1	2	2	1	2	2	1	1	1	3	3	3	2	2	" "
Dziák Pál rk.	1	2	1	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	2	3	ftm od pol.
10 Éliás Ferenc rk.	1	2	1	2	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	" "
Fedoronko Tibor gk.	1	2	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	3	2	3	" "
Forgács István rk.	1	2	1	2	2	1	2	1	3	2	1	2	2	2	1	2	ftm od pol.
Frisch Vilmos izr.	2	2	3	1	1	1	1	2	1	1	1	2	2	2	1	2	etm od cel.
Gönczi József gk.	1	1	1	2	3	1	2	1	2	2	2	3	3	3	2	2	" "
15 Hiščák Zoltán gk.	1	2	1	3	2	3	2	-	3	3	3	3	3	3	2	3	ftm od pol.
Hlub József rk.	1	2	1	2	3	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	3	" "
Hudousek József rk.	1	2	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	" "
Ižol Lajos rk.	1	2	1	2	2	2	2	3	3	3	2	2	3	3	3	3	ftm od pol.
Jerga László rk.	1	2	1	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	2	3	" "
20 Kmec Pál rk.	1	1	1	2	2	2	2	1	2	2	2	3	2	2	1	2	etm od cel.
Kovács József gk.	1	2	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	ftm od pol.
Lángos János gk.	1	2	1	2	3	2	2	3	3	3	2	3	3	3	2	3	" "
Macsata Gyula rk.																	
Malinovsky Viktor rk.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	etm od cel.
25 Marcin András rk.	1	2	1	3	2	2	2	3	3	3	2	2	2	2	1	3	ftm od pol.
Margitán József rk.	1	3	1	2	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	" "
Matisko József rk.	1	2	1	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	3	" "
Márton Miklós rk.	1	3	1	3	3	3	3	4	4	3	3	3	3	3	2	4	" "
Novák János rk.	1	3	1	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	4	ftm od pol.
30 Nowosad Miklós gk.	1	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	2	1	4	" "
Ogurčák József rk.	1	2	1	2	3	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	3	ftm od pol.
Petro András rk.	1	2	1	2	3	2	3	-	3	3	3	3	3	3	2	3	" "
Rúzsbasán János rk.	1	1	1	2	2	1	1	1	2	2	1	2	2	2	1	2	etm od cel.
Sceranka Mihály rk.	1	1	1	1	2	1	1	3	2	2	2	2	1	1	1	2	" "
35 Semrák András rk.	1	2	1	3	2	2	2	-	3	2	1	3	2	1	1	3	ftm od pol.
Szűcs András ref.	1	2	2	2	2	1	2	-	3	2	2	2	2	2	1	2	etm od cel.
Tamaskovits Lajos rk.	2	2	1	2	3	2	2	3	2	2	2	3	3	3	1	3	ftm od pol.
Tambor Béla rk.	1	3	1	3	3	3	3	-	3	3	3	3	3	3	2	3	" "
Vasill János gk.	1	1	1	1	2	2	2	2	1	2	2	3	2	2	2	2	etm od cel.
40 Zedníček Vencel rk.	1	2	1	2	2	2	2	3	2	1	2	2	2	2	1	2	" "
Lindtner Mária rk. *	1	2	1	1	2	1	2	-	3	1	3	3	2	3	-	3	ftm od pol.
Schrachta Irén rk.	2	1	1	1	2	1	1	-	3	1	3	3	2	2	1	3	em od cel.

Kimaradtak — Vystúpili: Borovský István, rk. Czap József, rk. Ebers József, rk. Eiben János, rk. Hammer Walter, ág. hitv. ev. Kmetz György, rk. Králík Milán, ág. hitv. ev. Lábás János, rk. Nižník Ferenc, rk. Radáci József, rk. Strassburger János, rk. Stankovič Vladimír, rk.

Összesen: 42 nyilvános és 0 magántanuló.
Spolu: verejných a súkromných žiakov.

¹ Nem volt elbírálható.

V. osztály - trieda.

Osztályfőnök - triedny: Apáthy István

A tanuló neve és vallása	Magaviselet — Chovanie	Rendszeres — Portiákumlivnosť	Hit- és erkölcstan — Náboženstvo	Szlovák nyelv — Jazyk slov.	Történelem — Dejepis	Földrajz — Zemepis	Magyar nyelv — Jazyk maď.	Latin nyelv — Jazyk latinský	Német nyelv — Jazyk nemecký	Francia nyelv — Jazyk franc.	Vegytan — Chemia	Mennyiségtan — Matematika	Abrázoló mértan — Deskriptívna geometria	Rajz — Rysovanie	Testgyakorlás — Telocvik	Általános eredmény — Celkový prospech	Tanfajfedvezmény foka — Stupeň oslob. od školného
Berta András rk.	1	2	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	ftm. od pol.
Bindás Balázs rk.	1	2	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	„ „
Cabúk Alajos rk.	1	2	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	„ „
5 Dancák János gk.	1	2	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	ftm. od pol.
Dénes Ferenc ref.	2	3	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	ftm. od pol.
Dobos Antal gk.	1	2	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	„ „
Dunák Gyula gk.	2	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	„ „
Eperjesi János rk.	1	2	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	„ „
10 Gabriny János rk.	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	etm. od del.
Gajaneč István rk.	1	1	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	ftm. od pol.
Galovič Ferenc rk.	2	3	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	„ „
Gáspár Sándor gk.	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	„ „
Grega Géza rk.	1	2	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	„ „
15 Grünwald Géza izr.	1	1	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	„ „
Holub János gk.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	etm. od cel.
Istók András rk.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	„ „
Juhász György gk.	1	2	1	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	ftm. od pol.
Klapác József rk.	2	2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	„ „
20 Kottás Hugó rk.	1	2	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	ftm. od pol.
Kupčík Károly rk.	1	2	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	ftm. od pol.
Leško László rk.	2	2	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	ftm. od pol.
Lévay János rk.	1	2	1	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	„ „
Lokša László rk.	1	2	1	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	„ „
25 Mikita József rk.	2	3	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	„ „
Mitro Mihály gk.	1	2	1	2	1	1	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	„ „
Molnár István izr.	1	2	3	1	2	1	1	3	2	2	2	2	2	2	2	2	ftm. od pol.
Moňok József gk.	1	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	ftm. od pol.
Pálmai Géza rk.	1	2	1	2	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	„ „
30 Potocký Ferenc rk.	1	2	1	1	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	„ „
Rabin István izr.	1	2	1	2	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	etm. od cel.
Sariszky László gk.	1	1	1	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	„ „
Seman József rk.	1	1	1	2	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	„ „
Stašek Antal rk.	1	2	1	2	3	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	ftm. od pol.
35 Sýkorský Miklós rk.	1	2	1	2	3	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	ftm. od pol.
Tajták László rk.	1	2	1	3	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	„ „
Tomajko István rk.	1	2	1	2	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	„ „
Ugyan János rk.	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	etm. od cel.
Balcer Anna gk. *	1	1	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	—

Kimaradtak — Vystúpili: Brix Brunó, rk. Fuhrmann Lajos, rk. Habočík Róbert, rk. Kindl Frigyes, rk. Kratochvíl Frigyes, rk. Krupa Erzsébet, rk. Macák István, rk. Tóth Mária, rk. Tresa András, rk. Tresa István, rk. Varša Imre, gk.

Összesen: 38 nyilvános és 0 magántanuló.
Spolu: 38 verejných a 0 súkromných žiakov.

VI. osztály - trieda.

Osztályfőnök - triedny: Oláh József

A tanuló neve és vallása Meno, priezvisko a náboženstvo žiakov		Magaviselet — Chovanie	Rendszeret — Porlakkumlivnosť	Hlt. — és erköcstan — Náboženstvo	Szlovák nyelv — Jazyk slov. Történelem — Dejepis	Földrajz — Zemepis	Magyar nyelv — Jazyk mad. Latin nyelv — Jazyk latinský	Német nyelv — Jazyk nemecký	Francia- a görög nyelv — Jazyk franc., angl. grécky	Természettajz — Prírodopis	Vegytan — Chemia	Mennyiségtan — Matematika	Ábrázoló mértan — Deskriptívna geometria	Rajz — Kreslenie	Tesztgyakorlás — Telocvik	Általános eredmény — Celkový prospëch	Tanfajkedvezmény foká Stupen oslob. od skolného
	Bauer Barnabás rk.	2	3	1	3	3	3	3	3	3	3	4			2	4	—
	Beer István rk.	1	3	1	3	3	3	3	3	3	3	3			2	4	ftm od pol.
	Benkó János rk.	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	3			2	3	„
	Bujdos Ernő rk.	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	3			2	3	etm od cel.
5	Gáspár János gk.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3			2	3	„
	Grün Sándor izr.	1	2	1	2	3	3	2	2	2	2	3	3	3	2	3	ftm od pol.
	Haberfeld Gyula izr.	1	2	1	2	1	1	2	2	1	1	2	2	2	2	2	„
	Hamza Gyula. ref.*	2	2	2	3	3	3	2	3	3	2	2	2	3	2	3	„
	Hegedűs István ref. *	1	2	2	3	3	3	2	3	3	3	3	2	2	2	3	—
10	Juhás János rk.	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2	3	etm od cel.
	Juhász József rk.	1	1	1	1	2	2	1	2	3	2	2	2	2	2	2	„
	Kalinovics Tódor gk.	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1	1	2	1	1	2	ftm od pol.
	Lukács László rk.	1	2	1	2	3	3	3	3	3	2	2	3	3	4	4	„
	Mazúr Ferenc rk.	2	2	1	2	2	2	2	2	3	3	2	2	2	1	4	etm od cel.
15	Mészáros Béla rk. *	1	2	1	3	3	3	3	4	3	3	3	3	3	3	4	ftm od pol.
	Molnár László rk.	2	2	1	2	3	2	2	3	3	1	2	2	2	1	3	—
	Muzelák Rezső gk.	1	1	1	2	1	1	2	3	3	3	2	2	2	3	3	etm od cel.
	Oberle Ferenc rk.	1	2	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	4	„
	Orosz János rk.	1	2	1	3	3	3	2	3	3	2	3	3	3	2	3	„
20	Pelkó Tibor rk.	2	3	1	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	1	3	ftm od pol.
	Popik Béla rk. *	2	2	1	2	3	3	3	4	3	2	3	3	3	1	4	—
	Princ Ferenc rk. *	1	2	1	2	2	1	2	3	2	2	3	2	3	1	3	„
	Rajnák András rk.	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1	1	2	3	1	2	—
	Šťasný Tibor rk.	1	3	1	2	2	2	3	3	3	3	3	4	3	2	4	etm od cel.
25	Siegfried Lénárt rk.	2	2	1	1	1	1	3	2	2	2	2	2	4	1	4	—
	Svatoš Richárd rk.	1	1	1	2	2	1	3	3	2	2	2	1	2	3	3	ftm od pol.
	Trochta Ervin rk.	1	1	1	2	2	2	1	2	2	1	1	3	3	1	2	etm od cel.
	Végh László ref. *	1	1	1	2	2	2	2	3	2	2	2	2	1	2	2	„
	Wugoda Ottó izr.	1	1	1	2	1	2	2	1	1	2	2	2	2	2	2	ftm od pol.
30	Balogová Mária rk.	1	1	1	2	1	3	2	2	1	1	2	2	3	2	2	„
	Mihalenková Sarolta gk.	1	1	2	2	3	2	1	3	3	3	3	3	1	3	3	„

Kimaradtak — Vystúpili: Andreánsky György, rk. Dojčák József, rk.
Dostál Richárd, rk. Grünwald Pál izr. Kolibár Bertalan, rk. Nowosad József, gk.

Összesen: 37 nyilvános és 0 magántanuló
Spolu verejných a súkro nných žiakov.

VII. a osztály - trieda.

Osztályfőnök - triedny: Haberland Vilmos

A tanuló neve és vallása Meno, priezvisko a náboženstvo žiakovo	Magaviselet — Chovanie	Rendszeret — Poriatkumlivnost	Hit- és erkőcstan — Náboženstvo	Szóvak nyelv — Jazyk slov.	Történelem — De epis	Magyar nyelv — Jazyk maď.	Latin nyelv — Jazyk latinský	Német nyelv — Jazyk nemecký	Francia-, angol-, görög nyelv — Jazyk franc., angl., grécký	Természettan — Prírod pís	Természettan — Fyzika	Mennyiségtan — Matematika	Ábrázoló mértan — Deskriptívna geometria	Testgyakorlás — Telocvik	Általános eredmény Celkový prospech	Tanulmányi eredmény foka — Stupeň osob. od skópného
Antos László rk.	2	2	1	2	3	2	3	2	2	2	3	3	3	1	3	ftm. od polov.
Bačík János gk.	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	etm. od celého
Berliner Jenő izr.	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	3	3	3	osl	3	—
Bernstein Alfréd izr.	2	2	3	1	2	1	2	2	3	2	3	3	3	3	3	ftm. od polov.
5 Borovský Mátýás rk.	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	etm. od celého
Deutsch Károly izr.	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2	1	2	„ „
Friedmann Tibor izr.	1	2	1	2	1	1	2	2	2	1	3	3	3	2	3	ftm. od polov.
Gołodsey István rk.	2	2	1	2	2	2	3	3	3	1	3	3	3	2	3	„ „
Gross Roland izr.	2	2	1	2	1	3	2	1	3	2	3	3	3	osl	3	—
10 Horňák Ferenc rk.	1	2	1	1	1	1	1	2	2	1	1	2	2	1	2	etm. od celého
Horvát Pál rk.	1	2	1	1	2	1	2	2	2	1	3	3	2	1	3	„ „
Kľučár Mihály gk.	1	1	1	1	2	1	1	2	2	1	2	2	2	2	2	„ „
Potemra Mihály gk.	1	2	1	1	1	1	1	2	2	1	2	1	1	1	2	„ „
Rybár András rk.	1	2	1	1	1	2	1	2	2	1	2	1	1	1	2	„ „
15 Sabol János rk.	1	2	1	2	3	3	3	3	2	1	2	3	3	1	3	ftm. od polov.
Sabol László rk.	2	2	1	2	3	3	2	2	3	1	3	3	3	1	3	„ „
Saučin László gk.	1	2	1	2	2	1	3	2	1	1	3	3	2	2	3	etm. od celého
Soffa József rk. *	2	2	1	2	2	2	2	3	2	1	3	3	3	2	3	ftm. od polov.
Stein Ferenc rk.	1	2	1	1	1	2	1	2	1	1	1	2	2	1	3	etm. od celého
20 Vasil János ev. ref.	1	1	1	1	2	2	3	3	3	1	3	2	2	1	2	ftm. od polov.
Zales János rk.	2	2	1	2	3	2	2	3	3	1	3	3	3	1	3	„ „

Kimaradtak — Vystúpili: Barán Pál, gk. Beer Pál, rk. Cap János, rk. Grunert Vince ág. h. v. Grunert Zoltán, ág. h. v. Rákos Mátýás, rk.

Összesen: 27 nyilvános és 0 magántanuló.
Spolu: 27 verejných a 0 súkromných žiakov.

A tanuló neve és vallása Meno, priezvisko a náboženstvo žiakov	Magaviselet — Chovanie	Rendszeret — Porlaskumilovnosť	Hitt- és erkölcsstan - Náboženstvo	Szlovák nyelv — Slovenská reč	Honismeret — Vlastiveda	Magyar nyelv — Jazyk maď.	Német nyelv — Jazyk nemecký	Francia nyelv — Jazyk franc.	Természettan — Prírodopis	Természettan — Fyzika	Matematika	Ábrázoló mértan — Deskriptívna-geometria	Rajz — Kreslenie	Testgyakorlás — Telocvik	Általános eredmény — Celkový prospech	Tanfolyvedmény fok — Stupeň oslobodenia od škol.
	1	1	1	2	3	2	3	2	3	3	3	3	2	2	3	
Antonyi Aladár rk.	1	1	1	2	3	2	3	2	3	3	3	3	2	2	3	—
Bellus Béla rk.																ftm. od pol.
Bergman-Pfeffer Ist. izr.	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	ftm. od cel.
Dorák András rk.	1	1	1	2	2	2	3	2	1	2	3	2	1	1	3	ftm. od pol.
5 Gumán László rk.	1	1	1	3	3	3	3	3	2	3	3	3	2	2	3	„ „
Horváth István rk.	1	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	1	3	„ „
Jablonovský Gyula rk.	1	1	1	2	3	3	2	2	2	3	3	3	3	3	3	„ „
Kitzbichler Ferenc rk.	1	1	1	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	„ „
Molnár Ferenc rk.	1	1	1	2	3	2	3	3	2	2	3	3	3	2	3	—
10 Nagy Dénes e. a. v.	1	1	1	2	1	2	3	3	2	2	2	2	3	1	3	etm od cel.
Ondrus Károly e. a. v.	1	1	1	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3	1	3	ftm. od pol.
Orosz János rk.	1	1	1	2	2	3	3	2	2	3	3	3	3	1	3	„ „
Pajtás István rk.	1	1	1	2	1	2	3	2	2	3	2	2	2	1	3	„ „
Rahl János rk.	1	1	1	2	3	2	3	2	2	1	1	2	2	1	3	„ „
15 Rothman Miklós izr.	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	2	2	2	2	2	„ „
Soltész László rk.	1	1	1	2	2	3	3	2	1	3	3	2	2	1	3	etm. od cel.
Stempel Béla rk.	1	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	ftm. od pol.
Szabó Gyula ev. ref.	1	1	1	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3	1	3	„ „
20 Virágh Ferenc rk.	1	1	1	3	2	2	2	1	1	2	2	2	2	1	2	etm. od cel.
Zahoranský József rk.	1	1	1	2	1	2	3	2	1	3	3	3	2	1	3	ftm. od pol.
Rubin Verá izr.	1	1	1	2	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1	2	—
Vilinsky Júlia rk.	1	1	1	1	2	3	3	2	2	3	3	3	3	2	3	ftm. od pol.
Zlesa Iloha rk.	1	1	1	2	3	3	3	3	2	3	3	3	2	1	3	„ „

Kimardtak — Vystúpili: Dyková Vlasta, Rohály Béla, rk.

Összesen: 23 nyilvános és 0 magántanuló.
Spolu: 23 verejnych a 0 súkromných žiakov.

VIII. osztály - trieda.

Osztályfőnök - triedny: Hammel Vilmos

A tanuló neve és vallása Meno, priezvisko a náboženstvo žiakov	Magaviselet — Chovanie	Rendszeret — Poriadkumilovrosť	Hit- és erkölcsian — Náboženstvo	Szlovák nyelv — Jazyk slov.	Történelem — Dejepis	Magyar nyelv — Jazyk maď.	Latin nyelv — Jazyk latinský	Német nyelv — Jazyk nemecký	Franci., angol., görög nyelv — Jazyk franc., angl., grécky	Természettajz — Prírodopis	Természettan — Fyzika	Mennyiségtan — Matematika	Ábrázoló geometria Deskriptívna g ométria	Filozófia	Testgyakorlás — Telocvik	Általános eredmény — Celkový prospech	Tanfűkedvezmény foká — Stupeň oslob. od školného
	Balcar Róbert rk.	1	1	1	2	1	2	2	1	2	1	1	3	3	2	1	3
Berki János rk.	1	2	1	2	2	3	2	2	3	2	3	3	3	3	1	3	ftm. od pol.
Bolda János rk.	1	1	1	1	2	1	2	2	2	2	1	1	1	1	1	2	etm. od cel.
Bruňacky János rk.	1	2	1	2	2	2	2	2	3	3	3	2	2	1	1	3	ftm. od pol.
5 Burger; Boris gk.	1	2	—	2	2	3	3	3	3	3	1	3	3	2	2	3	" "
Deli Ferenc ev. ref.	1	1	1	3	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	" "
Földes Iván izr.	1	2	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	3	" "
Hultai József rk.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	3	3	1	2	etm. od cel.
Janovič Pál rk.	1	1	1	3	2	2	2	2	3	3	3	3	3	2	2	3	ftm. od pol.
10 Kopperwasser József izr.	1	2	1	2	1	2	2	2	3	3	3	3	3	2	2	3	" "
Krusch Aurél rk.	1	1	1	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	2	1	3	" "
Lévay Károly rk.	1	1	1	3	2	2	3	3	2	1	3	3	2	2	2	3	" "
Mačura József rk.	1	1	1	2	2	2	2	3	2	2	3	3	3	1	1	3	" "
Manajlov Emil gk.	1	1	1	2	1	2	2	2	3	1	2	2	2	2	2	2	" "
15 Minčík János gk.	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	" "
Nemec András rk.	1	2	1	2	1	3	2	2	3	2	2	3	3	3	1	2	" "
Orosz László rk.	1	1	1	2	1	3	2	2	1	1	3	3	—	2	2	3	etm. od cel.
Schwarz Iván izr.	1	1	1	3	1	2	3	2	3	2	2	3	3	2	1	2	ftm. od pol.
Szabó István rk.	1	2	1	3	2	3	3	3	3	2	3	3	3	2	2	3	" "
20 Végh Lajos izr.	1	2	1	2	2	3	3	1	1	2	1	1	1	2	1	3	etm. od cel.
Vyrostko János rk.	1	1	1	1	1	2	1	2	3	2	2	2	2	1	1	2	ftm. od pol.
Ziegler Sándor izr.	1	2	1	3	3	2	3	2	2	2	1	1	1	3	3	3	etm. od cel.

Kimaradtak — Vystúpili: Gyulai István izr. Murgas Vladimír rk.

Összesen: 22 nyilvános tanuló.
Spolu: 22 veřejných žiakov.

Statisztika — Štatistika.

		Osztály — Trieda									Összesen Spolu	
		I. a)	I. b)	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII. a)	VII. b)		VIII.
A. tanulók száma Počet žiakov	Beírt nyilvános tanulók — Počet zapisanych verejných žiakov . . .	37	40	61	43	52 2*	47 2*	35 2*	27	22 3*	24	369 9*
	Beírt magántanulók — Zapisa- ných súkromných žiakov . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Osztályozott nyilvános tanulók — Klasifikovaných verejných žiakov . . .	32	34	50	41	40 2*	37 1*	30 2*	21	20 3*	22	327 8*
	Oszályozott magántanulók — Kla- sifikovaných súkromných žiakov . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Osztályoztatott összesen — Klasi- fikovaných spolu	32	34	50	41	40 2*	37 1*	30 2*	21	20 3*	22	327 8*
A. tanulók körmegoszlása Vek. žiakov	r. 1928 évben	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
	1927	15	15	5	—	—	—	—	—	—	—	35
	1926	8	11	12	—	—	—	—	—	—	—	31
	1925	3	2	14	14	1	—	—	—	—	—	34
	1924	4	6	11	12	12	—	—	—	—	—	35
	1923	1	—	6	5	8	9	3	—	—	—	32
	1922	—	—	2	8	12	10	7	2	3	—	44
	1921	—	—	—	2	6	12	9	6	1	7	43
	1920	—	—	—	—	3	5	5	6	9	7	35
	1919	—	—	—	—	—	2	7	6	5	4	24
	1918	—	—	—	—	—	—	1	1	2	3	7
	1917	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2
	1916	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
1915	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
1914	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	
A. tanulók vallása Náboženstvo žiakov	Róm. kat. — Rímsko-kat.	26	30	45	36	31	24	21	12	17	13	255
	Görög kat. — Grécko-kat.	4	3	4	4	8	10	5	4	—	2	44
	Református — Ev. reform.	—	—	—	1	2	1	3	1	1	1	10
	Ág. hitv. ev. — Evang. vyzn.	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	3
	Görögkeleti — Pravoslávne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
	Izraelita — Židovské	2	—	1	—	1	3	3	5	3	5	23
A. tanulók anyanyelv és nyelvismérete Materinská reč a znalosť reči žiakov	Magyar } anyanyelvű } Szlovák } Német } Rutén } Cseh } } mater. reč { } } maďarská } } slovenská } } nemecká } } rusinská } } česká	1	—	2	2	8	8	4	—	17	5	47
		29	33	46	34	33	30	23	20	5	15	269
		1	1	1	1	—	—	3	—	1	2	10
		1	—	3	—	—	1	—	—	—	—	5
		—	—	1	1	—	—	—	1	—	—	4
	Magyarul is beszél *) — Aj maďarsky rozpr. *)	12	7	2	11	9	9	12	19	4	16	100
	Németül " " — " nemecky "	1	1	1	—	1	2	6	21	—	5	39
	Franciál " " — " francúzsky "	—	—	—	—	—	—	—	5	—	2	7
	Angolul " " — " anglicky "	—	—	—	—	—	—	1	13	—	4	18
	Olaszul " " — " taliansky "	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2
Ruténiul " " — " rusinsky "	1	—	1	—	—	1	2	1	—	—	6	
Lengyelül " " — " polsky "	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	

*) A nem magyar anyanyelvűek közül — Z tých, ktorých mater. reč nie je maďarská

*) leány — dievčatá.

	Osztály — Tria da									Összesen Spolu	
	I. a	I. e	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII. a	VII. e		VIII.
Középbirtokos v. bérlő — Statkár al. nájomca	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	3
Kisbirtokos — Maloroľník	14	11	21	9	2	6	7	8	—	—	84
Kisbirtokos-napszámós — Maloroľ- ník-robotník.	1	3	3	—	—	1	2	1	1	3	15
Egyéb önálló őstermelő — Iní sa- móstat. zemedelci	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Gazdasági tisztviselő — Hospodár- ský úradník	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Gazdasági cseléd — Hospodársky sluha	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	2
Kisiparos — Remeselník	—	3	3	2	4	7	2	2	3	4	30
Ipari tisztviselő — Priemyselný úradník	—	—	—	1	2	1	—	—	—	—	4
Ipari segédszemélyzet — Priemy- sel. pom. robotnici	—	—	2	4	2	—	2	—	2	—	12
Ipari napszámós — Priemyselný robotník	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	3
Kiskereskedő — Maloobchodník.	1	2	—	3	3	1	2	2	—	3	17
Keresk. tisztv. — Obch. úradník	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	4
Keresk. segédszemély — Obch. pom. zamestnanci	1	—	—	3	—	—	—	—	—	—	4
Közlekedési kisvállalkozó — Do- pravný podnikateľ.	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	2
Közlekedési tisztviselő — Dopravný úradník	5	1	—	2	1	—	1	1	1	1	13
Közlekedési segédszemély — Do- prav. pom. zamestnanci	—	9	17	8	7	10	2	1	3	—	67
Közlekedési napszámós — Doprav. ný robotník	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2
Köztisztviselő — Štát. a ver. úrad- ník.	—	—	—	—	2	1	—	—	2	3	8
Pap, tanár, tanító — Kňaz, profes- sor, učiteľ.	—	—	—	4	1	2	4	—	1	2	14
Másféle értelmiségi — Iní dušev. pracovníci	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	3
Közhivatali altiszt — Zriadenec v úrade	—	1	—	—	2	—	2	1	2	1	9
Nyugdíjas köztisztviselő — Pen- zista - úradník	—	1	—	—	3	3	4	3	1	—	15
Egyéb nyugdíj. tisztviselő — Iný penzista	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Nyugdíjas altiszt — Penz. zriade- nec	1	1	—	2	4	3	—	—	2	—	13
Tökés, háztulajdonos — Kapitalis- ta, maj. domu	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	4
Házi cseléd — Pomocnica v do- mácnosti	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Egyéb ismeretlen foglalkozású — Neznáme zamestnanie	3	—	3	1	—	2	—	—	2	2	13

	Osztály — Triada										Összesen Spolu
	I. a	I. e	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII. a	VII. e	VIII.	
A szülők lakóhelye — Bydlisko rodičov.	Az iskola székhelyén — V sídlo školy										128
	A vármegye egyéb községében — V iných obciach župy *										181
	Külföldön:										
	Németország — Nemecko										2
Szlovákia — Slovensko										14	

*) Vidékről bejáró tanulók — Vidiecki žiaci: 164.

Abaszéplak 4, Alsómislye 6, Alsó Tökés 1, Balogd 2, Bárca 9, Baska 1, Bernátfalva 6, Beszter 1, Bölzse 5, Búzafalva 4, Buzinka 4, Csécs 2, Csontosfalva 3, Enyicke 5, Felsőmislye 5, Felső Tökés 2, Hernádcsány 4, Hernádgece 5, Hernádgönyü 3, Hernádtihany 23, Hernádszadány 3, Hilyó 2, Jászóujfalu 3, Izdoba 4, Kassamindszent 1, Kassaujfalu 13, Kavocsány 2, Kázmér 1, Kisida 2, Lengyelfalva 3, Miszlóka 11, Nagyida 1, Pólyi 5, Regeteruszka 2, Rudnok 1, Szentlőrincke 2, Szeszta 1, Széplak 3, Széplakapáthy 1, Szilvásapáthy 4, Zebes 4.

		Osztály — Trieda										Összesen Spolu
		Ia	Ib	II	III	IV	V	VI	VIIa	VIIb	VIII	
Mulasztott órák Zameškané hodiny	Igazoltan — Ospravedlnené	584	970	965	1451	1470	1364	1301	694	439	525	9773
	Igazolatlan — Neospravedlnené	—	1	13	—	1	2	18	—	1	—	35
Rendkívüli tárgyak Nepovinné predmety	Magyar társ. — Maď. konverzácia	—	—	—	—	12	3	4	6	2	8	35
	Vegyteni gyak. — Chem. praktikum	—	—	—	—	5	4	2	2	—	—	13
A tanulók előmenetelē. Prospech žiakov.	Ismétlő volt — Počet opakujúcich	2	2	5	8	6	1	7	1	—	—	32
	Jeles előmenetelű — Výborne prospeli	—	1	3	1	1	2	—	1	1	—	10
	Jó előmenetelű — Dobre prospeli	14	5	7	8	10	5	8	7	3	5	72
	Elégséges előmenetelű — Dostatočne prospeli	15	22	28	24	28	28	13	13	19	17	207
	Egy tárgyból bukott — Z jedného predmetu prepadlo	—	5	8	4	1	3	9	—	—	—	30
	2-4 tárgyból bukott — Z 2-4 predmetov prepadlo.	1	1	4	4	1	—	1	—	—	—	12
A tanulók tandíja Školné žiakov	Egész díjat fizetett — Celé školné platilo	5	3	6	5	4	5	8	3	3	—	42
	Fél díjat fizetett — Polovicu školné platilo	16	24	36	27	25	26	14	9	16	18	211
	Egész mentes — Od celého oslobodení	13	8	8	8	13	7	10	10	4	5	86

Tantárgyak Predmety	V.				VI.				VII. a				VII. b				VIII.			
	jeles - velmi dobry	jó - dobry	elégséges - dostatočný	elégtelen + nedostatočný	jeles - velmi dobry	jó - dobry	elégséges - dostatočný	elégtelen - nedostatočný	jeles - velmi dobry	jó - dobry	elégséges - dostatočný	elégtelen - nedostatočný	jeles - velmi dobry	jó - dobry	elégséges - dostatočný	elégtelen - nedostatočný	jeles - velmi dobry	jó - dobry	elégséges - dostatočný	elégtelen - nedostatočný
Magaviselet — Chovanie	32	6	—	—	24	7	—	—	14	7	—	—	22	—	—	—	22	—	—	—
Rendszeret — Poriadnosť	10	25	3	—	10	17	4	—	4	17	—	—	22	—	—	—	22	—	—	—
Vallástan — Náboženstvo	34	3	1	—	28	3	7	—	20	9	—	—	22	—	—	—	22	—	—	—
Szlovák nyelv — Jazyk slov.	6	22	10	—	5	19	7	—	9	13	—	—	3	14	5	—	4	11	7	—
Történelem — Dejepis	8	11	19	—	8	10	13	—	7	10	—	—	6	5	11	—	10	10	2	—
Földrajz — Zemepis	8	16	14	—	8	12	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Magyar nyelv — Jazyk mad.	9	17	12	—	3	16	12	—	8	10	3	—	3	11	8	—	1	14	7	—
Latin nyelv — Jazyk latin.	3	6	9	—	2	6	7	1	6	10	5	—	—	—	—	—	3	10	9	—
Német nyelv — Jazyk nem.	4	5	27	2	2	8	18	3	2	14	5	—	—	1	4	17	1	3	13	6
Francia } nyelv — jazyk { francúzsky	3	8	29	1	2	6	12	1	2	2	1	—	—	2	8	12	2	3	2	5
Angol } } anglický	—	—	—	—	—	—	—	—	3	6	5	—	—	—	—	—	—	3	4	7
Görög } } göröký	—	—	—	—	1	3	4	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	2	4	—
Természettudomány — Prirodopis	—	—	—	—	6	13	12	—	15	6	—	—	—	—	—	—	6	12	4	—
Vegytan — Chemia	9	12	17	—	5	10	16	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	3	15	4
Természettudomány — Fyzika.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mennyiségtan — Matematika	2	11	25	—	—	8	17	6	2	6	13	—	—	5	15	—	2	5	9	8
Ábrázoló mértan — Deskr. geom.	1	6	13	—	2	3	10	—	3	7	9	—	—	1	6	15	1	7	14	—
Filozofia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rajz — Kreslenie	1	11	8	—	1	7	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Testgyakorlás — Telocvik	15	21	3	—	15	16	—	—	14	—	—	—	—	3	12	4	17	—	—	—

Szertárak és könyvtárak Sbierky, knižnice a učebné pomôcky.

Sorszám - Bezhéč	Leltári csoport Sbierky	1938/39 tanév gyarapodás Prírastok v šk. roku 1938/39				1938/39 tanév- végi állapot Stav na konci šk.roku 1938/39			
		vétél kupa	ajándék dar	P - f		vétél kupa	ajándék dar	P - f	
				P	f			P	f
1	Bútorzat, házi és irodai felszerelés Nábytok, domové a kanc. zariad.	—	—	—	—	1493	—	26859	31
2	Tanári könyvtár — Prof. knižnica	30	34	326	94	8056	34	7560	59
3	Történelmi, földrajzi szertár — Dejepisné a zemepisné sbierky .	3	7	161	—	1360	7	1955	30
4	Természetrajzi szertár — Přírodo- pisné sbierky	—	—	—	—	4072	—	912	49
5	Vegytanf szertár — Chemické sbierky	—	—	—	—	2700	—	2645	77
6	Fizikai szertár — Fyz. sbierky	—	—	—	—	1006	—	8343	54
7	Számtani szertár — Matematické sbierky	—	—	—	—	463	—	1443	97
8	Rajz szertár — Kresl. sbierky . .	—	—	—	—	1278	—	1851	20
9	a) Torna szertár — Telocv. náradie b) Játék szertár — Herné náradie	16	—	94	71	278	—	5504	25
		—	—	—	—	162	—	893	80
10	Műhely — Dielňa	—	—	—	—	111	—	104	50
11	Ének szertár — Kabinet spevu . .	—	—	—	—	302	—	776	15
	Összesen — Spolu	49	41	581	65	21288	41	58830	87
12	Ifjúsági könyvtár — Žiacka kniž- nica	—	—	—	—	300	—	237	—

XI.

Náveštie na budúci škol. rok 1939/40.

Zápisy do I. a do vyšších tried budú v dňoch 26.—27. júna od 8—12. hod. Dodatočné zápisy budú dňa 2. sept. od 8—12. hod. Žiakov, ktorí sa hlásia do I. triedy, opakujúcich a žiakov, ktorí prichádzajú z iných ústavov prijíma riaditeľ, alebo námestník riaditeľa. Na zápis treba priniesť: rodný (krstný) list, výročné vysvedčenie z prechádzajúcej triedy, alebo zprávu o prospechu, vysvedčenie o očkovaní. Zápisné je 12.40 P.

Pri zápise musí byť každý žiak osobne prítomný. Žiaci, ktorí prichádzajú do I. triedy a tí, ktorí z inej str. školy prichádzajú na náš ústav, musia sa dostaviť v sprievode rodičov, alebo ich poverených zástupcov.

Deti válečných invalidov a válečné siroty neplatia zápisné. Školné na rok je 100 P. Chudobní žiaci s dobrým prospechom a dobrým chovaním môžu žiadať za oslobodenie. Oslobodenie je od 20—80 P. Školné sa môže platiť i v 5 splátkach. Žiadatelia o oslobodenie, alebo sníženie školného musia priložiť k žiadosti overené osvedčenie o majetkových pomeroch.

Začiatok školského roku 1939/40 bude dňa 9. sept. 1939. Prijímacie skúšky do vyšších tried, dodatočné, diferenciálne, skúšky súkromných žiakov a opravné skúšky budú od 1.—7. sept. 1939.

Žiaci sa upozorňujú, aby si učebnice dopredu nekupovali. O napísanie učebníc pre slov. str. školy sa postaralo Ministerstvo náboženstva a verejnej osyety. Sošity, učebné pomôcky si každý kúpi podľa nariadenia svojich odborných profesorov.

Zahovánie školských pravidiel je aj cez prázdniny záväzné pre každého žiaka!

Tankönyvek – Učebnice.

A most elmúlt iskolai évben a következő tankönyveket használtak: — V uplynulom roku sme užívaly tieto učebnice:

I. osztály — I. trieda: Malý katechizmus pre kat. dievky. — V. Faméra: Slovenská mluvnica a učebnica pre I. a II. tr. str. škôl. — Gergor-Pražák-Haluzický: Čítanka pre I. tr. str. škôl. — R. Sojak Učebnica jazyka maďarského pre slov. str. školy I. diel. — Fr. Heřmanský: Cvičebnica jazyka latinského pre III.—IV. tr. str. škôl. — Karl-Temesy: A magyar föld és népe. — Červenka-Bučan Aritmetika pre I. tr. str. škôl. — Valouch-Špaček-Říman: Meroveda pre I. tr. str. škôl. — Filip-Šimko-Koričanský: Rók v prírode pre I. tr. str. škôl. — Polívka-Danek-Novacký: Živočíchopis pre I. a II. tr.

II. osztály — trieda: Petráš: Biblické dejiny, — Faméra: Slov. mluvnica pre I. a II. tr. — Gregor-Haluzický: Čítanka pre II. tr. — Sojak: Učebnica jazyka maďarského diel I. — Hanuš-Ouředníček-Vráblik: Cvičebnica jazyka nemeckého pre II. tr. str. škôl, — Pešek Žibrita: Učebnica dejepisu pre II. tr. — Nikolau-Bojsa: Učebnica zemepisu pre II. tr. — Červenka-Bučan: Aritmetika pre II. tr. — Valouch Špaček-Říman: Meroveda pre II. tr. — Polívka-Danek-Novacký: Rastlinopis a Živočíchopis pre I. a II. tr.

III. osztály — trieda: Petráš: Biblické dejiny (Nový zákon) — Filkorn: Obradoslovie. — V. Faméra: Slov. mluvnica pre III. tr. — Gregor-Haluzický: Čítanka pre III. tr. — Sojak: Učebnica jazyka maďarského, diel II. — Bartha-Tordai: Magyar olvasókönyv a gimn. II. oszt. számára. — Hanuš-Ouředníček-Vráblik: Cvičebnica jazyka nemeckého pre III. tr. — Fr. Heřmanský: Cvičebnica jazyka latinského pre III. a IV. tr. — Pešek-Žibrita: Učebnica dejepisu pre III. tr. — Nikolau-Bojsa: Učebnica zemepisu pre III. tr., — Bodnár-Kalmár: Magyarország föld-és néprajza a gimn. I. o. számára. — Červenka-Bučan: Aritmetika pre III. tr. — Valouch-Špaček-Říman: Meroveda pre IV. tr., — Petíra-Šmok-Říman: Fyzika pre nižšie triedy str. škôl.

IV. osztály — trieda: Filkorn: Obradoslovie, — Bezák: Dejepis cirkevný, — Faméra: Slov. mluvnica pre III. a IV. tr., — Čítanka

pre IV. tr. — Sojak: Učebnica jazyka maďarského, I. a II. diel. — Hanuš-Ouředníček-Vráblik: Cvičebnica jazyka nemeckého pre IV. tr. — Heřmanský: Cvičebnica jazyka lat. pre III. a IV. tr., — Balogh: Magyarország történelme, — Pešek-Žibrita: Učebnica dejepisu pre IV. tr., — Bodnár-Kalmár: Magyarország föld- és néprajza. — Borneque-Bartošek-Bernard: Učebnica jazyka francúzskeho pre IV. tr., reálok. — Mašek-Nemeček-Křehlík: Chémia pre IV. tr., — Petíra-Šmok-Říman: Fyzika pre nižšie tr. str. šk., — Bydžovský: Aritmetika pre IV. tr., — Bučan: Meroveda pre IV. tr.

V. osztály — trieda: Pokoj-Žiška: Vierouka, — Heřmanský: Čítanka pre V. tr., — Straka-Chorvát: Literárna rukoväť k čítanke pre V. tr., — Oliva-Stanislav: Teoria literatúry, — Sojak: Učebnica jazyka maďarského I. a II. diel, — Hanuš-Ouředníček-Vráblik: Deutsches Lehr- und Lestbuch für V. Kl., — Ouředníček-Vráblik: Nemecká mluvnica pre vyššie triedy, — Heřmanský-Ryba: Latinská čítanka pre V. tr., — Heřmanský: Latinská mluvnica pre stredné školy, — Smolák-Hudec: Učebn. jazyka franc. pre V. tr. reál. gymn., — Borneque-Bartošek-Bernard-Chorvat: Učebnica jazyka francúzskeho pre V. tr. reálok, — Bidlo-Dobiaš-Šusta: Všeobecný dejepis pre vyššie triedy stred. šk. diel II., — Nikolau-Bojsa: Učebnica zemepisu pre vyššie tr. str. šk. — Bydžovsky-Teply-Vyčichlo-Fischer: Aritmetika pre V.-VII. tr. — Vojtech-Vanovič: Geometria pre V. tr., — Mašek-Nemeček-Křehlík: Chémia anorg. pre V. tr., — Seifert-Pit hart: Deskriptívna geometria.

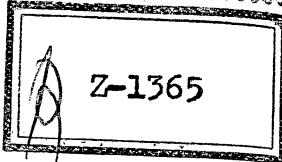
VI. osztály — trieda: Petráš:Mravouka, — Kotrč-Kotalík-Pišút: Literatúra slovenská, — Hanuš-Ouředníček-Vráblik: Deutsches Lehr- und Lesebuch. — Heřmanský: Latinská čítanka, — Heřmanský: Latinská mluvnica, — Borneque-Bartošek-Bernard: Učebnica jazyka francúzskeho, — Potter-Trnka: Učebnica jazyka anglického, — Sojak: Učebnica jazyka maďarského II. diel, — Bidlo-Hýbl-Šusta: Dejepis pre VI. tr., — Nikolau-Bojsa: Zemepis pre vyššie triedy. — Bydžovsky-Fischer: Aritmetika pre V.-VII. tr. rg., — Vojtech-Vanovič: Geometria pre VI. tr., — Slavíková-Novacký: Mineralogia pre VI. tr., — Čech-Novacký: Geologia pre VI. tr., — Řehák: Botanika, — Mašek-Nemeček-Spálovský: Kémia organická.

VII. osztály — trieda: Bezák: Cirkevné dejiny. — Vlček-Heřmanský-Menšík: Čítanka pre VII. tr. str. šk., — Kotrč-Kotalík-Pišút: Stručné dejiny čsl. literatúry, — Bujnák-Menšík: Slovenská poetika, — Menšík: Literárna rukoväť, — Hanuš-Ouředníček-Vráblik: Deutsches Lehr- und Lesebuch f. VII. Kl. — Ouředníček-Vráblik: Nemecká mluvnica pre V.-VIII. tr., — Šihla: Deutsche Sprech- und

Redeübungen, — Heřmanský: Latinská čítanka pre VI. a VII. tr. časť A a B., — Heřmanský: Latinská mluvnica. — Hoffmeister: Homerova Ilias a Odyssea, — Smolák-Hudec: Anthologie française, — Bilaudeau-Mřcoun: Manuel de français pratique, — Potter-Trnka: Učebnica jazyka angl. diel III., — Charles Hales: A short history of English lit., — Arth. G. Milne: English of every day life. — Sojak: Učebnica jazyka maďarského, diel I., II. — Bidlo-Dobiáš-Šusta: Všeobecný dejepis, — Bydžovský-Fischer: Aritmetika, — Vojtech-Vanovič: Geometria. pre VII. tr. g., — Herolt-Ryšavý-Krmešský: Fyzika pre vyššie tr. r. gymn., — Pechoč: Zoologia, — Smolař-Novacký: Botanika pre vyššie tr. rg., — Klíma-Ingriř-Schwarc: Deskriptívna geom. pre VII.-VIII. tr. rg.

VIII. osztály — trieda: Petráš: Apologetika. — Menřik: Čítanka pre najvyššie triedy str. šk., — Menřik: Literárna rukoväť, — Bujnák-Menřik: Slovenská poetika, — Hanuš-Ooředniček-Vráblik: Deutsches Lehr- und Lesebuch, — Ooředniček-Vráblik: Nemecká mluvnica, — Heřmanský-Steibitz: Latinská čítanka pre VIII. tr., — Kubelka: Rímske reálie, — Pover-Vojtíšek-Šedivý: Lectures choisies, — Pover-Vojtíšek-Beneř: Grammaire française, — Billeadeau-Mřcoun: Manuel de français pratique, — Potter-Trnka: Učebnica jazyka ang. Art. G. Milne: English of every day life. — Charles V. Hales: A Short History of English Lit. — Bodnár-Kalmár: Magyarország föld- és néprajza, — Miskolczy-Szolomajer: Magyarország történte. — Herolt-Ryšavý-Krmešský: Fyzika pre vyššie triedy stred. škól. Diel III., — Weigner-Belehrádek-Novacký: Nauka o člověkovi, — Klíma-Ingriř-Schwarc: Deskriptívna geometria pre VII. a VIII. tr. g., — Dratvová-Janko: Filozofia pre najvyššiu triedu str. šk.

Z-1365